

ЦЕНТАР ЗА РАЗВОЈ
на Вардарски плански регион

ВОДИЧ ЗА ИНВЕСТИТОРИ ВО ВАРДАРСКИОТ ПЛАНСКИ РЕГИОН

Јуни 2015

ВОДИЧ ЗА ИНВЕСТИТОРИ ВО ВАРДАРСКИОТ ПЛАНСКИ РЕГИОН

Нарачател:

Центар за развој на Вардарскиот плански регион
Панко Брашнар бр. 1, 1400 Велес
Република Македонија
www.vardarregion.gov.mk

Студијата ја изработи:

КА Групација (KA Group Consulting)
Бул. Св. Климент Охридски 54-1/7, 1000 Скопје
www.kagroup.net

Водичот за инвеститори е изработен во рамки на проектот на Министерството за локална самоуправа „Иновативни решенија за подобар пристап до услуги на локално ниво“ кој го спроведува Програмата за развој на Обединетите Нации (УНДП)

Лектор: Татјана Б. Ефтимоска

Дизајн: КА Групација ДООЕЛ Скопје

Принт: Друштво за производство, трговија и услуги ИВА 2003 ДООЕЛ Велес

Почитувани инвеститори,

Во заложбите за динамичен економски развој на Вардарскиот плански регион, создавањето на бази на податоци е од исклучителна важност.

Врз основа на расположливите податоци за регионалните капацитети и потенцијали можеме долгорочно да ги градиме нашите планови и стратегии за иднината на регионот.

Водичот за инвеститори е прв документ кој ги сублимира клучните податоци за водење на бизнис во регионот и овозможува брза анализа на податоци од страна на заинтересираните домашни и странски инвеститори.

Сам по себе, овој документ претставува израз на транспарентноста и волјата за развој на регионот кој се базира на валидни факти и параметри од важност за економијата и општествениот живот.

Покрај индустриските зони, степенот на нивна развиеност и потенцијалите, во овој документ инвеститорите можат да најдат податоци за работната сила, социјалното опкружување, главните економски гранки, процедурите и даночните олеснувања, односно сите податоци кои се неопходни за проценка на изводливоста на инвестицијата во контекст на опкружувањето.

Верувам дека овој документ ќе го потврди нашиот сериозен пристап кон потребите на инвеститорите и ќе придонесе за инвестицискиот растеж во Вардарскиот плански регион.

м-р Славчо Чадиев

Претседател на Советот за развој на Вардарскиот плански регион

Содржина

Користени кратенки.....	12
1. Вардарски плански регион.....	20
1.1. Општи информации.....	20
1.1.1. Демографија.....	23
1.1.2. Хидрографски карактеристики.....	24
1.1.3. Распожливи суровини и други ресурси.....	24
1.1.4. Природни богатства.....	25
1.1.5. Инфраструктура.....	27
1.1.5.1. Патна мрежа.....	27
1.1.5.2. Железничка инфраструктура.....	29
1.1.5.3. Воздушен сообраќај.....	29
1.1.5.4. Енергетска инфраструктура.....	30
1.1.6. Туризам.....	30
1.1.6.1. Езерски туризам.....	30
1.1.6.2. Културен туризам.....	31
1.1.6.3. Вински туризам- енотуризам.....	32
1.1.6.4. Спортски туризам.....	33
1.1.7. Образование.....	37
1.1.8. Економска активност на населението.....	37
1.1.9. Економија.....	44
1.1.10. Корисници на компјутер и интернет.....	48
2. ОПШТИНИ ВО ВАРДАРСКИОТ ПЛАНСКИ РЕГИОН.....	52
2.2. ОПШТИНА ВЕЛЕС.....	52
2.2.1. Општи информации.....	52
2.2.2. Кратки информации за општината.....	52
2.2.3. Сообраќајни врски.....	52
2.2.4. Човечки ресурси и образование.....	53
2.2.5. Локална економија.....	57
2.2.6. Слободни парцели за инвестиција:.....	64
2.2.7. Слободни објекти за инвестирање.....	66
2.3. ОПШТИНА ГРАДСКО.....	68
2.3.1. Општи информации.....	68
2.3.2. Кратки информации за општината.....	68
2.3.3. Сообраќајни врски.....	69
2.3.4. Човечки ресурси и образование.....	69
2.3.5. Локална економија.....	73

2.3.6.	Слободни локации.....	77
2.4.	ОПШТИНА ДЕМИР КАПИЈА.....	80
2.4.1.	Општи информации.....	80
2.4.2.	Кратки информации за општината	80
2.4.3.	Сообраќајни врски.....	81
2.4.4.	Човечки ресурси и образование	82
2.4.5.	Локална економија.....	85
2.4.6.	Слободни локации.....	91
2.4.7.	Слободни парцели за инвестирање	91
2.5.	ОПШТИНА КАВАДАРЦИ.....	95
2.5.1.	Општи информации.....	95
2.5.2.	Кратки информации за општината	95
2.5.3.	Сообраќајни врски.....	96
2.5.4.	Човечки ресурси и образование	97
2.5.5.	Локална економија.....	100
2.5.6.	Слободни локации.....	107
2.5.7.	Слободни објекти за инвестирање	107
2.6.	ОПШТИНА ЛОЗОВО	110
2.6.1.	Општи информации.....	110
2.6.2.	Кратки информации за општината	110
2.6.3.	Сообраќајни врски.....	111
2.6.4.	Човечки ресурси и образование	112
2.6.5.	Локална економија.....	115
2.6.6.	Слободни локации.....	119
2.6.7.	Слободни парцели за инвестирање	121
2.7.	ОПШТИНА НЕГОТИНО.....	123
2.7.1.	Општи информации.....	123
2.7.2.	Кратки информации за општината	123
2.7.3.	Сообраќајни врски.....	123
2.7.4.	Човечки ресурси и образование	125
2.7.5.	Локална економија.....	128
2.7.6.	Слободни локации.....	134
2.7.7.	Слободни објекти за инвестирање	135
2.8.	ОПШТИНА РОСОМАН	138
2.8.1.	Општи информации.....	138
2.8.2.	Кратки информации за општината	138
2.8.3.	Сообраќајни врски.....	138
2.8.4.	Човечки ресурси и образование	139

2.8.5.	Локална економија.....	143
2.8.6.	Слободни локации.....	147
2.8.7.	Слободни објекти за инвестирање	148
2.9.	ОПШТИНА СВЕТИ НИКОЛЕ	151
2.9.1.	Општи информации.....	151
2.9.2.	Кратки информации за општината	151
2.9.3.	Сообраќајни врски.....	151
2.9.4.	Човечки ресурси и образование	152
2.9.5.	Локална економија.....	156
2.9.6.	Слободни локации.....	158
2.9.7.	Слободни објекти за инвестирање	158
2.10.	ОПШТИНА ЧАШКА.....	160
2.10.1.	Општи информации	160
2.10.2.	Кратки информации за општината	160
2.10.3.	Сообраќајни врски	161
2.10.4.	Човечки ресурси и образование.....	162
2.10.5.	Локална економија	165
2.10.6.	Слободни објекти за инвестирање	168

Табели

Табела 1: Основни податоци за општините во Вардарскиот плански регион	21
Табела 2: Основни податоци за Вардарскиот плански регион	22
Табела 3: Основни демографски индикатори	23
Табела 4: Патишта во ВПР (автопатишта, експресни, магистрални и регионални патишта)	28
Табела 5: Локална патна мрежа во километри	29
Табела 6: Преглед на локални патишта по општини во километри, состојба 31.12.2014	29
Табела 7: Основни податоци според степенот на образование	37
Табела 8: Стапка на невработеност според пол во руралните и урбаните средини	39
Табела 9: Просечно исплатена нето плата по вработен во 2014 (во денари)	43
Табела 10: Површина по категории на користење (во хектари)	45
Табела 11: Структура на деловни субјекти според НКД 2 класификација, по општини во Вардарскиот плански регион (Состојба на 31.12.2014)	47
Табела 12: Општи информации за општина Велес.....	52
Табела 13: Сообраќајни врски - општина Велес.....	53
Табела 14: Предности за инвестирање во општина Велес.....	59
Табела 15: Можности за инвестирање во општина Велес.....	60
Табела 16: Најзначајни локални претпријатија во општина Велес	61
Табела 17: Најзначајни странски инвеститори во општина Велес.....	61
Табела 18: Број на активни угостителски објекти во општина Велес.....	62
Табела 19: Карактеристики на слободни парцели за инвестирање во општина Велес ..	65
Табела 20: Карактеристики на слободни објекти за инвестирање во општина Велес ..	66
Табела 21: Општи информации за општина Градско	68
Табела 22: Сообраќајни врски - општина Градско	69
Табела 23: Предности за инвестирање во општина Градско.....	75
Табела 24: Можности за инвестирање во општина Градско.....	76
Табела 25: Најзначајни локални претпријатија во општина Градско	77
Табела 26: Број на активни угостителски објекти во општина Градско.....	77
Табела 27: Општи информации за општина Демир Капија	80
Табела 28: Сообраќајни врски - општина Демир Капија	81
Табела 29: Предности за инвестирање во општина Демир Капија.....	88
Табела 30: Можности за инвестирање во општина Демир Капија.....	89
Табела 31: Најзначајни локални претпријатија во општина Демир Капија	90
Табела 32: Број на активни угостителски објекти во општина Демир Капија.....	90
Табела 33: Карактеристики на слободни парцели за инвестирање во општина Демир Капија	93
Табела 34: Општи информации за општина Кавадарци.....	95
Табела 35: Сообраќајни врски - општина Кавадарци.....	96
Табела 36: Предности за инвестирање во општина Кавадарци	104
Табела 37: Можности за инвестирање во општина Кавадарци	105
Табела 38: Најзначајни локални претпријатија во општина Кавадарци.....	106
Табела 39: Најзначајни странски инвеститори во општина Кавадарци	106
Табела 40: Број на активни угостителски објекти во општина Кавадарци	107
Табела 41: Карактеристики на слободни објекти во општина Кавадарци	108
Табела 42: Општи информации за општина Лозово	110
Табела 43: Сообраќајни врски - општина Лозово	111
Табела 44: Предности за инвестирање во општина Лозово.....	117
Табела 45: Можности за инвестирање во општина Лозово.....	118
Табела 46: Најзначајни локални претпријатија во општина Лозово	119
Табела 47: Број на активни угостителски објекти во општина Лозово.....	119

Табела 48: Карактеристики на слободни парцели за инвестирање во општина Лозово	121
Табела 49: Општи информации за општина Неготино	123
Табела 50: Сообраќајни врски - општина Неготино	124
Табела 51: Предности за инвестирање во општина Неготино.....	130
Табела 52: Можности за инвестирање во општина Неготино	131
Табела 53: Најзначајни локални претпријатија во општина Неготино	133
Табела 54: Број на активни угостителски објекти во општина Неготино	134
Табела 55: Карактеристики на слободни објекти во општина Неготино	136
Табела 56: Општи информации за општина Росоман.....	138
Табела 57: Сообраќајни врски - општина Росоман.....	139
Табела 58: Предности за инвестирање во општина Росоман	145
Табела 59: Можности за инвестирање во општина Росоман	146
Табела 60: Најзначајни локални претпријатија во општина Росоман.....	147
Табела 61: Број на активни угостителски објекти во општина Росоман.....	147
Табела 62: Карактеристики на слободни објекти во општина Росоман.....	149
Табела 63: Општи информации за општина Свети Николе	151
Табела 64: Сообраќајни врски - општина Свети Николе	152
Табела 65: Карактеристики на слободни објекти во општина Свети Николе.....	158
Табела 66: Општи информации за општина Чашка.....	160
Табела 67: Сообраќајни врски - општина Чашка	161
Табела 68: Предности за инвестирање во општина Чашка	166
Табела 69: Можности за инвестирање во општина Чашка.....	166
Табела 70: Најзначајни локални претпријатија во општина Чашка	167
Табела 71: Број на активни угостителски објекти во општина Чашка.....	168
Табела 72: Карактеристики на слободни објекти во општина Чашка.....	169

Графици

График 1: Возрасна и полова структура на населението во ВПР	23
График 2: Етничка структура на населението во ВПР.....	24
График 3: Сместувачки капацитети - број на соби.....	34
График 4: Сместувачки капацитети - број на легла	34
График 5: Број на туристи во ВПР	35
График 6: Број на ноќевања во ВПР	35
График 7: Капацитет во угостителство-деловни единици.....	36
График 8: Капацитет во угостителство - седишта.....	36
График 9: Вкупен промет од угостителство во илјада денари во ВПР.....	36
График 10: Работоспособно население на возраст од 15 години и повеќе.....	38
График 11: Стапка на активност на население на возраст од 15 години и повеќе.....	38
График 12: Стапка на вработеност на население на возраст од 15 години и повеќе ...	38
График 13: Стапка на невработеност на население на возраст од 15 години и повеќе	39
График 14: Структура на невработени лица (активни баратели на работа) во ВПР според школска подготовка.....	40
График 15: Број на невработени лица (активни баратели на работа) во Вардарскиот плански регион според возраст и пол.....	41
График 16: Структура на невработени лица (пасивни баратели на работа) во ВПР според школска подготовка.....	41
График 17: Број на невработени лица (пасивни баратели на работа) во Вардарскиот плански регион според возраст и пол.....	42
График 18: Бруто-домашен производ, по жител (во денари).....	44
График 19: Инвестиции во основни средства (во милиони денари).....	44

График 20: Структура на земјоделско земјиште (%) во Р. Македонија и ВПР	45
График 21: Број на активни деловни субјекти според број на вработени	46
График 22: Извоз и увоз во ВПР во периодот 2010-2014	48
График 23: % на домаќинства кои користеле компјутер и интернет.....	48
График 24: % на лица на возраст од 15-74 кои користеле компјутер и интернет	49
График 25: Полова и возрасна структура на населението во општина Велес	54
График 26: Етничка структура на населението во општина Велес.....	54
График 27: Структура на невработени лица – активни баратели на работа според нивото на образование во општина Велес.....	55
График 28: Возрасна и полова структура на невработени лица – активни баратели на работа во општина Велес	55
График 29: Структура на невработени лица – пасивни баратели на работа според нивото на образование во општина Велес.....	56
График 30: Возрасна и полова структура на невработени лица – пасивни баратели на работа во општина Велес	56
График 31: Број на активни субјекти според големина во општина Велес.....	57
График 32: Структура на активни деловни субјекти по сектори на дејност според НКД Рев. 2, во општина Велес.....	57
График 33: Полова и возрасна структура на населението во општина Градско	70
График 34: Етничка структура на населението во општина Градско.....	70
График 35: Структура на невработени лица – активни баратели на работа според нивото на образование во општина Градско	71
График 36: Возрасна и полова структура на невработени лица – активни баратели на работа во општина Градско	71
График 37: Структура на невработени лица – пасивни баратели на работа според нивото на образование во општина Градско	72
График 38: Возрасна и полова структура на невработени лица – пасивни баратели на работа во општина Градско	72
График 39: Број на активни субјекти според големина во општина Градско.....	73
График 40: Структура на активни деловни субјекти по сектори на дејност според НКД Рев. 2, во општина Градско	73
График 41: Полова и возрасна структура на населението во општина Демир Капија ..	82
График 42: Етничка структура на населението во општина Демир Капија.....	82
График 43: Структура на невработени лица – активни баратели на работа според нивото на образование во општина Демир Капија	83
График 44: Возрасна и полова структура на невработени лица – активни баратели на работа во општина Демир Капија	83
График 45: Структура на невработени лица – пасивни баратели на работа според нивото на образование во општина Демир Капија	84
График 46: Возрасна и полова структура на невработени лица – пасивни баратели на работа во општина Демир Капија	84
График 47: Број на активни субјекти според големина во општина Демир Капија.....	85
График 48: Структура на активни деловни субјекти по сектори на дејност според НКД Рев. 2, во општина Демир Капија	86
График 49: Полова и возрасна структура на населението во општина Кавадарци.....	97
График 50: Етничка структура на населението во општина Кавадарци	97
График 51: Структура на невработени лица – активни баратели на работа според нивото на образование во општина Кавадарци	98
График 52: Возрасна и полова структура на невработени лица – активни баратели на работа во општина Кавадарци.....	99
График 53: Структура на невработени лица – пасивни баратели на работа според нивото на образование во општина Кавадарци	99

График 54: Возрасна и полова структура на невработени лица – пасивни баратели на работа во општина Кавадарци.....	100
График 55: Број на активни субјекти според големина во општина Кавадарци	100
График 56: Структура на активни деловни субјекти по сектори на дејност според НКД Рев. 2, во општина Кавадарци	101
График 57: Полова и возрасна структура на населението во општина Лозово	112
График 58: Етничка структура на населението во општина Лозово	112
График 59: Структура на невработени лица – активни баратели на работа според нивото на образование во општина Лозово	113
График 60: Возрасна и полова структура на невработени лица – активни баратели на работа во општина Лозово	113
График 61: Структура на невработени лица – пасивни баратели на работа според нивото на образование во општина Лозово	114
График 62: Возрасна и полова структура на невработени лица – пасивни баратели на работа во општина Лозово	114
График 63: Број на активни субјекти според големина во општина Лозово.....	115
График 64: Структура на активни деловни субјекти по сектори на дејност според НКД Рев. 2, во општина Лозово	116
График 65: Полова и возрасна структура на населението во општина Неготино.....	125
График 66: Етничка структура на населението во општина Неготино	125
График 67: Структура на невработени лица – активни баратели на работа според нивото на образование во општина Неготино	126
График 68: Возрасна и полова структура на невработени лица – активни баратели на работа во општина Неготино.....	126
График 69: Структура на невработени лица – пасивни баратели на работа според нивото на образование во општина Неготино	127
График 70: Возрасна и полова структура на невработени лица – пасивни баратели на работа во општина Неготино.....	127
График 71: Број на активни субјекти според големина во општина Неготино	128
График 72: Структура на активни деловни субјекти по сектори на дејност според НКД Рев. 2, општина Неготино.....	129
График 73: Полова и возрасна структура на населението во општина Росоман	140
График 74: Етничка структура на населението во општина Росоман	140
График 75: Структура на невработени лица – активни баратели на работа според нивото на образование во општина Росоман.....	141
График 76: Возрасна и полова структура на невработени лица – активни баратели на работа во општина Росоман	141
График 77: Структура на невработени лица – пасивни баратели на работа според нивото на образование во општина Росоман.....	142
График 78: Возрасна и полова структура на невработени лица – пасивни баратели на работа во општина Росоман	142
График 79: Број на активни субјекти според големина во општина Росоман	143
График 80: Структура на активни деловни субјекти по сектори на дејност според НКД Рев. 2, општина Росоман	144
График 81: Полова и возрасна структура на населението во општина Свети Николе	153
График 82: Етничка структура на населението во општина Свети Николе.....	153
График 83: Структура на невработени лица – активни баратели на работа според нивото на образование во општина Свети Николе	154
График 84: Возрасна и полова структура на невработени лица – активни баратели на работа во општина Свети Николе	154
График 85: Структура на невработени лица – пасивни баратели на работа според нивото на образование во општина Свети Николе	155

График 86: Возрасна и полова структура на невработени лица – пасивни баратели на работа во општина Свети Николе	155
График 87: Број на активни субјекти според големина во општина Свети Николе.....	156
График 88: Структура на активни деловни субјекти по сектори на дејност според НКД Рев. 2, општина Свети Николе	157
График 89: Полова и возрасна структура на населението во општина Чашка	162
График 90: Етничка структура на населението во општина Чашка	162
График 91: Структура на невработени лица – активни баратели на работа според нивото на образование во општина Чашка.....	163
График 92: Возрасна и полова структура на невработени лица – активни баратели на работа во општина Чашка	163
График 93: Структура на невработени лица – пасивни баратели на работа според нивото на образование во општина Чашка.....	164
График 94: Возрасна и полова структура на невработени лица – пасивни баратели на работа во општина Чашка	164
График 95: Број на активни субјекти според големина во општина Чашка	165
График 96: Структура на активни деловни субјекти по сектори на дејност според НКД Рев. 2, општина Чашка	165

Користени кратенки

АВРМ - Агенција за вработување на Република Македонија

АД - Акционерско друштво

БДП - Бруто домашен производ

ДДВ - Данок на додадена вредност

ДЗС - Државен завод за статистика

ДОО - Друштво со ограничена одговорност

ДООЕЛ - Друштво со ограничена одговорност од едно лице

ЕМБГ - Единствен матичен број на граѓанинот

ЕХИМ - Едношалтерски систем за дозволи за увоз, извоз и транзит на стоки и тарифни квоти

ЕУ - Европска унија

ЗП - Заштитено подрачје

ЗТД - Закон за трговски друштва

ИПА - Инструмент за претпристапна помош

ИПАРД- Инструмент за претпристапна помош за рурален развој

ЈП - Јавни претпријатија

ЈКП - Јавно комунално претпријатие

КО - Катастарска област

КП - Катастарска парцела

МБС - Матичен број на субјектот

м.в - месност викана

МСП - Мали и средни претпријатија

НБРМ - Народна банка на Република Македонија

ОЕЦД - Организација за економска соработка и развој

СТО - Светска трговска организација

УЈП - Управа за јавни приходи

ЦЕФТА - Централно-европски договор за слободна трговија (ЦЕФТА)

ЦРМ - Централен регистар на Македонија

Општина Велес

Јадранка Стефкова

jadranka.stefkova@veles.gov.mk

Општина Градско

Лилјана Љуткова

gradsko1@t-home.mk

Општина Демир Капија

Анета Ристова

aneta.ristova@yahoo.com

Општина Кавадарци

Сашо Мошев

smoshev@kavadarci.gov.mk

Општина Лозово

Петре Чилаков

cilakovpetre@yahoo.com

Општина Неготино

Васка Јованова

vaskajovanova@hotmail.com

Општина Росоман

Ѓорѓи Крстевски

opstrosoman@yahoo.com

Општина Свети Николе

Христина Арсова

arsovah@yahoo.com

Општина Чашка

Лидија Пљакова

lidija.pljakova@caska.gov.mk

Општи информации за Република Македонија

Република Македонија брзо напредува на патот на политичките и економските реформи во насока на зајакнување на демократското општество и слободната пазарна економија.

Политичката и макроекономска стабилност се фактори кои обезбедуваат поголем простор за раст. Континуираниот напредок на земјата е потврден и од страна на извештајот на Светската банка (Doing Business), кој ја рангираше Македонија како најдобар реформатор во Југоисточна Европа за последните три години.

Врвните приоритети на Владата вклучуваат економски раст и развој, активно учество во регионалните и глобалните интегративни процеси, одржување на економската стабилност и привлекување на странски директни инвестиции (СДИ). За таа цел, Владата ги зајакнува своите активности во насока на привлекување и водење на СДИ преку назначување на Економски промотори низ повеќе од 30 земји во светот. Промоторите имаат задача да ја промовираат Македонија како потенцијална бизнис дестинација; да ги промовираат инвестициските поволности; да ги донесат потенцијалните инвеститори да ја посетат Македонија, и заедно со тимот во Македонија (кој работи на привлекување на странски инвестиции) да се работи на отворање на компанија во Македонија. Република Македонија има статус на земја-кандидат за Членство во ЕУ, и очекува добивање на полноправно членство во НАТО во блиска иднина.

Причини за инвестирање во Република Македонија

СЛОБОДЕН ПРИСТАП НА ПАЗАРОТ

Бесцарински пристап до пазар со повеќе од 650 милиони потрошувачи преку три мултилатерални (ССА, ЕФТА ЦЕФТА) и два билатерални (Турција и Украина) договори за слободна трговија.

НИСКИ ДАНОЦИ

Стапка на рамен данок од 10% за персонален данок на доход и данок на добивка.

НИСКИ ОПЕРАТИВНИ ТРОШОЦИ

Една од најконкурентните локации во Европа во однос на оперативните трошоци.

ОДЛИЧНА ГЕОСТРАТЕШКА ПОЗИЦИЈА

Македонија се наоѓа на крстопатот на два големи пан-европски коридори (коридор VIII и X) кои ги поврзуваат Централна Европа со Јадранското, Егејското и Црното море. Како резултат на одличната геостратешка положба стоките реално можат да се испорачаат во рок од еден ден до Централна и Источна Европа, како и Турција, а максимум два дена до Западна Европа.

БРЗА РЕГИСТРАЦИЈА НА КОМПАНИЈАТА

Едношалтерски систем за регистрација на компанијата во рок од 4 часа.

ОДЛИЧНА ИНФРАСТРУКТУРА

Национална инфраструктура за безжичен интернет, дигитален телекомуникациски систем, широко распространета автопатна мрежа, два меѓународни аеродроми со редовни врски до главните европски транспортни центри.

ПРИСПОСОБЛИВ ОБРАЗОВЕН СИСТЕМ

Универзитети подготвени да соработуваат со новите инвеститори за исполнувањето на нивните барања во однос на потребни вештини.

ОДЛИЧНИ ПОЗНАВАЊЕ НА СТРАНСКИ ЈАЗИЦИ

Голем број од жителите на Република Македонија зборуваат англиски јазик, францускиот и германскиот јазик се вградени во образовниот систем, а регионалните јазици имаат секојдневна употреба.

ДОСТАПНА КВАЛИФИКУВАНА РАБОТНА СИЛА

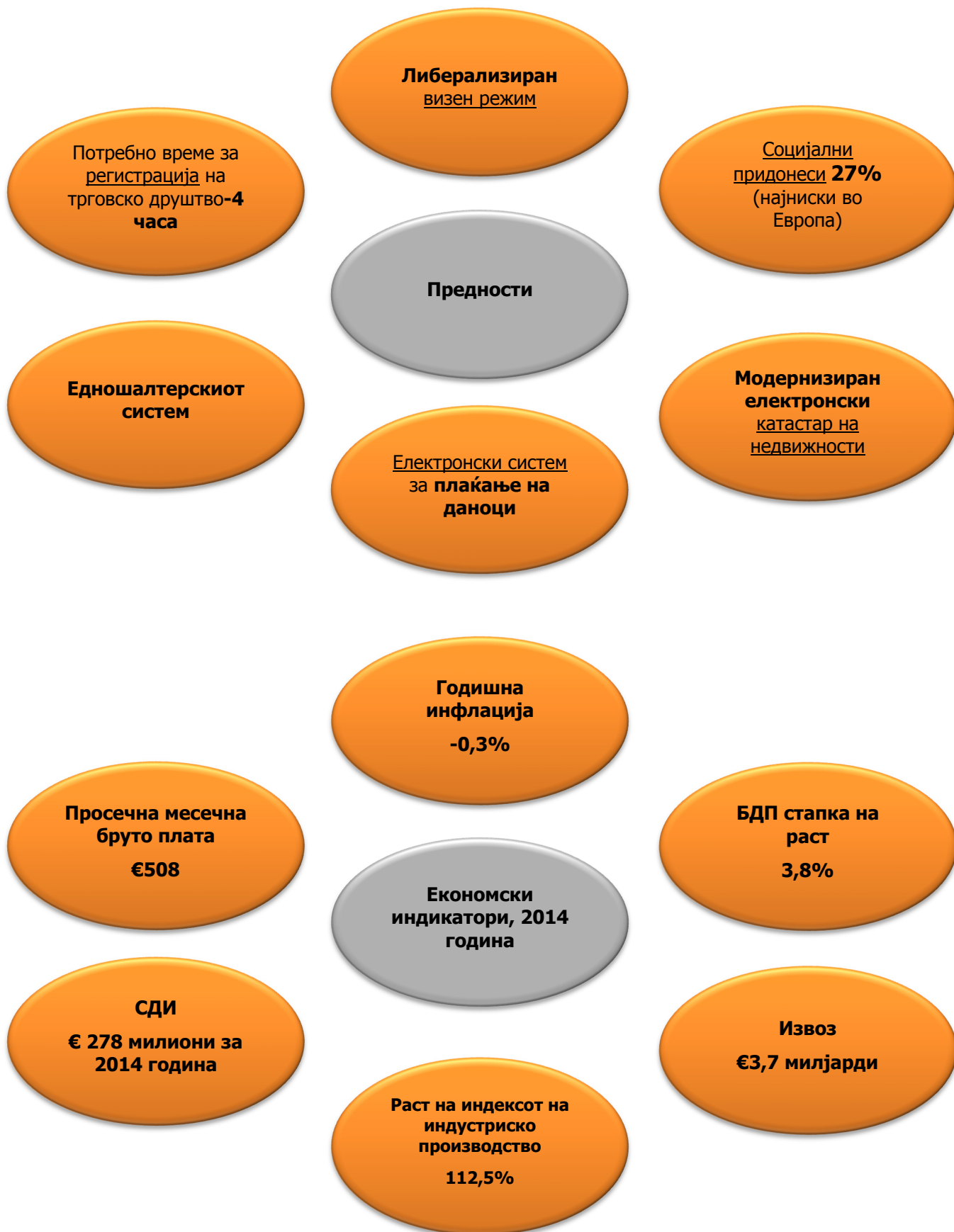
Млада (42% на возраст под 30 години), образована и висококвалификувана работна сила, со силна работна етика и одлично индустриско искуство.

ВИСОК СТЕПАН НА КВАЛИТЕТ НА ЖИВОТ

Многу атрактивни услови за живеење и работа.

ПОЛИТИЧКИ, МОНЕТАРНА И МАКРОЕКОНОМСКА СТАБИЛНОСТ

Земја-кандидат за членство во ЕУ и НАТО.

1

¹ Индекс на индустриско производство 2014/2010=100

МОЖНОСТИ ЗА ИНВЕСТИРАЊЕ

ИНДУСТРИЈА НА МЕТАЛИ И ПРЕЦИЗНА МЕХАНИКА – ВКЛУЧУВАЈЌИ АВТОМОБИЛСКИ ДЕЛОВИ

Во Република Македонија постои традиција уште од 1960 година на производство на металната индустрија и автомобилските делови. Согласно тоа располагаме со квалификувана работна сила која е подготвена да одговори на барањата на новите инвеститори. Постоечките компании во моментот се насочени кон снабдување на големите компании кои веќе функционираат во Македонија: Џонсон Контролс, Џонсон Мети, Кемет, Текнохозе, (во рамки на слободни економски зони), Кромберг и Шуберт, Ван Хоол итн.

ИНФОРМАТИЧКИ И КОМУНИКАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ – Република Македонија има најдобра телекомуникациска мрежа во регионот - системот е 100% дигитализиран. Водечки мултинационални хардверски и софтверски компании (Microsoft, HP, IBM) имаат свои претставништва во Македонија. Исто така располагаме со добро образовани кадри кои работат согласно стандардизирани процедури и обезбедуваат квалитетни услуги.

АГРОБИЗНИС И ПРЕРАБОТУВАЧКА ИНДУСТРИЈА – Македонија има уникатна комбинација на континентална и субмедитеранска клима која овозможува производство на квалитетно овошје и зеленчук, производство на млечни производи и вино. Располага со технологии за преработка на храна, складирање и дистрибуција. Одличната инфраструктура ја прави храната блиска до регионалните пазари.

ЗДРАВСТВЕН СЕКТОР, МЕДИЦИНСКА ОПРЕМА И ФАРМАЦИЈА – Добро етаблирана фармацевтска индустрија во Македонија, снабдува повеќе од 30 земји во регионот и пошироко, пред сè, со готови генерички производи. Медицинскиот туризам е во постојан пораст.

ХЕМИКАЛИИ – Македонија има значајна хемиска индустрија со добро развиени капацитети за производство на основни хемикалии, синтетички влакна, поливинил хлорид, како и детергенти, ѓубрива, полиуретански пени и влакна. Постоечките капацитети за хемиско производство, вклучувајќи ги и козметичките производи, имаат добар потенцијал за раст преку странски инвестиции. Во овој сектор има можности и за гринфилд странски директни инвестиции.

ОБЛЕКА, ТЕКСТИЛ И КОЖА – Во однос на извозот овој сектор има значајни конкурентски предности кои вклучуваат: кратко време за испорака, флексибилност во големината на испорака заедно со исклучителна „вредност за парите“ (од аспект на поврат на инвестиција и профитабилност). Покрај производството на облека, постои потенцијал за производство на памучен конец и ткаенини, волница и плетени ткаенини.

ЕНЕРГИЈА – Развојот на енергетскиот сектор е голем приоритет во Македонија, со стотици брани кои треба да прераснат во хидроелектрични центри. Постојат бројни инвестициски можности и Владата ги поддржува инвестициите и во традиционалните и во обновливите енергетски проекти.

НЕДВИЖНОСТИ – Најголемиот потенцијал во секторот недвижности се очекува во делот на комерцијалните недвижности, станбените згради, катните гаражи и изградбата на хотели. Странските бизнисмени и компании можат директно да стекнат/закупат имот во Македонија.

ТУРИЗАМ – Македонското културно наследство, во комбинација со умерената клима, убавите природни богатства и прочуеното гостопримство – ја прават Македонија атрактивно подрачје за развој и на летниот и на зимскиот туризам. Со повеќе од 1000 цркви и манастири, како и повеќе од 4200 археолошки локалитети, Македонија е меѓу најатрактивните дестинации за културен туризам во Европа.

ФИЛМСКА ИНДУСТРИЈА – Имајќи 280 сончеви денови во година Македонија е една од најдобрите локации за филмската индустрија. Филмските продуценти кои ќе одлучат да снимат филм, документарец, анимирани или телевизиски серии, може да стекнат право на рефундирање на 20% од трошоците направени во Република Македонија.

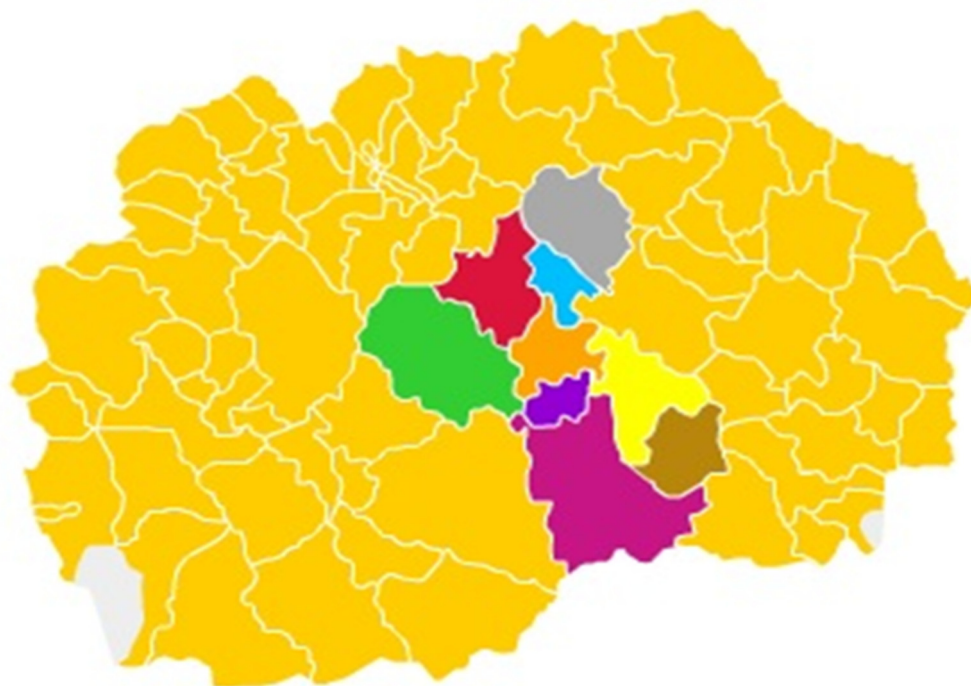
1.

ВАРДАРСКИ ПЛАНСКИ РЕГИОН

1. Вардарски плански регион

1.1. Општи информации

Вардарскиот регион го зафаќа централниот дел на Република Македонија и се протега по течението на реката Вардар и Овчеполската Котлина. Овој регион, според податоците за 2014 година, има најмал број на жители, односно 7.4% од вкупното население. Се простира на 16.2% од територијата на Република Македонија и истовремено е и најретко населен регион со само 37.9 жители на км².

Богатството на водни ресурси - реки и вештачки езера, поволните климатски услови, односно влијанието на медитеранската клима која во овој регион навлегува по долината на реката Вардар, како и специфичната геоморфолошка конфигурација на теренот, претставуваат главни предуслови овој регион да биде препознатлив по производството на овошје и винова лоза со карактеристично географско потекло. Како резултат на ова, во овој регион се концентрирани најголем дел од винарските визби и преработувачките капацитети за винова лоза во Република Македонија.

За овој регион се значајни наоѓалиштата на феро-никел, како и неговата експлоатација и преработка.

Вардарскиот плански регион се простира во централниот дел на Република Македонија и го опфаќа средното сливно подрачје на реката Вардар, долните теченија на притоците Брегалница и Црна Река и крајниот западен дел од Овчеполе.

Зафаќа површина од 4.047 км или 16% од територијата на Република Македонија. Во овој регион влегуваат 9 општини (Велес, Градско, Демир Капија, Кавадарци, Лозово, Неготино, Росоман, Свети Николе и Чашка) во кои се лоцирани 215 населени места. Регионот се одликува со исклучително ниска густина на населеност од 38 жители/км (во споредба со просекот на земјата од 83 жители/км) и голема концентрација на населението во градските средини (околу 69%). Речиси половина (четири) од општините во регионот се рурални.

Општини	Население (Попис 2002)	Процена на населението, 2013	Површина (ха)	Населени места
Велес	55,108	54,878	427	29
Градско	3,760	3,584	235	16
Демир Капија	4,545	4,119	309	15
Кавадарци	38,741	38,951	992	40
Лозово	2,858	2,616	166	11
Неготино	19,212	19,401	478	19
Росоман	4,141	4,082	132	10
Свети Николе	18,497	17,968	483	33
Чашка	7,673	7,888	825	42
Вкупно	154,535	153,487	4047	215

Табела 1: Основни податоци за општините во Вардарскиот плански регион

Извор: Државен завод за статистика и Стратегија за развој на Вардарскиот плански регион (2015-2019)

Основни податоци за Вардарски плански регион

Број на општини	9
Број на населени места	215
Вкупно население, Попис 2002	154,535
Процена на населението, 2014	153 347
Густина на населеност, 2014	37.9
Вкупен број на живеалишта, Попис 2002	61,367
Просечен број на членови на домаќинството, Попис 2002	3.2
Живородени, 2014	1,601
Умрени, 2014	1,657
Природен прираст, 2014	-56
Доселени од други држави, 2014	162
Отселени во други држави, 2014	23
Стапка на писменост на населението на возраст над 10 години, Попис 2002	96.3
Број на основни училишта, 2014/2015	84
Број на средни училишта, 2014/2015	9
Запишани ученици во основното образование, 2014/2015	14,019
Запишани ученици во средното образование, 2014/2015	5,589
Број на дипломирани студенти, 2014	684
Стапка на активност, 2014	61.4
Стапка на вработеност, 2014	44.5
Стапка на невработеност, 2014	27.6
Просечно исплатена бруто-плата по вработен, 2014	24,734
Просечно исплатена нето-плата по вработен, 2014	16,936
Број на активни деловни субјекти, 2014	5,440
БДП по жител, 2012	236,025
Број на легла, 2014	1,677
Број на туристи, 2014	20,667
Број на ноќевања, 2014	39,662
Број на изградени станови, 2014	184
Вредност на извршени градежни работи, 2014, во илјади денари	4,307,683
Број на издадени одобренија за градење, 2014	164

Табела 2: Основни податоци за Вардарскиот плански регион

Извор: Државен завод за статистика, Регионите во Република Македонија, 2015

1.1.1. Демографија

	Република Македонија	Вардарски регион	Република Македонија	Вардарски регион	Република Македонија	Вардарски регион
	Состојба на 30.06.2012		Состојба на 30.06.2013		Состојба на 30.06.2014	
Вкупно население	2,061,044	153,659	2,064,032	153,487	2,067,471	153,347
Мажи	1,032,532	78,094	1,033,990	78,028	1,035,680	77,938
Жени	1,028,512	75,565	1,030,042	75,459	1,031,791	75,409
Густина на населеност	82.7	38	80.3	38	83	37.9
Население на возраст 0-14 (%)	17.1	15.9	16.9	15.9	16.8	15.8
Население на возраст 65+ (%)	11.9	13.1	12.2	13.4	12.5	13.7
Коефициент на старосна зависност	40.9	40.8	41.1	41.3	41.6	42
На 000 население						
Живородени	11.4	11.3	11.2	10.4	11.4	10.4
Умрени	9.8	11.4	9.3	10.9	9.5	10.8
Бракови	6.8	6.2	6.8	6.4	6.7	6.5
Разводи	0.9	0.8	1	0.7	1.1	0.9
Стапка на смртност на доенчиња	9.8	6.9	10.2	16.9	9.9	6.9
Вкупна стапка на фертилитет	1.5	1.6	1.48	1.48	1.52	1.5
Просечна возраст						
Населението	38	39	38	39.4	38.2	39.6
Мајката при раѓање на прво дете	26	26	26.6	25.9	26.8	26.3
Невестата при прв брак	26	26	25.8	25.8	26	26
Умрените	72	72	72	71.6	72.3	72.3

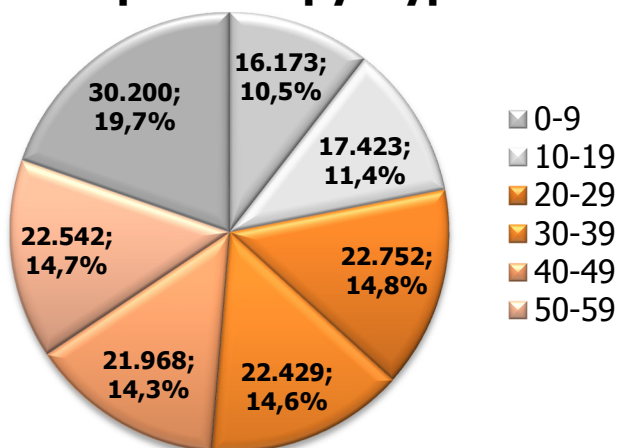
Табела 3: Основни демографски индикатори

Извор: Државен завод за статистика, Регионите во Република Македонија, 2015²

Вардарскиот регион е најретко населен регион со густина на населеност од 37,9 жители на км². Просечната возраст на населението од Вардарскиот регион е над националниот просек и изнесува 39,6 години. Коефициентот на старосна зависност е висок, но е на слично ниво како националниот и изнесува 42.

Вардарскиот регион е трет регион со голем процент на старо население на 65 години кој изнесува 13,7% од вкупното население, кој низ годините се зголемува како резултат на намалување на вкупното население од овој регион и бројот на новородени деца.

Возрасна структура

Полова структура

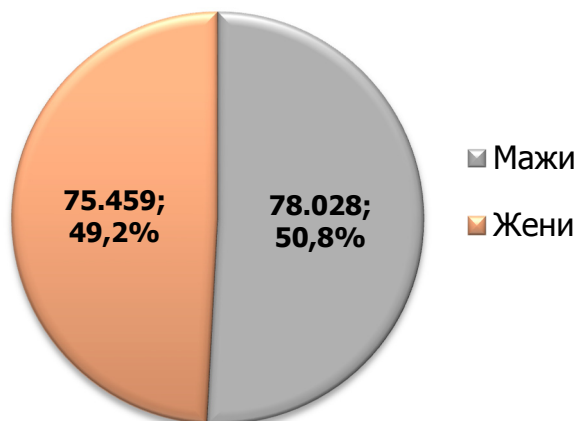

График 1: Возрасна и полова структура на населението во ВПР

Извор: Државен завод за статистика (Состојба 30.06.2013)

² Густината на населеност е пресметана според копнената површина

Етничка структура

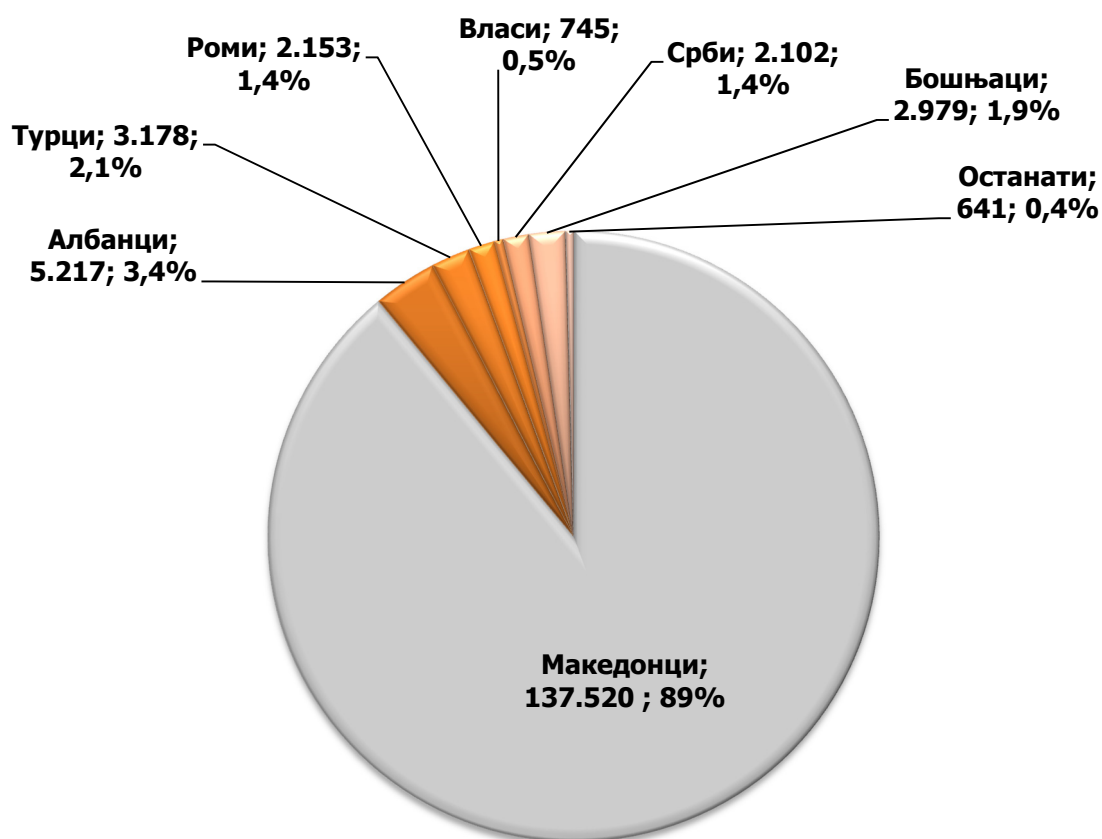

График 2: Етничка структура на населението во ВПР

Извор: Државен завод за статистика (Попис 2002)

1.1.2. Хидрографски карактеристики

Територијата на Вардарскиот регион го опфаќа сливното подрачје на река Вардар, односно потподрачјето на Црна Река.

Во својата хидрографска структура регионот располага со разни видови на извори на вода и три вештачки акумулациони езера (Тиквешко Езеро, Младост и Лисиче). Во регионот постојат повеќе реки и мали сливови кои припаѓаат на потсливот на Црна река.

1.1.3. Распожжливи сировини и други ресурси

Од минералните ресурси во регионот најважно економско значење имаат феро-никелонските руди, а застапени се перлитот, талкот, кварцитите и дијатомејската земја.

Територијата на Демир Капија се карактеризира со различен геолошки состав и сложена тектонска структура, составена од: карпи, метаморфни карпи, графитни шкрилци, кварцити, амфиболити, јурски карпи (претставени со варовници, серпентини и чисто

карбонатни варовници, со присуство на талк и магнезит), глина и песок, палеозојски и мезозојски карпи, модри шкрилци.

Карактеристично за Кавадарци е наоѓалиштето на Лорандит - талиумов арсенитен сулфат. Тој е откриен за прв пат во рудникот Алшар кај Кавадарци во 1894 и е именуван по Е. Лоранд, физичар од универзитетот во Будимпешта. За Лорандитот во Македонија испитувале и научници од НАСА. Станува збор за многу редок минерал за кој е утврдено дека во целиот свет го има единствено во Македонија или можеби уште на Шри Ланка. Неговата моќ експертите ја гледаат во тоа што единствено тој природен елемент во светот ги препознава реакциите кои доаѓаат директно од јадрото на Сонцето.

Општините Лозово, Градско, Велес, Неготино, Росоман и Кавадарци немаат позначајни појави на метални минерални сировини, додека состојбата со неметалните сировини е многу поповолна.

Велес и Неготино: Од неметалите застапени се туларските глини, варовниците, кварцот.

Од рудни богатства на територијата на општина Неготино се наоѓа наоѓалиште на јаглен на површина од 60 км². Постојат и неорганските ресурси, како што се каменот, песокот, глината и тресетот.

Росоман: Од посебно значење за Општината се изворите на природна минерална вода Пеливар 1 и Пеливар 2, како и рудникот Руен, кој изобилува со многу редок вид розов мермер. Затоа и овој рудник претставува значен ресурс за развој на економијата на овој крај во иднина.

За општина Свети Николе најзначајни се рудните богатства. Појавата на рудните богатства бездруго се условени од геолошко-тектонската еволуција на Овчеполската котлина. Меѓутоа геолошко-рударските истражувања во котлината сè уште не се завршени. Едни од нив се јавуваат како енергетски извори, односно каустобилити (јаглен, парафински шкрилци, нуклеарни сировини), но во многу мал дел како и метали и неметали каде до скоро се експлоатирале азбест, а трети служат како градежен материјал кој е присутен низ повеќе локалитети, особено Ѓуриште и с. Макреш.

1.1.4. Природни богатства

Природата во Вардарскиот плански регион се карактеризира со повеќе заштитени природни подрачја и еколошки коридори на националната еколошка мрежа за поврзување на заштитените области и еколошки важните области (вклучувајќи ги идните места од проектот „Натура 2000“), значајни растителни подрачја, значајни орнитолошки локалитети, како и Емералд подрачја.

На територијата на Вардарскиот плански регион делумно или целосно се лоцирани повеќе репрезентативни заштитени подрачја, како на пример: Јакупица, Долна Брегалница, Тиквеш, Демиркаписка Клисура и др.

Јакупица, согласно просторниот план е предложена за заштитено подрачје од највисок ранг, национален парк, заради заштита на биолошката разновидност, геоморфолошката важност, заштита на водотеците, заштита на пејсажот и хидролошкиот потенцијал. Идниот национален парк Јакупица се наоѓа речиси во централниот дел на Република Македонија, ограничен на север со Скопската, а на југ со Пелагониската котлина. На исток е определен со сливното подрачје на реката Вардар додека кон запад со Поречкиот басен.

Фауната на инсектите на Јакупица се одликува со голем број ендемични и реликтни видови тркачи. Во алпската зона се среќаваат *Nebria ganglbaueri matejkai*, *Zabrus albanicus jakupicensis*, *Z. ganglbaueri*, *Calathus jakipicaensis*, *Trechus pachycerus pachycerus*, *T. pachycerus jakupicaensis*, *T. goebli matchai*, *T. subnotatus golesnicensis*. Во мезофилните шуми се среќаваат следните ендемични видови: *Molops matchai*, *M. rufipes jakupicaensis*, *Tapinopterus miridita jakupicaensis*, *Tapinopterus macedonicus*, *Pterostichus macedonicus*, *P. crassiusculus*. Од другите ендемични видови инвертебрати може да се споменат *Babuniella prouzai*, *Brachydesmus macedonicus* (стоногалки), кратокрилецот *Lathrobium jakupicense* (Staphylinidae, Coleoptera), *Otiorhynchus jakupicensis* (Curculionidae, Coleoptera), *Montenegrina janinensis jakupicensis*, *Gyalina gyalinaeformis*, *Alinda nordsiecki*, *A. serbica golesnicensis*, *Vitrea siveci*, *Chilostoma jakupicae* (полжави). На високите делови се среќава *Bohemanella frigida* - редок скакулец со дисјунктен ареал на распространување. На просторот на предложеното подрачје за заштита се наоѓаат голем број јами и пештери од кои се опишани многу троглобионтски видови.

Репрезентативното природно подрачје Тиквеш, е предложено за споменик на природата. Тоа има голема биолошка, геоморфолошка и пејсажна вредност. Една од главните причини за назначување на Тиквеш за ЗП е неговата важност како место за гнездење на птиците грабливки, главно мршојадци. Заштитеното подрачје обезбедува безбедни, непопречувани локации за размножување и пристап од широк спектар на подрачја за лов и хранење во, и надвор од неговите граници. Истражувањата идентификуваа неколку важни места за размножување за мршојадци и други птици грабливки во Тиквеш. Во ЗП се евидентирани 181 вид птици од вкупно 329 видови кои се евидентирани на национално ниво.

Други репрезентативни значајни подрачја на територијата на Вардарскиот регион се:

Таорска клисура, клисура на р. Тополка, Пешти, Енешево, Орлово брдо, Моклишко езеро, Љубаш, Мешник, Алшар, Лукар и Дошница. Сите овие локалитети имаат големи природни, палеонтолошки, геоморфолошки, и биолошки вредности.

Новопредложените значајни природни локалитети се идентификувани индивидуално со нивните природни вредности, а некои од нив се интегрирани во поголемо природно подрачје.

Нови предложени природни значајни подрачја се:

- Извор на река Бабуна;
- Пештерите: Дамјаница, Четири врати, Макаровец, Арамиска пештера, Бела Вода, Горен змејовец, Црквиче, како и пештерска црква Св. Марко;
- Клисурска река;
- Вешје;
- Уланци;
- Немањици;
- Пашин мост;
- Корица;
- Башино село.

Сите овие локалитети имаат голема биолошка, зоолошка, палеонтолошка и геоморфолошка вредност, па нивната заштита влијае кон заштита на пејсажот и зачувување на ендемските видови.

1.1.5. Инфраструктура

1.1.5.1. Патна мрежа

Патната инфраструктура во Вардарскиот регион се состои од локална, регионална и А патна мрежа. Низ регионот поминува европскиот коридор X.

Постојната патна инфраструктура во Вардарскиот плански регион се состои од 1005 км локални патишта, 99 км А-државни патишта и 370 км регионални патишта.

Главни патни правци кој што го поврзуваат овој регион со другите регион се државниот пат А1 (Скопје-Велес-Неготино-Гевгелија-Граница со Грција и врска со А1-Росоман-Прилеп), државниот пат А3 (Велес-врска со А4-Штип) и државниот пат А4 (Куманово-Свети Николе-Штип).

Патната мрежа во овој регион е добро развиена, иако густината на патната мрежа во Вардарскиот плански регион изнесува 0,34 и е помала за 40% од густината на патната мрежа на ниво на Република Македонија (0,55). Малата густина на патната мрежа пред сè се должи на малата населеност.

Моментната состојба на дел од патниот правец А1 (врска со А1-Росоман-Прилеп) е во релативно лоша состојба пред сè поради оштетените коловозни површини и несоодветните технички елементи кои постојат на овие делници. Во последните неколку години преземени се одредени зафати за подобрување на техничките елементи на овој патен правец, но сè уште постојат одредени делници со несоодветни технички елементи. Во тек е реконструкција на патниот правец од А3 државниот пат Велес-Штип и изградба на автопатско решение за државниот пат А4 Миладиновци-Свети Николе-Штип. Со завршување на овие патни делници ќе се добијат современи патни правци.

Одредени делници од регионалната патна мрежа Р-1102 (Катланово-Велес-Градско-Гевгелија) што поминуваат паралелно со државниот пат А1 се во катастрофална состојба. 28 км од патниот правец Р-1312 Велес-Чашка-Извор-Прилеп е со земјан коловоз, додека одредени делници од Р-1107 (врска со А1-Росоман-Кавадарци-врска со А3 (Прилеп) и од Р-1103 (врска со А1-Кавадарци-Неготино-врска со А4 (Штип) се во релативно лоша состојба.

А ПАТИШТА (АВТОПАТИШТА, ЕКСПРЕСНИ ПАТИШТА, МАГИСТРАЛНИ ПАТИШТА)	
Пат бр.	Патен правец
A1	Граница со Србија (ГП Табановце)-Куманово-Миладиновци-Велес-Неготино-Демир Капија-Гевгелија-гр. со Р Грција (ГП Богородица) и делница Градско-Прилеп (врска со А3)
A3	Крстосница Требениште (врска со А2)-крстосница Подмоље-Охрид-Косел-Ресен-Битола-Прилеп-Велес -Штип-Кочани-Делчево-гр.со Бугарија (ГП Рамна Нива), (Е65=97.9+5.5)- и делница Битола (крстосница Кукуречани-гр. со Грција (ГП Меџитлија); (Е65=20.46) - и делница Косел (врска со А3)-Охрид-гр. со Р.Албанија (ГП Љубаниште)
A4	Граница со Косово (ГП Блаце)-крстосница Стенковец-обиколница Скопје-Петровец-Миладиновци-Св.Николе-Штип-Радовиш-Струмица-гр. со Р Бугарија (ГП Ново Село) (Е65=14)
Р1 РЕГИОНАЛНИ ПАТИШТА	
Пат бр.	Патен правец
Р 1102	Скопје (врска со А2-обиколница Скопје)-Катланово-Велес-Неготино-Демир Капија-Гевгелија-(врска со А1)
Р 1103	Лакавица (врска со А4)-Неготино (врска со А1)-Кавадарци-Дреново (врска со А1)
Р 1107	Градско (Врска со А1)-Росоман-Кавадарци-Мушов Гроб-Витолиште-Лагово (врска со А3) - и делница Мајдан-гр. со Грција (ГП Пулевец)
Р 1204	Куманово (врска со А-2)-Св.Николе- Овче Поле (врска со А3)-Кадрифаково-Штип-Софилари (врска со А4)
Р 1312	Врска со А3 (Каратманово)-Велес-Извор-Прилеп (врска со Р1303)
Р2 РЕГИОНАЛНИ ПАТИШТА	
Пат бр.	Патен правец
Р 2135	Горно Коњаре (врска со Р2136)-Малино-с. Преод-Горобинци-Св.Николе- (Врска со Р1204)
Р 2137	Врска со Р1102-Војшанци-Корешница-Демир Капија (врска со Р1102)
Р 2236	Свети Николе (врска со РА4)-Мечкуевци-Пуздерци-Неокази (врска со 1205)
Р 2344	Врска со Р1312-Чашка-Лисиче-Дреново
Р29 РЕГИОНАЛНИ ПАТИШТА	
Пат бр.	Патен правец
Р 29171	Демир Капија (врска со Р1102) -Крњево-Конопиште-Мушов Гроб (спој со Р1107)
Р 29173	Неготино (врска со Р1103)-Долни Дисан-Бесвица (врска со Р29171)
Р 29278	Врска со А2-Неготино (Полошко)

Табела 4: Патишта во ВПР (автопатишта, експресни, магистрални и регионални патишта)

Извор: Јавно претпријатие за државни патишта

	Република Македонија	Вардарски регион	Република Македонија	Вардарски регион	Република Македонија	Вардарски регион
	2012		2013		2014	
Асфалт и коцка	4,629	345	4,859	357	4,935	389
Макадам	740	81	716	84	845	83
Земјани	2,774	451	2,663	442	2,510	418
Непросечени	1,212	112	1,233	122	1,223	116
Вкупно	9,355	989	9,471	1,005	9,513	1,006

Табела 5: Локална патна мрежа во километри

Извор: Државен завод за статистика

	Вкупно	Асфалт и коцка	Макадам	Земјани	Непросечени
Велес	136	37	14	15	70
Градско	38	26	12	-	-
Демир Капија	40	14	-	26	-
Кавадарци	312	118	12	150	32
Лозово	133	18	8	107	-
Неготино	74	32	9	33	-
Росоман	43	29	3	1	10
Свети Николе	104	55	19	30	-
Чашка	126	60	6	56	4
Вардарски регион	1,006	389	83	418	116
Република Македонија	9,513	4,935	845	2,510	1,223

Табела 6: Преглед на локални патишта по општини во километри, состојба 31.12.2014

Извор: Државен завод за статистика

1.1.5.2. Железничка инфраструктура

Во Вардарскиот регион лоцирани се три железнички линии и тоа во коридорот бр. X е дел од железничката линија од Граница со Србија-Куманово-Скопје-Велес-Граница со Грција (во должина од 106,6 км) дел од железничката линија Велес-Прилеп-Битола-Граница со Грција (во должина од 45 км) и дел од железничката линија Велес-Штип-Кочани (должина од 15.58 км).

Железничката мрежа во Вардарскиот регион има добра густина ако се спореди со просечната густина во Македонија. Регионот од аспект на железница претставува раскрсница на три железнички патни правци. Во последните години преземени се мерки за реконструкција на пругата Скопје-Велес-граница со Грција.

1.1.5.3. Воздушен сообраќај

Во Вардарскиот регион се лоцирани следните леталишта за лесна авијација:

- Пеширово - Свети Николе, со површина од 8,59 ха;
- Црвени Брегови - Неготино, со површина од 9.36 ха;
- Росоман - Кавадарци, со површина од 12.47 ха;
- Орел - Свети Николе, со површина од 3 ха.

1.1.5.4. Енергетска инфраструктура

Најзначајна енергетска инфраструктура која е лоцирана во Вардарскиот регион е ХЕ Тиквеш, ТЕЦ „Неготино“, нафтоводот Солун-Скопје и трафостаницата Дуброво што има централно место за пренос на електрична енергија внатре во Република Македонија и кон (од) Грција.

Планирано е да се изградат следниве хидроцентрали:

- ХЕ Велес - Се предвидува да се изгради на реката Вардар блиску до Башино Село спротиводно од градот Велес и да биде со инсталирана снага од 93 MW.
- ХЕ Вардарски слив - Десет хидроелектрани се планира да се изградат по должината на реката Вардар со цел да се искористи целиот воден потенцијал на реката.

На подрачјето на Неготино постојат можности за ископ на јаглен за производство на електрична енергија, меѓутоа оваа опција треба дополнително да се истражува.

1.1.6. Туризам

Туризмот во Вардарскиот регион е еден од носечките оски на развојот. Со промената на туристичките трендови во изминатите години Вардарскиот регион станува сè поатрактивен од аспект на туризмот. Со промената на туристичката побарувачка, односно со потребите на туристите да патуваат во места кои се генерално непознати и недопрени од човекот, Вардарскиот регион кој има вакви потенцијали, го препознава туризмот како можност за развој на регионот.

Генерален заклучок е дека структурата на туристи кои го посетиле регионот има поволни карактеристики, односно повеќе странски туристи се евидентираат во однос на домашни туристи.

1.1.6.1. Езерски туризам

Во Вардарскиот регион постојат три вештачки кумулации „Моздрача“, „Лисиче“ и „Младост“ кои се лесно достапни и се погодни за одмор и рекреација. Исто така овде се наоѓа и природниот резерват „Тиквеш“ кој постојано плени со убавините кои ги нуди. Рестораните кои се наоѓаат по крајбрежјата и викендиците кои се изградени можат да понудат повеќедневно уживање во убавините створени од природата и човекот. Исто така, езерата се погодни за организирање на кампување преку изградба на кампови или промовирање на индивидуалното кампување во природа. Езерата треба поагресивно да се промовираат како локации погодни за рекреативен и професионален риболов и места на кои може да се кампува. Водените спортови се алка на туризмот којашто понатаму може да се развива на овие езера. Па така, регионот своите езерски потенцијали може да ги искористи во развој на скијање по вода, нуркање, jet skiing (скијање со мотор), kite surfing (сурфање со летало). Во Македонија екстремните спортови не се многу развиени, а заинтересираноста е голема, затоа е пожелно дел од овие водени спортови да се развијат.

1.1.6.2. Културен туризам

Вардарскиот плански регион изобилува со исклучително богато културно наследство, праисториски населби, споменици од антички и византиски период, цркви и манастири кои датираат од средниот век, богата традиција, обичаи и архитектура.

Од објектите кои се наоѓаат во регионот, најзначајна е библиотеката „Гоце Делчев“ која е сместена во Велес, бидејќи е првата библиотека изградена во Македонија. Доста атрактивни места кои имаат историско значење е и музеј-галеријата во Кавадарци.

Спомен куќи - Во знак на големиот придонес кој го имаат донесено нашите предци, изградени се повеќе спомен куќи, во кои се изложени делови од нивниот живот и нивните творби. Спомен куќите на Кочо Рацин, на Јордан Хаџи Константинов и на Васил Главинов се едни од најубавите белези на старата велешка архитектура. Тука се и спомен куќата на Страшо Пинџур во село Ваташа, општина Кавадарци и спомен куќата на Петар Поп Арсов која се наоѓа во село Богомила.

Знаменитости:

Градски саат - градба која датира од првата половина на XVI век која служела како набљудувачница за отоманските власти. Во XVIII век била претворена во градски саат за денес таа гордо да стои на грбот и знамето на градот Велес. **Спомен костурница** во Велес претставува импозантен споменик во форма на афионов цвет. Изграден во чест на стотина паднати велешки борци, во 1979 година веднаш над влезот во Велес. **Камениот мост** во село Богомила кој датира од османлискиот период. **Народниот музеј** во Велес изграден во 1946 кој располага со 3000 експонати. Музејот има четири одделенија од кои најинтересен е етнолошкиот оддел кој го оддава животот кој некогаш постоел на овие простори. **Спомен костурница во Кавадарци** е сместена во Градскиот парк. Надворешниот двор е претставен преку амфитеатар, а во сидовите на самата костурница се вградени моштите на загинатите.

Село Горно Врановци, во општина Чашка во целост е заштитено со законот за меморијални споменици и спомен обележја. Тука се наоѓаат спомениците: куќа седиште на Президиумот на АСНОМ, главниот штаб – печатница, како и куќа седиште на Централниот комитет.

Религиозни објекти - Од бројните цркви и манастири кои потекнуваат од различни временски периоди, најзначаен е манастирот „Св. Архангел Михаил“ кој се наоѓа во Градско и постои од XVII век. Во Кавадарци се наоѓа црквата „Св. Ѓорѓе“ која е изградена во 1584 година и располага со голем број на фрески. Исто така, во близина на Кавадраци се наоѓа и пештерната црква Св. Марко. Во Чашка се значајни два споменика на културата и тоа: Црквата „Свети Никола“ во Мокрени која постои од 1852 година и црквата „Свети Атанас“ во Војница која исто така потекнува од XIX век. Во Вардарскиот плански регион се наоѓа и џамија која е изградена во 1944 година. Манастирот „Св. Ѓорѓи“ е изграден во 1860 година на месноста Црквиште, Неготино. Се наоѓа на десниот брег на реката Вардар. Конаците на манастирот биле изградени нешто подоцна од изградбата на црквата „Св. Ѓорѓи“ која е во склоп на манастирот. Старите конаци, се целосно обновени во периодот 1978-80. Непосредно покрај главната чешма се откриени 25 природни извори.

Археолошки локалитети

Во Вардарскиот плански регион постојат голем број археолошки наоѓалишта од римски период, среден век и доцна антика. Само на територијата на општина Чашка постојат триесетина локалитети.

Најзначајно и најголемо археолошко наоѓалиште, не само во регионот туку и во Македонија, е **Стоби**, кој се наоѓа во близина на Градско. Антички град кој датира од

римскиот период, чие име најпрво се спомнува во 197 година п.н.е. Уништен во VI век од страна на Аварите. На овој локалитет се пронајдени Северна и Централна Базилика, Градската фонтана, Палатата на Теодосиј, некрополи и други објекти во кои се сместени прекрасни мозаици. Локалитетот **Градиште** се наоѓа во Славков Дол, Свети Николе и остатоците кои се пронајдени овде потекнуваат од железно и раноантичко време. Овде е сместен и ранопајонскиот антички град Билазора.

Виничани - *Абдови Карпи*, населба од римско време, се наоѓа на 3 км западно од селото, на левиот брег на Виничанска Река; *Алишовски Пат и Гробовите* некрополи од доцноантичко време; *Гумења*, населба и некропола од римско време, се наоѓа на источниот крај на селото, од десната страна на патот што води кон селото; *Дупен Камен*, осамен наод од римско време, се наоѓа кај излезот од селото, лево од патот што води за Велес; *Гурѓевица*, населба од римско време, се наоѓа на 3.5 км југозападно од селото, на левиот брег на Водовратска Река и на 1 км десно од современиот пат Велес-Градско; *Св.Илија*, населба од бронзено време и утврдена населба од римско време, се наоѓа на југоисточниот дел на селото, од десната страна на патот за Градско; *Тумба*, некропола од доцниот среден век, се наоѓа на излезот од селото; *Црква*, средновековна црква и некропола, се наоѓа на источниот дел од селото. Архелошкиот локалитет **Мрамор** се наоѓа во непосредна близина на населба Чашка и датира од неолитскиот период и на него е пронајдена топчеста флејта-*Окарина*, стара 6000 години и се претпоставува дека припаѓа на постариот хоризонт на културно живеење, а ваква флејта покрај Македонија е пронајдена на уште три други места во светот. Локалитет **Врвчи** се наоѓа во непосредна близина на населба Чашка кај село Отиштино. На него се откриени стара римска населба и засведена латинска гробница од 5 век. Исто така откриена е населба од железно време, некропола и сакрален објект од тој период. Локалитет **Градиште-Антигонеа**, утврдена населба од праисториски до доцноантички период, се наоѓа на 2 км северно од градот Неготино.

1.1.6.3. Вински туризам- енотуризам

Природата на винарската индустрија во денешно време сè повеќе и повеќе води кон нејзино соединување со туризмот. Токму кон тоа цели и Република Македонија, особено со регионите како што е Вардарскиот плански регион, богат со лозови насади, кој стреми да ја зацврсти својата позиција како една од најатрактивните дестинации во Република Македонија кои во иднина ќе мора да се посетат.

Во Вардарскиот плански регион, во последните десетина години интензивно се развива винскиот туризам со малите винарии кои низ оригиналната атмосфера ги враќаат посетителите кон минатото и традицијата на уживање во винската приказна. Климатските услови кои владеат во овој регион создаваат исклучителни услови за одгледување на винови лози и производство на вино, и токму затоа е богат со лозови насади на десетина регистрирани винарии кои покрај производство на вино работат и на туризмот. Речиси сите винарии инвестираат во подобрување на квалитетот на нивното вино. Винариите организираат дегустации на вино и обиколки на винариите, каде посетителите се запознаваат со процесот на производство на виното. Дел од нив се компании кои имаат создадено високо квалитетни брендирани производи. Најпознати винарии во Вардарскиот регион се: „Тиквеш“, „Повардарие“, „Бовин“, „Сковин“, „Попова кула“, „Попов“, „Вила Марија“, „Фонко“, „Дудин“ и други.

Од година во година расте бројот на вонсезонските туристи во Вардарскиот плански регион, но покрај нив, и домашните туристи покажуваат сè поголем интерес за винскиот туризам низ земјава. Во иднина, градењето на „винскиот пат“, а со тоа и развојот на винскиот туризам отвора врата за изградба на центри каде луѓето ќе можат да гледаат

како се прави виното на традиционален начин, како и да им биде дадена можноста да пробаат сами да го направат, да се организираат едукативни работилници каде посетителите ќе бидат запознаени со видовите на грозје во Вардарскиот плански регион, какво вино може да се добие од нив и сл. За време на гроздоберот пак, може да се организираат посети кои ќе дозволуваат посетителите да го берат грозјето.

1.1.6.4. Спортски туризам

Спортскиот туризам се однесува на патувањето коешто вклучува посета или учество на организирани спортски настани, или индивидуални спортски активности. Овој сектор во туризмот според последните податоци е најбрзо растечки на светско ниво. Првиот подвид на туризам се однесува на посетување на одредени спортски настани и натпревари карактеристични за одреден регион. Вториот подвид пак се однесува на туристичка посета на одреден регион, со цел активно да се учествува во одреден спорт.

А) Планинарење и параглајдерство

Овде се наоѓа масивот Јакупица на кој се наоѓа највисокиот врв Солунска Глава, како и планината Кожуф. Тие се погодни за планинарење, а високите точки можат да се искористат и за оние кои се занимаваат со параглајдерство. Исто така планинските масиви можат да се искористат и за извиднички активности.

Б) Лов и риболов

Големиот број на реки (Бабуна, Тополка, Вардар и др.) како и езерата (Тиквешко, Подлешко и Младост) се погодни за рибарење и кајакарење. Овде веќе постојат услови за промовирање на спортскиот и професионалниот риболов, кои треба само да се искористат. Ловот на ситен и крупен дивеч е еден од најзастапените рекреативни спортови, поради што ловиштата претставуваат привлечна дестинација за голем број посетители од државата и надвор од неа. Располагајќи со голем број планински предели како и шуми со разновидна вегетација, во Вардарскиот плански регион се наоѓаат 42 ловишта со вкупна површина од над 350 илјади хектари. Во овој регион се сместени 17% од вкупниот број на ловишта во државата од кои 11 се со крупен дивеч, а останатите со ситен. Велес, како една од најголемите општини во регионот, располага со 15 ловишта распространети на територија од 150.000 хектари. Ловиштата се стопанисувани од две ловечки друштва. Во пет ловишта е застапен крупниот дивеч, додека во останатите десет е застапен ситниот дивеч.

Најголема површина отпаѓа на ловиштето „Нежиловски Стени“, кое зафаќа површина од 13.000 хектари и се наоѓа во близина на село Нежилово - Велес. Од околу 1000 ловци кои овде доаѓаат годишно, 150 од нив, односно 15% се посетители од странство. Исто така, голем развоен потенцијал има и ловиштето кое се наоѓа во Лозово, а е стопанисувано од ловечко друштво „Еребица“. Околу 2000 хектари од оваа ловиште се насадени со сончоглед, кое го привлекува ситниот дивеч. Овде се организираат тури на кои се врши отстрел на дивечот, а како најчести посетители се јавуваат ловци кои доаѓаат од Грција и Италија. Најголемо ловиште во регионот е Рожден со ловна површина од 14.228 хектари. Ловиштето се наоѓа во општина Кавадарци и во него преовладува крупниот дивеч. Најзастапени животни од крупниот дивеч на територијата на Вардарскиот регион се еленот, дивата свиња и дивата коза. Мечката во дел од ловиштата е заштитена со закон и не е дозволена за ловење. Од ситниот дивеч најзастапени се зајакот, полската еребица и еребицата, лештарката и фазанот.

В) Трки

Нерамните терени се привлечни за оргазнизирање на натпревари со возила, мотори и велосипеди. Планините и ридовите се привлечни за спортистите и затоа постојат можности за започнување со ваков тип на натпревари од интернационален карактер.

График 3: Сместувачки капацитети - број на соби

Извор: Државен завод за статистика

График 4: Сместувачки капацитети - број на легла

Извор: Државен завод за статистика

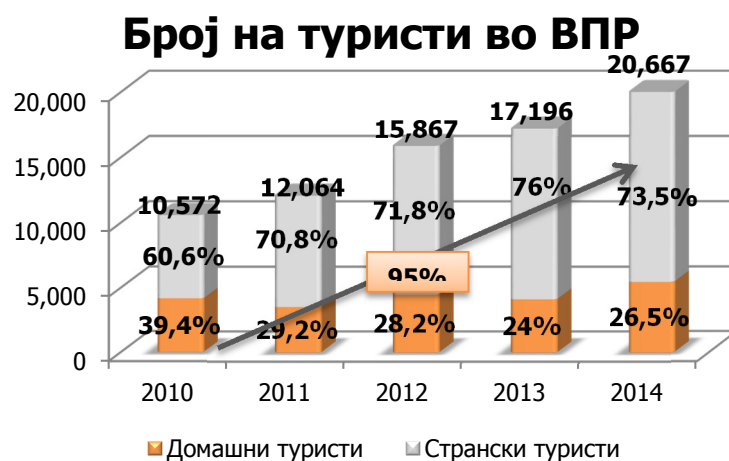

График 5: Број на туристи во ВПР

Извор: Државен завод за статистика

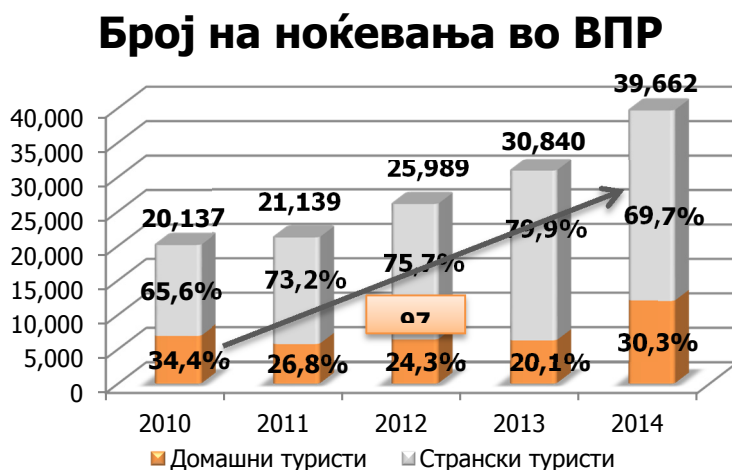

График 6: Број на ноќевања во ВПР

Извор: Државен завод за статистика

Вардарскиот регион е трет регион со најмал број на расположливи соби и легла, а втор регион со најмал број на туристи и ноќевања. Во 2014 Вардарскиот регион го посетиле 1,8% од вкупниот број на домашни туристи и 3,6% од вкупниот број на странски туристи. Бројот на ноќевања изнесува минимални 1,8% од вкупниот број на ниво на Република Македонија.

Деловни единици

График 7: Капацитет во угостителство-деловни единици

Извор: Државен завод за статистика

Седишта

График 8: Капацитет во угостителство - седишта

Извор: Државен завод за статистика

Туристичката потрошувачка е претставена преку прометот во угостителските објекти.

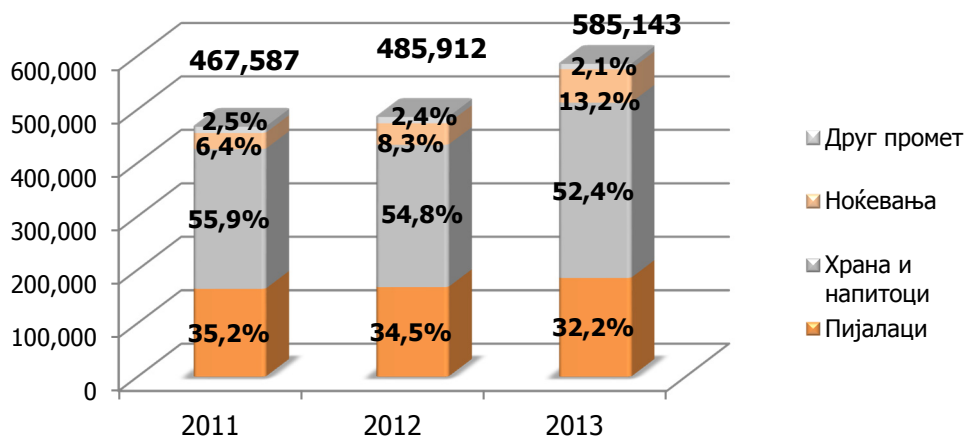

График 9: Вкупен промет од угостителство во илјада денари во ВРП

Извор: Државен завод за статистика

1.1.7. Образование

	Република Македонија	Вардарски регион	Република Македонија	Вардарски регион	Република Македонија	Вардарски регион
	2012/2013		2013/2014		2014/2015	
Основно образование						
Број на основни училишта	991	82	988	83	986	84
Наставници во основното образование (%)	100	6.9	100	6.9	100	7.2
Запишани ученици во основно образование (%)	100	6.9	100	7	100	7.3
Број на ученици по училиште	197	165	193	162	195	167
Ученици во основно образование по наставник	11	11	11	11	11	11
	Средно образование					
Број на средни училишта	113	9	113	9	116	9
Наставници во средното образование (%)	100	6.7	100	6.6	100	6.3
Запишани ученици во средно образование (%)	100	6.7	100	6.7	100	6.7
Завршени ученици образование (%)	100	7.2	100	7.1	100	6.6
Ученици во средно образование по наставник	12	12	12	12	11	12
	Високо образование					
Број на дипломирани студенти	10,210	851	9,166	749	9,662	684
Дипломирани студенти на 1000 население	5	5.5	4.4	4.9	4.7	4.5

Табела 7: Основни податоци според степенот на образование

Извор: Државен завод за статистика, Регионите во Република Македонија, 2015

Во учебната 2014/2015 година бројот на основни училишта во Вардарскиот плански регион изнесува 84, а бројот на средни училишта изнесува 9. Бројот на дипломирани студенти на 1000 жители изнесува 4.5 и се наоѓа на четврто место зад Скопскиот, Пелагонискиот и Источниот регион.

1.1.8. Економска активност на населението

Работоспособно население (лица)

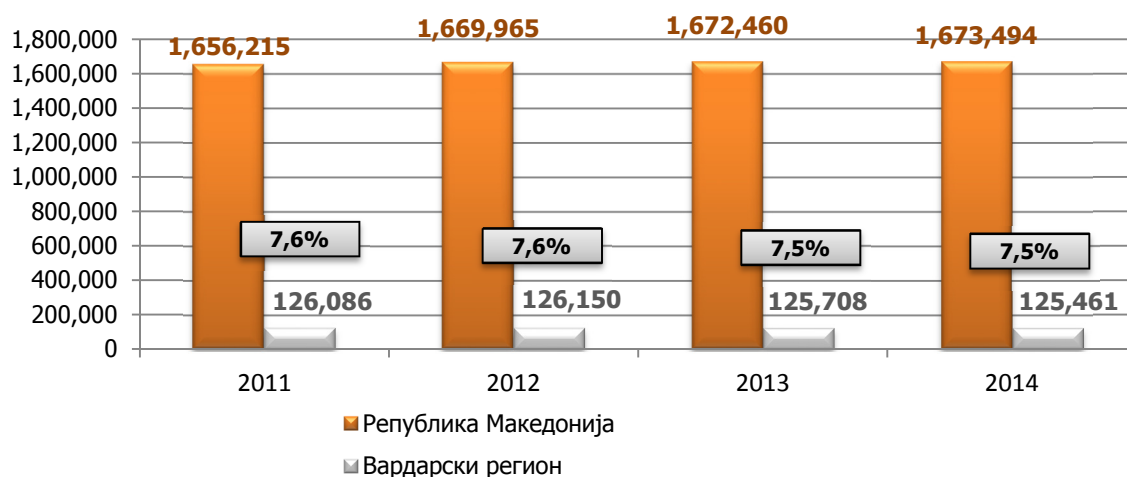

График 10: Работоспособно население на возраст од 15 години и повеќе
Извор: Државен завод за статистика, Регионите во Република Македонија, 2015

Стапка на активност

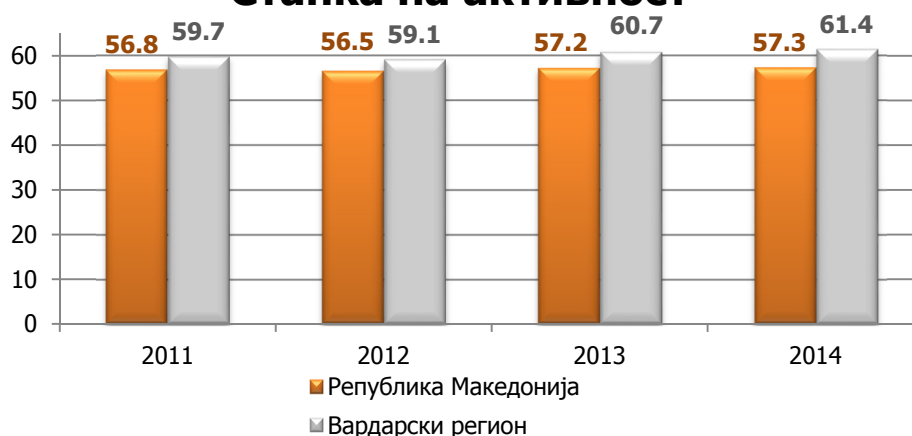

График 11: Стапка на активност на население на возраст од 15 години и повеќе
Извор: Државен завод за статистика, Регионите во Република Македонија, 2015

Стапка на вработеност

График 12: Стапка на вработеност на население на возраст од 15 години и повеќе
Извор: Државен завод за статистика, Регионите во Република Македонија, 2015

Стапка на невработеност

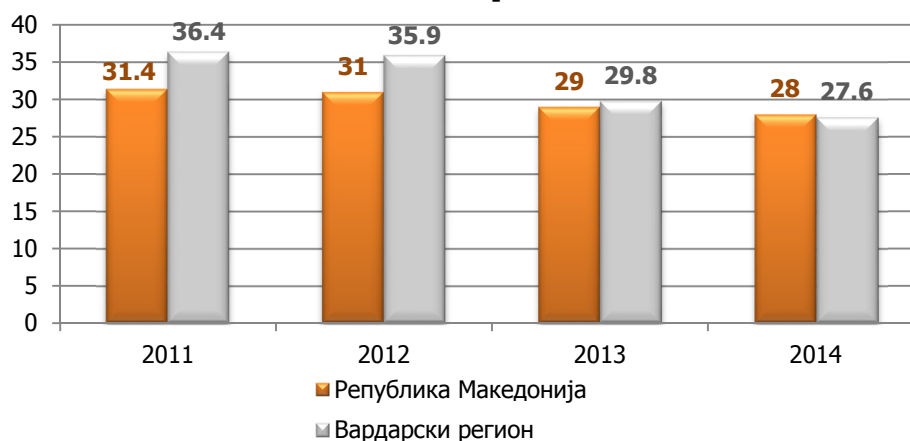

График 13: Стапка на невработеност на население на возраст од 15 години и повеќе

Извор: Државен завод за статистика, Регионите во Република Македонија, 2015

Во 2014 година Вардарскиот регион располага со најмал број на работоспособно население (лица), односно 7,5% од вкупното работоспособно население на национално ниво, како резултат на тоа што е најретко населен регион. Значајно е тоа што во последните три години Вардарскиот регион се карактеризира со зголемување на стапката на вработеност која е проследена со намалување на стапката на невработеност.

	Република Македонија	Вардарски регион	Република Македонија	Вардарски регион	Република Македонија	Вардарски регион
	2012		2013		2014	
Вкупно	31	35.9	29	29.8	28	27.6
Мажи	31.5	33.4	29	28.2	27.6	26.5
Жени	30.3	39.7	29	32.2	28.6	29.1
Урбан дел	30.8	35.8	30.6	29.7	29.2	27.5
Мажи	31.5	34.2	30.8	26.8	29	26.9
Жени	29.7	37.9	30.4	33.4	29.4	28.3
Рурален дел	31.4	36.2	26.7	30	26.5	27.7
Мажи	31.4	31.9	26.7	30.6	26.1	25.7
Жени	31.4	45.3	26.6	28.8	27.3	31.2

Табела 8: Стапка на невработеност според пол во руралните и урбаните средини

Извор: Државен завод за статистика, Регионите во Република Македонија, 2015

Стапката на невработеност во 2014 година според податоците на Државниот завод за статистика е поголем кај жените и изнесувала 29.1%, а кај мажите 26.5%. Стапката на невработеноста е на слично ниво во урбаните и руралните средини во вардарскиот регион. Разлика постои во стапката на невработени жени која е поголема во руралните средини, во однос на невработените жени од урбаните средини. Ситуацијата е обратна

кај мажите, стапката на невработени мажи во руралните средини е помала од стапката на невработени мажи од урбаните средини.

Вкупниот број на евидентирани невработени лица - активни баратели³ на работа во Вардарски регион изнесува 11.037 лица. Поголем број на евидентирани активни баратели на работа се мажи.

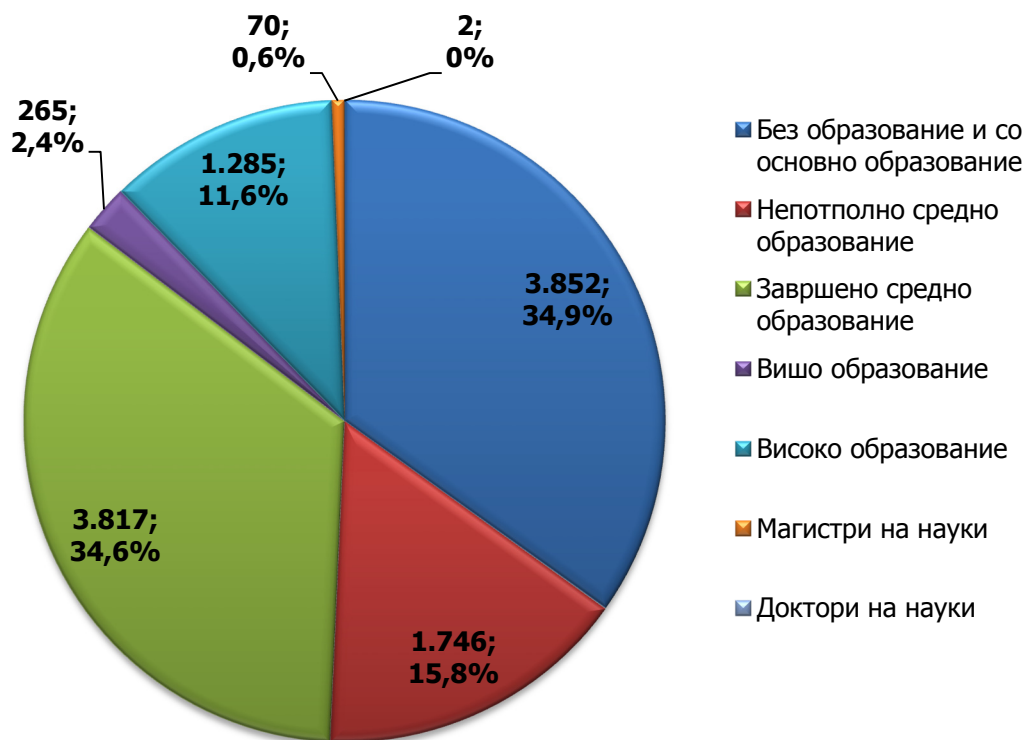

График 14: Структура на невработени лица (активни баратели на работа) во ВПР според школска подготовка

Извор: Агенција за вработување на РМ (Состојба на 31.01.2015)

Најголем дел од невработените лица - активни баратели на работа во Вардарскиот регион се без образование и со основно образование (34,9%) од вкупниот број на активни баратели, потоа следуваат лицата со завршено средно образование (34,6%). 15,8% од активните баратели на работа во Вардарскиот регион се со непотполно средно образование, а 11,6% од активните баратели се со високо образование. Поголем дел од активните баратели се мажи 56,5% од вкупниот број на активни баратели на работа во Вардарскиот плански регион. 64% од активни баратели на работа со високо образование се жени.

³ Невработено лице (активен барател на работа) согласно Законот за вработувањето и осигурување во случај на невработеност (Сл. Весник на РМ бр. 153/2012) е лице пријавено во Агенцијата за вработување на Република Македонија, кое е невработено и активно бара работа, способно е да работи и е подготвено да прифати секако соодветно или погодно вработување што ќе го понуди Агенцијата. Невработеното лице се пријавува во Агенцијата на секои 30 дена.

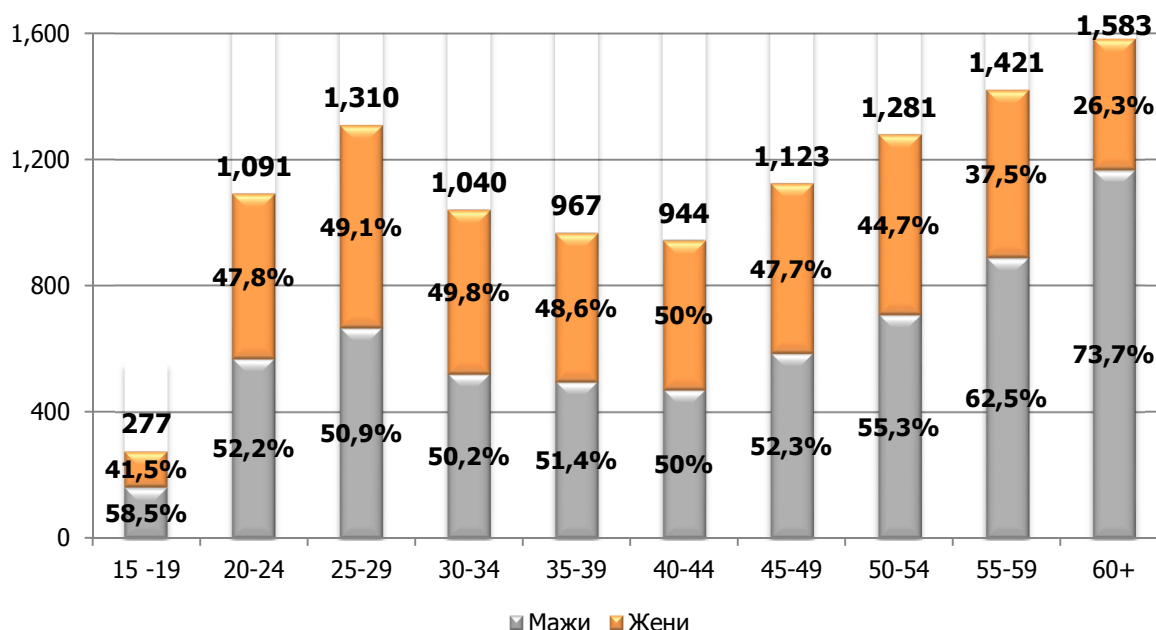

График 15: Број на невработени лица (активни баратели на работа) во Вардарскиот плански регион според возраст и пол

Извор: Агенција за вработување на РМ (Состојба на 31.01.2015)

Процентот на активни баратели на работа на возраст од 25-34 години изнесува 21,3% од вкупниот број на активни баратели на работа во ВПР, на возраст од 35-44 години изнесува 17,3%, на возраст од 45-54 години изнесува 21,8%. Најголем е бројот на лица на возраст од 55 години па нагоре (27.2%).

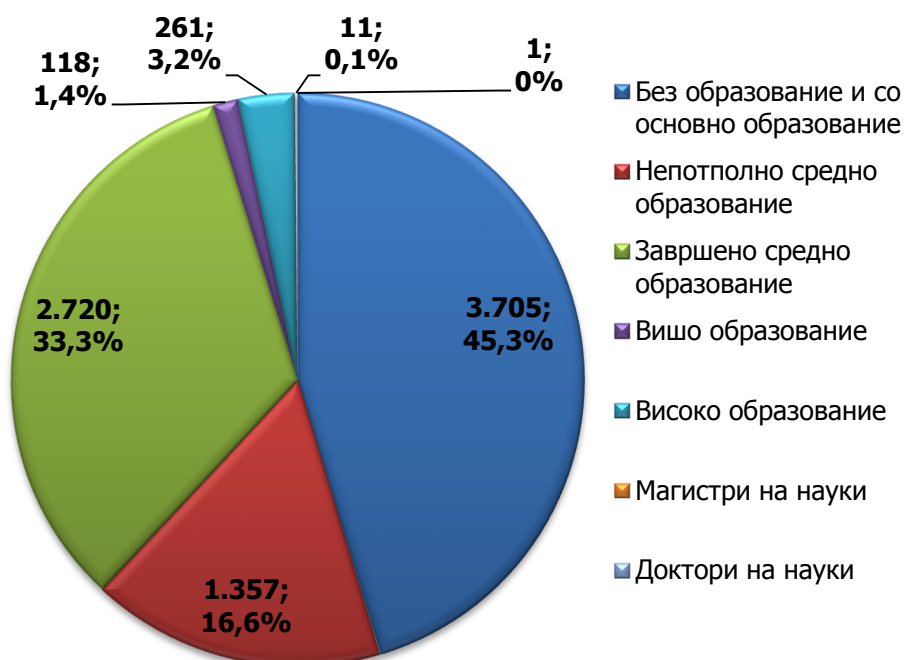

График 16: Структура на невработени лица (пасивни баратели на работа) во ВПР според школска подготовка

Извор: Агенција за вработување на РМ (Состојба на 31.01.2015)

Вкупниот број на евидентирани невработени лица - пасивни баратели⁴ на работа во Вардарски регион изнесува 8.173 лица од кои 51% се мажи.

Најголем дел од невработените лица - пасивни баратели на работа во Вардарскиот регион се без образование и со основно образование (45,3%) од вкупниот број на пасивни баратели, потоа следуваат лицата со завршено средно образование (33,3%). 16,6% од пасивните баратели на работа во Вардарскиот регион се со непотполно средно образование, а 3,2% се со високо образование. 58,2% од пасивни баратели на работа со високо образование се жени.

Процентот на пасивни баратели на работа на возраст од 25-34 години изнесува 19,4% од вкупниот број на пасивни баратели на работа во ВПР, на возраст од 35-44 години изнесува 21,3%, на возраст од 55 години па нагоре (23,3%). Најголем е бројот на лица на од 45-54 години и изнесува 28%.

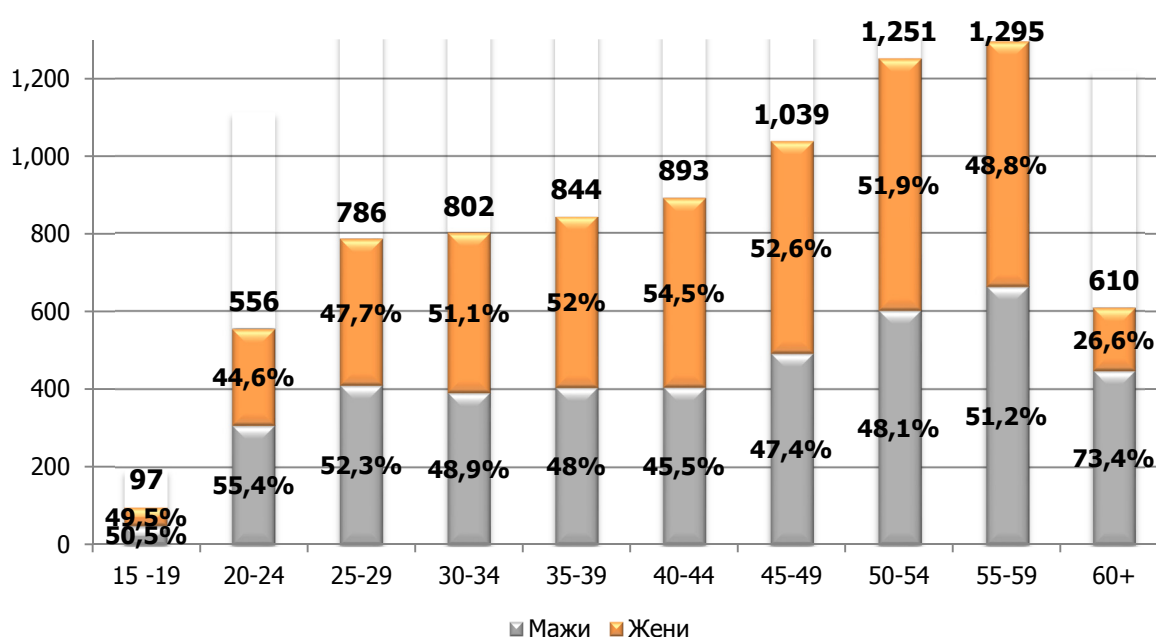

График 17: Број на невработени лица (пасивни баратели на работа) во Вардарскиот плански регион според возраст и пол

Извор: Агенција за вработување на РМ (Состојба на 31.01.2015)

⁴ „Друго лице кое бара работа“ (пасивен барател на работа) согласно Законот за вработувањето и осигурување во случај на невработеност е економски активно или неактивно лице кое се евидентира во Агенцијата за вработување на Република Македонија, но не бара активно работа и/или не е подготвено да прифати работа. Друго лице кое бара работа се пријавува во Агенцијата на секои 6 месеци.

НКД Рев.2	Република Македонија	Вардарски регион
Просечна исплатена нето-плата, во денари	21,394	16,936
Земјоделство, шумарство и рибарство	15,843	15,218
Рударство и вадење на камен	24,240	21,450
Преработувачка индустрија	16,177	15,647
Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација	36,740	30,961
Снабдување со вода; отстранување на отпадни води, управување со отпадни дејности за санација на околината	18,959	15,835
Градежништво	18,589	17,290
Трговија на големо и трговија на мало; поправка на моторни возила и мотоцикли	19,794	14,072
Транспорт и складирање	22,923	16,362
Објекти за сместување и сервисни дејности со храна	15,015	11,545
Информации и комуникации	34,692	25,633
Финансиски дејности и дејности на осигурување	38,791	30,703
Дејности во врска со недвижен имот	26,489	20,599
Стручни, научни и технички дејности	29,332	19,538
Административни и помошни услужни дејности	14,503	15,942
Јавна управа и одбрана; задолжително социјално осигурување	25,325	23,954
Образование	21,501	19,507
Дејности на здравствена и социјална заштита	23,736	19,995
Уметност, забава и рекреација	18,230	18,590
Други услужни дејности	23,876	14,997

Табела 9: Просечно исплатена нето плата по вработен во 2014 (во денари)

Извор: Државен завод за статистика, Регионите во Република Македонија, 2015

Просечната исплатена нето-плата во 2014 година во Вардарскиот регион изнесува 16.936 денари или 79,2% од националниот просек. Највисока ниво на просечно исплатена нето-плата по вработен во Вардарскиот регион во 2014 година имаат во секторот „Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација“, во висина од 30.961 и во секторот „Финансиски дејност и дејности на осигурување“, во висина од 30.703 деанари.

1.1.9. Економија

Бруто-домашен производ, по жител (во денари)

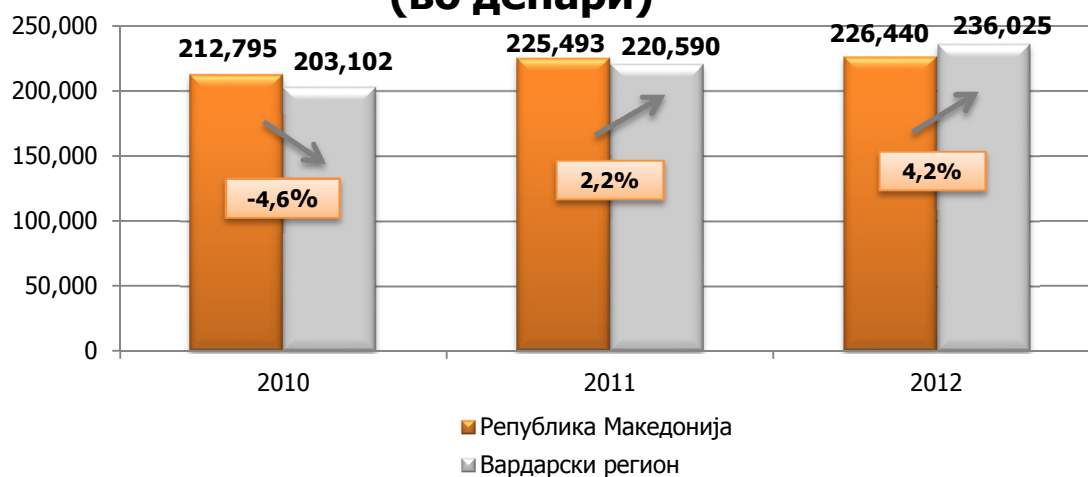

График 18: Бруто-домашен производ, по жител (во денари)

Извор: Државен завод за статистика, Регионите во Република Македонија, 2015

Во споредба со просекот на Република Македонија, БДП по жител во Вардарскиот регион има индекс 104.2. Со тоа е рангиран на трето место и е еден од трите региони со БДП по жител над просекот на национално ниво.

Во 2012 година, Вардарскиот регион учествува со 7.77% во БДП на Република Македонија.

Инвестиции во основни средства (милиони денари)

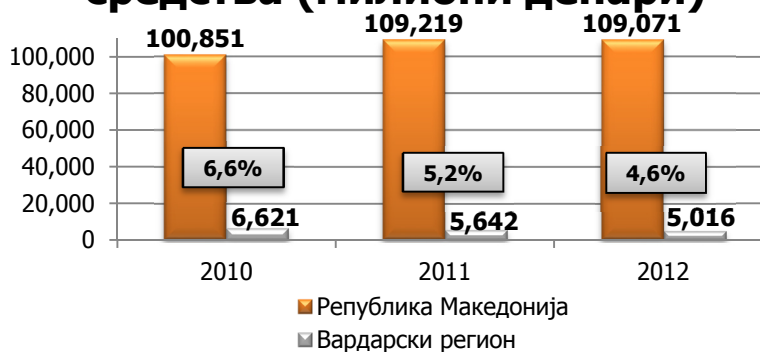

График 19: Инвестиции во основни средства (во милиони денари)

Извор: Државен завод за статистика, Регионите во Република Македонија, 2015

Вардарскиот регион бележи континуиран пад на инвестиции во основни средства. Во 2012 година се наоѓа на шесттото место со учество од 4.6% во вкупните инвестиции во основни средства на национално ниво.

Структура на земјоделската површина во Р. Македонија

Структура на земјоделската површина во ВПР

График 20: Структура на земјоделско земјиште (%) во Р. Македонија и ВПР

Извор: Државен завод за статистика, Регионите во Република Македонија, 2015

Како на ниво на цела држава така и во Вардарскиот регион постои тренд на континуиран пад на обработлива површина чие учество во 2011 година изнесувало 52%, а во 2014 - 36% од вкупното земјоделско земјиште.

	Република Македонија	Вардарски регион	Република Македонија	Вардарски регион	Република Македонија	Вардарски регион
	2012		2013		2014	
Земјоделска површина	1,267,869	147,759	1,260,336	140,752	1,263,155	144,411
Обработлива површина – вкупно	510,407	55,175	508,546	50,592	511,579	51,856
Ораници и бавчи	414,075	43,344	412,972	38,077	413,249	38,492
Овощтарници	14,622	787	15,212	1,234	15,309	1,295
Лозја	21,269	9,784	21,497	10,086	23,061	10,897
Ливади	60,441	1,260	58,865	1,195	59,960	1,172
Пасишта	756,558	92,557	751,187	90,132	751,086	92,529

Табела 10: Површина по категории на користење (во хектари)⁵

Извор: Државен завод за статистика, Регионите во Република Македонија, 2015

Вадарскиот регион опфаќа 11,4% од вкупната земјоделска површина на Република Македонија. Очигледен е трендот на намалување на обработливата површина од 55.175 ха во 2012 година на 51.856 ха во 2014 година или намалување за 6%. Најголем дел од површините со лозови насади 10.897 ха или 47,3% се наоѓаат во Вардарскиот регион.

⁵ Разликата во земјоделската површина и збирот на обработливата површина и пасиштата, претставува површина под трски, бари и рибници

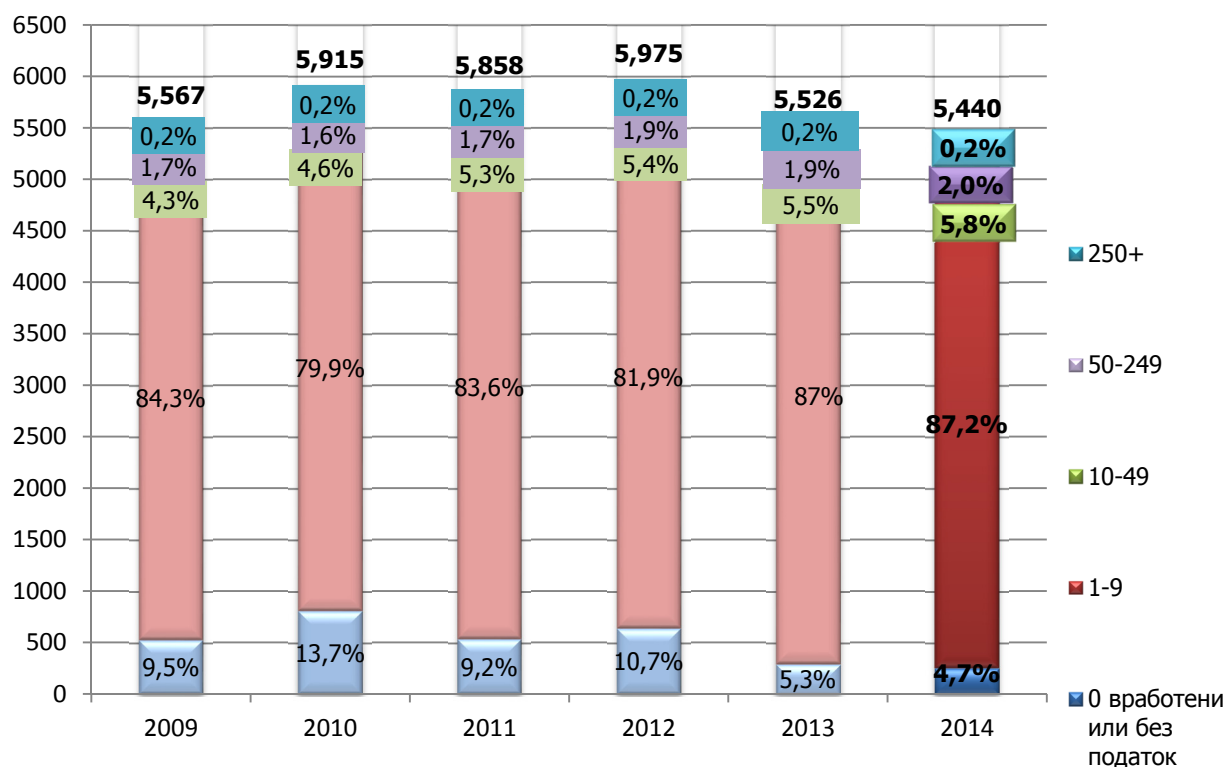

График 21: Број на активни деловни субјекти според број на вработени

Извор: Државен завод за статистика

Бројот на активни деловни субјекти во 2014 година во Вардарскиот регион изнесува 5.440, што претставува 7,7% од вкупниот број на активни деловни субјекти на национално ниво. Дури 87,2% од вкупниот број на активни деловни субјекти во Вардарскиот регион се деловни субјекти со 1-9 вработени.

Активни деловни субјекти по сектори на дејност според НКД Рев.2	Вардарски регион	% учество
Земјоделство, шумарство и рибарство	730	13.4%
Рударство и вадење на камен	19	0.3%
Преработувачка индустрија	566	10.4%
Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација	6	0.1%
Снабдување со вода; отстранување на отпадни води, управување со отпад; санација на околината	34	0.6%
Градежништво	188	3.5%
Трговија на големо и трговија на мало; поправка на моторни возила и мотоцикли	1,889	34.7%
Транспорт и складирање	659	12.1%
Објекти за сместување и сервисни дејности со храна	276	5.1%
Информации и комуникации	52	1.0%
Финансиски дејности и дејности на осигурување	7	0.1%
Дејности во врска со недвижен имот	16	0.3%
Стручни, научни и технички дејности	349	6.4%
Административни и помошни услужни дејности	46	0.8%
Јавна управа и одбрана; задолжително социјално осигурување	17	0.3%
Образование	71	1.3%
Дејности на здравствена и социјална заштита	249	4.6%
Уметност, забава и рекреација	66	1.2%
Други услужни дејности	200	3.7%
Вкупно	5,440	

Табела 11: Структура на деловни субјекти според НКД 2 класификација, по општини во Вардарскиот плански регион (Состојба на 31.12.2014)

Извор: Државен завод за статистика

Во Вардарскиот регион има 5.440 активни деловни субјекти што претставува 7,8% од вкупниот број на национално ниво. Секторот „Трговија на големо и трговија на мало; поправка на моторни возила и мотоцикли“ има најголемо процентуално учество од 34,7% во вкупниот број на активни деловни субјекти, на второ место е секторот „Земјоделство, шумарство и рибарство“ со учество од 13,4% (од кои повеќе од 50% се лоцирани во општина Свети Николе) и на трето место е секторот „Транспорт и складирање“ со учество од 12,1%.

Извоз и увоз во периодот 2010-2014

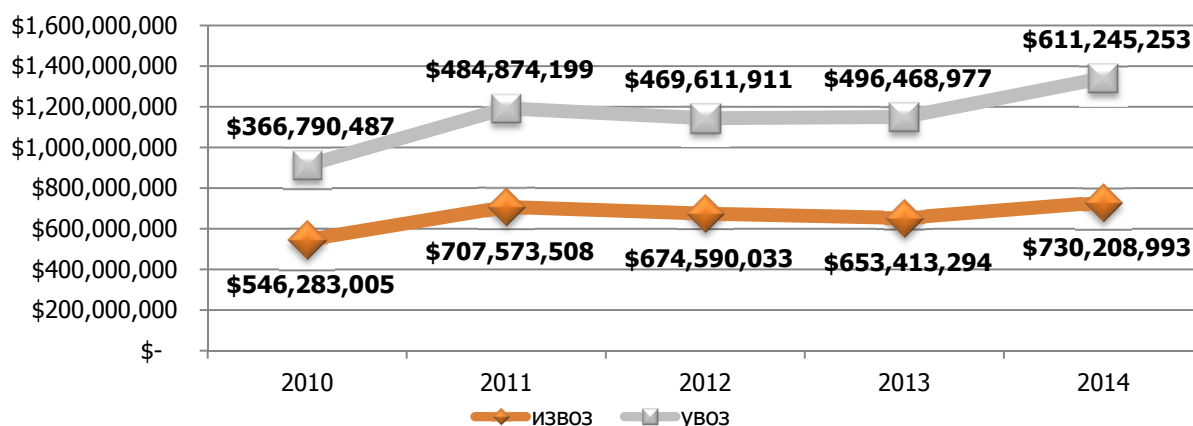

График 22: Извоз и увоз во ВПР во периодот 2010-2014

Извор: Државен завод за статистика, Регионите во Република Македонија, 2015 и сопствени пресметки на КА Групацја

Деловните субјекти во Вардарскиот плански регион во 2014 година оствариле извоз во вредност од 730,2 милиони долари односно 14,8% од вкупниот извоз на Република Македонија. Истовремено оствариле увоз во вредност од 611,2 милиони долари. Според тоа, деловните субјекти од Вардарскиот плански регион оствариле суфицит од 118,9 милиони долари односно покриеноста на увозот со извесот изнесува 119,5%.

1.1.10. Корисници на компјутер и интернет

Домаќинства кои користеле компјутер

Домаќинства кои користеле интернет

График 23: % на домаќинства кои користеле компјутер и интернет

Извор: Државен завод за статистика, Регионите во Република Македонија, 2015

Според бројот на домаќинства кои користеле компјутер Вардарскиот регион во 2013 година се наоѓа на четвртото место кое го дели со Скопски и Полошки регион, а според бројот на домаќинства кои користеле интернет во 2014 година го зазема петтото место.

Лица на возраст од 15-74 кои користеле компјутер

Лица на возраст од 15-74 кои користеле интернет

График 24: % на лица на возраст од 15-74 кои користеле компјутер и интернет

Извор: Државен завод за статистика, Регионите во Република Македонија, 2015

Вардарскиот регион во 2014 година е втор регион со најмало учество на лица на возраст од 15-74 години кои користеле компјутер и интернет (57%).

2.

ОПШТИНИ ВО ВАРДАРСКИОТ ПЛАНСКИ РЕГИОН

Општина Велес

2. ОПШТИНИ ВО ВАРДАРСКИОТ ПЛАНСКИ РЕГИОН

2.2. ОПШТИНА ВЕЛЕС

2.2.1. Општи информации

Општи податоци	
Седиште на општината	Велес
Адреса на седиштето	ул.Панко Брашнар бр.1, 1400 Велес
Телефон	+389 43 232 406
Факс	+389 43 232 966
Територија	427 км ²
Надморска височина	175 м.н.в
Координати (должина и ширина)	41°43'27"N, 21°46'09"E
Број на населени места	29
Население	55,108
Електронска пошта	opve@veles.gov.mk
Интернет страна	www.veles.gov.mk
Ден на општината	9 Ноември

Табела 12: Општи информации за општина Велес

2.2.2. Кратки информации за општината

Велес, како урбана населба постои од 168 година п.н.е. Во текот на историјата градот често го менувал името од Вила Зора, преку Купурли до Велес. Денес општина Велес се наоѓа во централниот дел на Република Македонија, во средното течение на реката Вардар, на надморска височина од 150 до 260 метри и зафаќа површина од 427 км². Велешката котлина се наоѓа во централниот дел на Република Македонија. Од сите страни е заградена со ниски ридови, кои ја одвојуваат од Овче Поле на исток. На север преку Таорската клисура на реката Вардар е поврзана со Скопската котлина, додека на југ Велешката клисура е поврзана со Тиквеш. Котлината се протега на надморска височина од 165 м. Територијата на Општина Велес ги опфаќа подрачјата на поголемите водотеци Бабуна, Тополка и Отовица кои припаѓаат на сливот на реката Вардар. Според последната територијална поделба, Општина Велес зафаќа површина од 427 км² и опфаќа околу 30 населени места, меѓу кои: Башино Село, Белештевиц, Бузалково, Велес, Ветерско, Горно Каласлари, Горно Оризари, Долно Каласлари, Долно Оризари, Иванковци, Карабуњиште, Крушје, Кумарино, Лугунци, Мамутчево, Новачани, Ново Село, Ораовец, Отовица, Раштани, Рлевци, Рудник, С'лп, Сливник, Сојаклари, Сопот, Црквино, Чалашево и Џидимирци. Општина Велес граничи со општините: Градско, Чашка, Лозово, Свети Николе, Зелениково и Петровец.

2.2.3. Сообраќајни врски

Велес лежи на главната сообраќајница на Балканскиот Полуостров по Моравско-вардарската долина. Градот лежи на транспортниот коридор 10, што му дава посебна важност и значење на макролокација. Градот Велес има добра поврзаност со сите главни

и магистрални правци кои поминуваат низ Република Македонија. Покрај Општина Велес минува главниот автопат Е-75, кој истата ја поврзува со сите поголеми градови во Македонија: Скопје, Куманово, Прилеп, Битола, Штип, како и со градовите во соседните држави. Велес претставува една од главните крстосници во Македонија, како во патниот сообраќај, така и во железничкиот сообраќај (кртосница на пругите кон Гевгелија, Битола и Кочани).

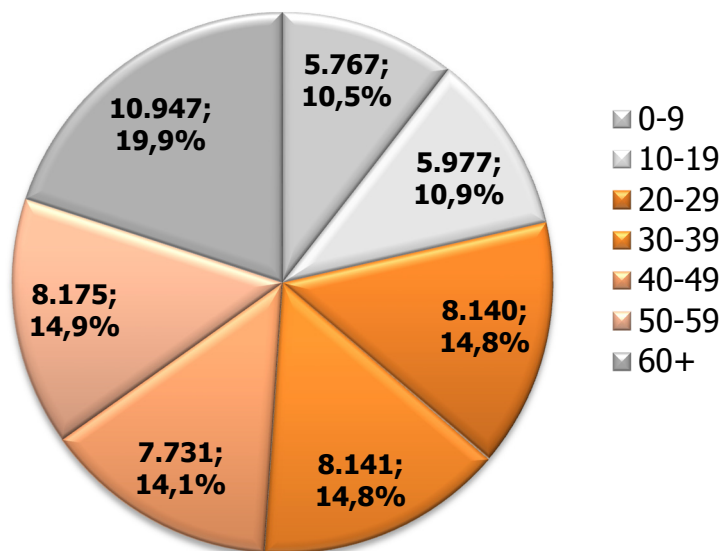
Сообраќајни врски	
Автопати, експресни и магистрални патишта	
Директен пристап на автопат А1	
Индиректен пристап на магистрален пат А3 преку Р 1312	
Регионални патни правци кои поминуваат низ општината	
Р 1102	
Р 1312	
Оддалеченост на општината од аеродроми [км]	
Александар Македонски-Скопје	35.3
Аеродром Св. Апостол Павле-Охрид	180
Аеродром Солун, Грција	205
Аеродром Софија, Бугарија	258
Аеродром Белград, Србија	469
Аеродром Тирана, Албанија	323
Оддалеченост на општината од пристаниште [км]	
Пристаниште Солун, Грција	183
Пристаниште Драч, Албанија	342
Пристаниште Бургас, Бугарија	597
Оддалеченост на општината од гранични премини [км]	
Грција	113
Бугарија	134
Србија	68.7
Косово/	78.3
Албанија	197
Оддалеченост на општината од поважни градови [км]	
Скопје	53.6
Солун	191
Софија	254
Белград	452
Загреб	842
Истанбул	768
Виена	1063
Будимпешта	828

Табела 13: Сообраќајни врски - општина Велес

2.2.4. Човечки ресурси и образование

Население: Според податоците од пописот во 2002 година во општина Велес живееле 55.108 жители, а според проценките од 2013 година 54.878 жители.

Возрасна структура

Полова структура

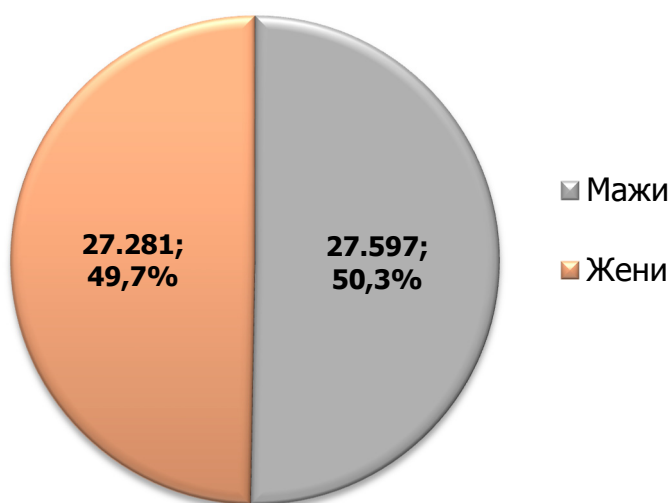

График 25: Полова и возрасна структура на населението во општина Велес

Извор: Државен завод за статистика (Состојба 30.06.2013)

Етничка структура

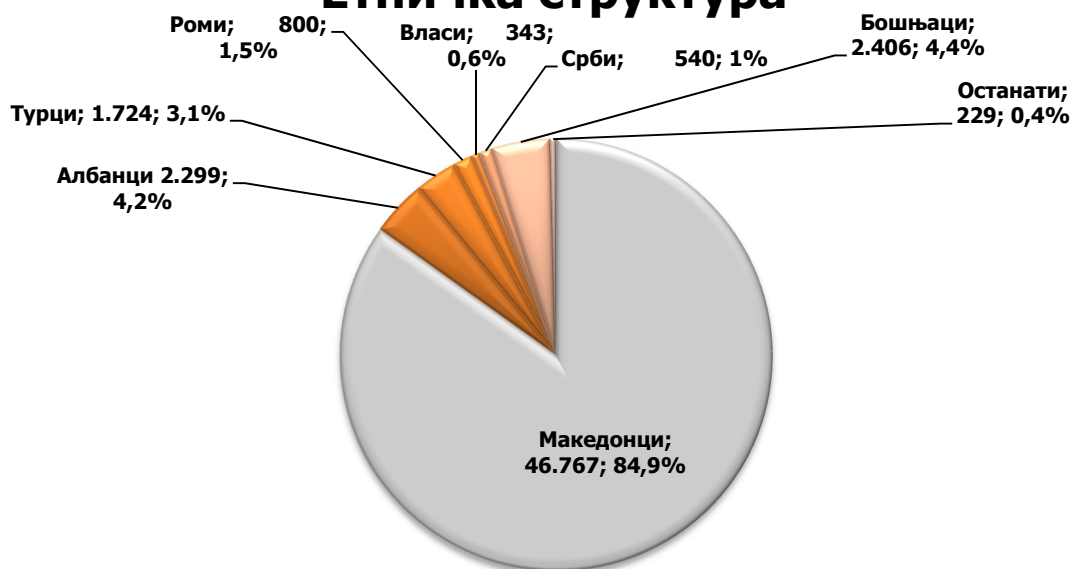

График 26: Етничка структура на населението во општина Велес

Извор: Државен завод за статистика (Попис 2002)

Образовни институции:

Средни училишта: 4

Високо образовни институции:

1. Правен факултет - Скопје, дисперзирани Правни студии во Велес;
2. Технолошко-технички факултет – Велес;
3. Технички факултет – Битола, дисперзирани студии по Информатика и компјутерска техника во Велес;
4. Факултет за туризам и угостителство – Охрид, дисперзирани студии по Туризам, Осигурување, Гастрономија и Хотелско-ресторанска насока во Велес.

Број на невработени лица во општина Велес:

- активни баратели на работа изнесува 3.520 лица (од кои 1.520 се жени);
- пасивни баратели на работа изнесува 3.357 лица (од кои 1.753 се жени).

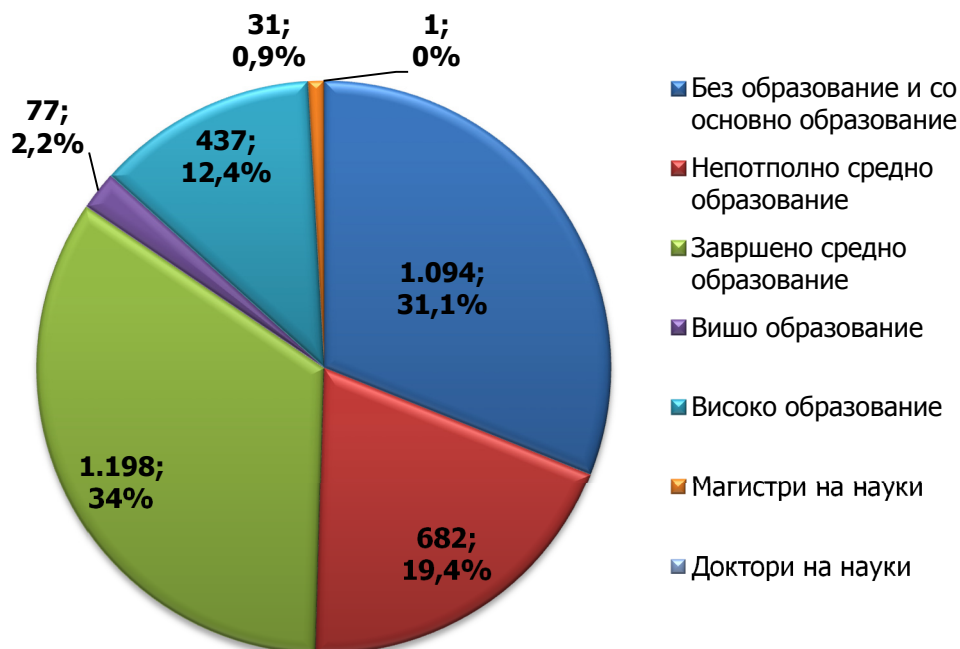

График 27: Структура на невработени лица – активни баратели на работа според нивото на образование во општина Велес

Извор: АВРМ (Состојба на 31.01.2015)

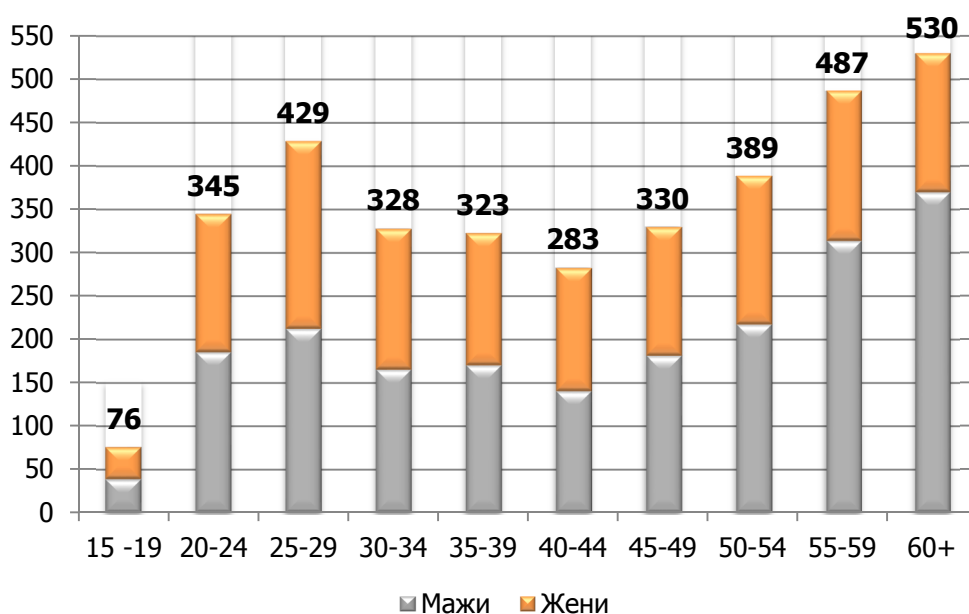

График 28: Возрасна и полова структура на невработени лица – активни баратели на работа во општина Велес

Извор: АВРМ (Состојба на 31.01.2015)

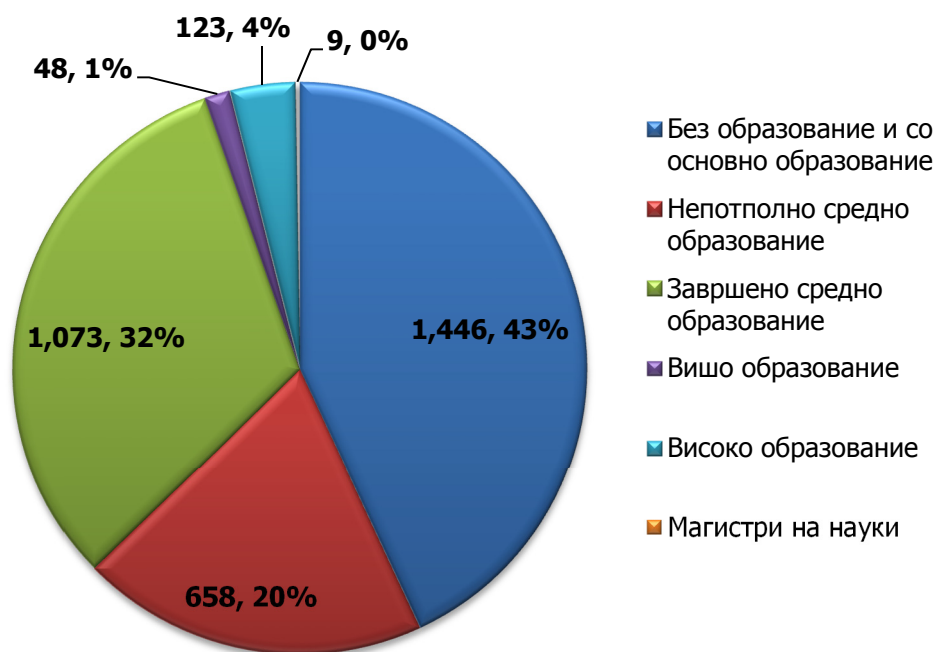

График 29: Структура на невработени лица – пасивни баратели на работа според нивото на образование во општина Велес

Извор: АВРМ (Состојба на 31.01.2015)

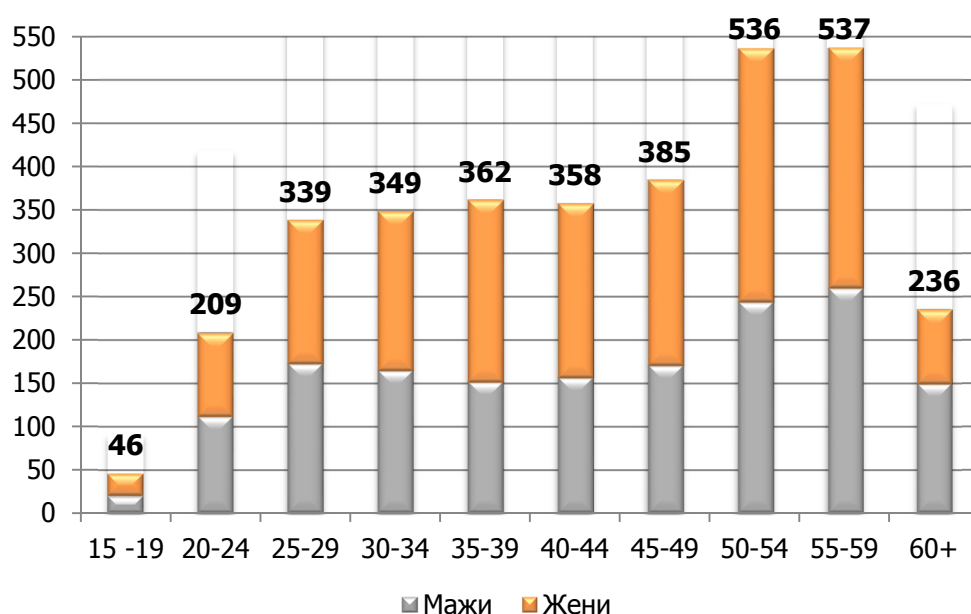

График 30: Возрасна и полова структура на невработени лица – пасивни баратели на работа во општина Велес

Извор: АВРМ (Состојба на 31.01.2015)

2.2.5. Локална економија

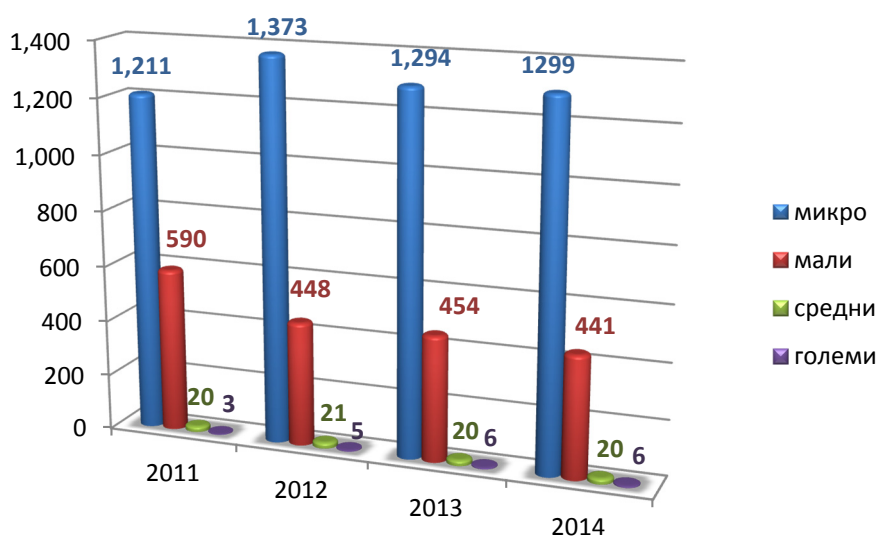

График 31: Број на активни субјекти според големина во општина Велес

Извор: Државен завод за статистика (Состојба на 31.12)

Доминантни индустрии: Градежни материјали, прехранбена, кожена, текстилна, керамичка, метална и земјоделска индустрија, трговија и услуги.

График 32: Структура на активни деловни субјекти по сектори на дејност според НКД Рев. 2, во општина Велес

Извор: Државен завод за статистика (Состојба на 31.12.2014)

Главни компаративни вредности:

- одлична макролокација во срцето на Македонија, крстопат на меѓународни коридори и одлична инфраструктурна поврзаност со сите поголеми градови во земјава и со соседните држави:
 - Автопат Е-75 (Коридор 10) – ја поврзува Европа со Средоземното море, Блискиот Исток и Африка. Годишно, автопатот го користат околу 4 милиони туристи
 - Национални и меѓународни патишта и железнички линии (Табановце-Скопје-Велес; Гевгелија, Штип-Велес-Прилеп, Битола-граничен премин Меџитлија).
 - Добрата железничка инфраструктура и близината на аеродромот „Александар Велики“ (на 30 км од градот)
- Работна сила која со доквалификација или преквалификација може да се користи како ресурс во новоотворените бизниси во Општината;
- Развиена мрежа на социјална инфраструктура која го гарантира квалитетот на живот на граѓаните;
- Релативно пониска цена на земјиштето и другите недвижности и близина до главниот град;
- Кредитен рејтинг B1 доделен од Moodys's Central Europe
- Меѓународен стандард за управување со квалитет ИСО 9001:2008 и меѓународен стандард за управување со безбедност на информации ИСО 27001:2005,
- Општина со поволно бизнис-опкружување – BFC (Business friendly community certificate).

Предности	
Просторна положба и поврзаност, бизнис и работна сила	1. Располага со работна сила која има капацитет да се доквалификува или преквалификува; 2. Одлична макро локација на транзитен центар – со близина до Коридор 10, 40 км до Скопје 3. Има добра железничка инфраструктура и близината на аеродромот „Александар Велики“ (на 30 км од градот) и ја поврзува Европа со Средоземното море, Блискиот Исток и Африка 4. Годишно, автопатот го користат околу 4 милиони туристи 5. Ефикасна, обучена општинска администрација (Сертификат за поволно бизнис опкружување) 6. Располага со богато културно наследство, природни атракции и други атрактивно-мотивски фактори; 7. Стабилен буџет и добар кредитен рејтинг и долгорочна финансиска стабилност; 8. Поволни земјишни капацитети, климатски и хидролошки предуслови за развој на лозарство и градинарство; 9. Искусен и активен невладин сектор
Културни атракции	1. Значајно културно наследство од скоро сите периоди на човековата култура 2. Неколку археолошки локалитети со големо значење 3. Значајна групација на меморијална и споменичка архитектура поврзана со личности од национален карактер 4. Богата археолошка збирка на Народниот музеј 5. Комплекси на стари куќи со автентични екстериери и ентериери 6. Активни манифестации со добри потенцијали за туризам 7. Постојење на „живо наследство“ преку негување на традициите на занаетчиството
Рецептивни вредности	1. Постојење на сместувачки капацитети и капацитети за храна и пијалаци 2. Запазени минимални материјални и технички услови 3. Хетерогена угостителска понуда

Табела 14: Предности за инвестирање во општина Велес

Можности	
Просторна положба и поврзаност, бизнис и работна сила	1. Можност за менаџирање со земјиштето во државна сопственост и негова продажба по почетна цена од 1€/м²; 2. Располага со индустриски зони кои ги имаат предностите на макролокацијата и со тоа големи можности за привлекување на инвеститори на територија на Општината; 3. Меѓуопштинска соработка за регионално умрежување и давање на побогата туристичка понуда; 4. Меѓуопштинска соработка за изградба на патна инфраструктура и побезбедно и побрзо поврзување со соседните општини;
Културни атракции	1. Ангажирање на стручни лица за развој на туризам; 2. Отворање на регионален конзерваторски центар со седиште во Велес; 3. Вклучување на културното наследство во тематски патеки од национален и меѓународен карактер; 4. Близина на значајни меѓународни патни правци 5. Инвестиции во капитални објекти во културата 6. Промотивни програми со културниот туризам во Македонија 7. Користење на домашни и меѓународни фондови за развој на културниот туризам;
Рецептивни вредности	1. Користење на транзитната фреквентност 2. Вклучување во меѓународни мрежи за рецептивен туризам 3. Заеднички настап на правните субјекти на туристичкиот пазар во земјата и странство 4. Брендирање на рецептивата пред домашната и меѓународната туристичка побарувачка 5. Користење на меѓународни средства од претпристапните фондови кон Европска Унија (на пример ИПАРД)

Табела 15: Можности за инвестирање во општина Велес

Видови на поддршка за МСП (мали и средни претпријатија) кои ги нуди општината

- Ослободување од плаќањето надоместок за уредување на градежно земјите (со одлука на совет на Општина Велес);
- развиени административни капацитети;
- Електронски систем за управување со документи (DMS);

- Тековна имплементација на системот за управување со комуникација со корисници (CRM);
- Можност за директно купување на градежно земјиште;
- Доделување на градежни локации и издавање на градежни дозволи;
- Ослободување од трошоци за комуналии, зависно од приложениот бизнис план и бројот на ангажирана локална работна сила.

Најзначајни локални претпријатија		
Претпријатие		Сектор
1	Брако	Метална индустрија
2	Леов Компани	Бојлери - производство и трговија, шпорети - производство и трговија, извозници, грејачи - производство и трговија, скарни - изработка, соларни системи и колектори
3	Благој Ѓорев	Прехрамбена индустрија
4	Димко Митрев	Кожа - производство и трговија, крзнарство
5	Агриа Груп	Месо и преработки од месо, сточна храна, кланици
6	Хемија Комерц	Керамика
7	Пескара ВЕЛ	Корозија - заштита и контрола, заварување - алати, машини и опрема, инокс метали - обработка, пескарство
8	Изгрев инженеринг	Градежништво
9	Делта Пром	Градежништво
10	Дидотекс	Текстилна индустрија
11	Алена	Текстилна индустрија
12	Жито	Трговија

Табела 16: Најзначајни локални претпријатија во општина Велес

Најзначајни странски инвеститори			
Претпријатие		Сектор	Држава
1	Маркварт	Автомобилска индустрија	Германија
2	Ронтис	Медицинска пластика	Швајцарија

Табела 17: Најзначајни странски инвеститори во општина Велес

Јавни претпријатија:

1. ЈКП Дервен – комунални услуги (водоснабдување, пазари, смет, јавна чистота и зеленило);
2. ЈП Лисиче – водостопанство;

3. Јавно претпријатие Македонски Шуми – Подружница Велес;
4. ЈП за стопанисување со спортски објекти „Парк-спорт“

Минерални ресурси:

Во општина Велес нема позначајни појави на метални минерали, додека состојбата со неметалните е многу поповолна. Од неметалните застапени се туларските глини, варовниците и кварцот.

Туризам и угостителство:

Можностите за развој на туризмот во општина Велес:

- Транзитен туризам (над 4 мил. транзитни туристи минуваат по автопатот);
- Вински туризам – поврзување со винскиот пат на општините во ВПР и поврзување со европските вински патишта;
- Ревитализација на стара архитектура;
- Културен и сакрален туризам (реновирали се куќите на Џинот, Касапови, К. Рацин, В. Главинов, Спомен костурницата);
- Рекреативен туризам (Езеро „Младост“, Слив на р. Бабуна, Кањон Пешти, локалитет „Бреза“)

Угостителство	56
Ресторани	28
Кафе бар	16
Ноќен клуб	7
Хотел	4
Мотел	1

Табела 18: Број на активни угостителски објекти во општина Велес

Извор: Стратегија за локален економски развој на општина Велес

Во општина Велес се развиени 6 индустриски зони:

- Во индустриски зони: Караслари, Тунел 2 и Узус, функционираат претпријатија за градежништво и градежни материјали, претпријатија за производство на мебел, палети и печурки, а во фаза на изградба се погони за производство на автомобилски делови, складишта за градежни материјали и автосервиси. Во овие три индустриски зони нема слободни градежни парцели.
- Во индустриските зони: Елегант, Речани 2 и Колска функционираат претпријатија за:
 - Производство на индустриски машини од областа на прехранбената индустрија,
 - Преработка и откуп на метали,
 - Производство на апарати за домаќинство,
 - Производство на салфети и тоалетна хартија,
 - Текстилната и прехранбена индустрија,
 - Трговија со ламинатни подови и електроопрема,
 - Фабрика за шински возила,
 - Подружница на ЈП „Македонски Шуми“ и други

Во овие три индустриски зони има 17 слободни парцели со намена Г2 – лесна и незагадувачка индустрија, Г3 – сервис и Г4 – стоваришта.

Општината располага со локации за уште 2 индустриски зони: Порцела Нова (со вкупна површина од 165.850 м²) и Мамутчево (со вкупна површина од 673.068 м²) за кои во брзо време ќе биде донесен детален урбанистички план со кој ќе биде дефиниран бројот и голмината на градежните парцели.

Во општина Велес има 3 туристички зони:

1. Туристичка зона „Езеро Младост“, со можност за изградба на: големи хотелски комплекси, мотели, викенд населби, угостителски објекти, трговски објекти, аква парк со сите пропратни функции, зони за спорт и рекреација, кампови со шатори, авто камп - уредени плажи со пропратни содржини, пешачки патеки, поставување на урбана опрема, клупи, корпи, поставување на сплав, гумени реквизити, жичари за скијање на вода, тобогани и слично.
2. Локалитет Пешти се наоѓа долж реката Бабуна и располага со исклучителна природна убавина, дополнително збогатена со повеќе ендемични видови на растителен и животински свет. На овој локалитет се наоѓа Кањонот Пешти со надалеку познатите пештери (околу 50-тина) стари и до 70.000 години и пештерската црква „Маркова пештера“, стара повеќе од 1000 години. Локалитет Пешти располага со вкупна површина за градење од околу 5 хектари во зависност од урбанистичко планската документација.

Намена:

- изградба на спортско рекреативни центри со придружни содржини;
 - уредување на природен, културен и археолошки атрактивен локалитет;
 - изградба на угостителски и услужни дејности - летни ресторани, барови и плажи;
 - изградба на пешачки и трим патеки, скали, висечки мовчиња и поставување на урбана опрема;
 - изработка и продажба на сувенири;
 - изградба на планинско-туристички центар;
 - изградба на сместувачки капацитети: планинарски дом одморалишта, мотели, хотели, викенд населба и сл.
3. Локалитет Брежа се наоѓа на 1.190 метри надморска височина и на 26 километри оддалеченост од градот Велес. Поволната местоположба и повољните климатски услови овозможуваат одржување на наставни содржини во природа, одмор, климатска рехабилитација и рекреација. Локалитет Брежа располага со вкупна површина околу 5 хектари површина за градење во зависност од урбанистичко планската документација.

Намена:

- изградба на планинско-туристички центар;
- изградба на сместувачки капацитети: планинарски дом одморалишта; мотели, хотели, викенд населба и сл.;
- уредување на спортски терени (скијачка патека, пешачки и трим патеки, игралишта и сл.).

2.2.6. Слободни парцели за инвестиција:

1. Општина Велес има донесено урбанистички планови вон населено место со кои се утврдени 3 локации за изградба на 2 нови хотели и еден мотел во непосредна близина на Езеро „Младост“. Овие локации претставуваат атрактивно место за одмор и рекреација.

Локациите се наоѓаат северно од градот Велес и се сообраќајно поврзани со регионалниот пат Р 1102 (Скопје-Велес) кој поминува покрај брегот на езерото. Атрактивноста на оваа локација произлегува од близина на автопатот Е-75 Скопје-Гевгелија (на оддалеченост 1 км) и близина на трасата на новопредвидениот автопат А3 Бугарија-Ресен. Локациите се наоѓаат на оддалеченост од 7 км од центарот на општина Велес, околу 500 м од автопатот, околу 30 км од аеродромот Александар Велики.

Инфраструктура: трансформатор, а во тек е спроведување на систем за водовод и канализација и пристапен пат.

2. Општина Велес има одобрена државна урбанистичка планска документација за изградба на бензинска пумпна станица и услужен центар на регионален пат Р 536 (Штип-Велес), м.в. Корија, КО Чалашево и КО Велес. Оддалеченост од: Велес - 4км, Скопје - 50км и Штип - 35 км.

Намена:

- бензинска пумпна станица: објект за точење на гориво со бифе и продавници;
- услужен центар: паркиралишта, одмаралишта, снабдувачки објекти и содржини, мотели, простор за кампување, автосервис, сервис за миене на коли и сè друго што е во врска со потребите на возилата и возачите.

Инфраструктура: Водоснабдување од бунари, предвидено одведување на отпадни води, електроенергетска инфраструктура – приклучен дистрибутивен електропровод, во должина од над 1000 м (воздушна линија).

Општински поволности за инвестирање во слободните локации:

1. Слободни парцели: Расположлива работна сила (ниско и високо квалификувана), работна сила која има познавање на странски јазик, почетна цена 1 евро по м², институционална и административна поддршка;
2. Слободни објекти: Расположлива работна сила (ниско и високо квалификувана), работна сила која има познавање на странски јазик, институционална и административна поддршка;
3. Индустриски зони: Расположлива работна сила (ниско и високо квалификувана), работна сила која има познавање на странски јазик и олеснувања на комунални такси (или целосно олеснувања), почетна цена 1 евро по м², институционална и административна поддршка.
4. Туристички зони: Расположлива работна сила (ниско и високо квалификувана), работна сила која има познавање на странски јазик, почетна цена 1 евро по м², институционална и административна поддршка.

Слободни парцели									
Број на градежна парцела	Област/Локација	Сопственост	Површина на земјиште [м²]	Површина на градба во основа [м²]	Макс. висина на градба [м]	Почетна цена на земјиште [ден/м²]	Почетна цена за закуп [ден/м²]	Надоместок за уредување на земјиштето [ден/м²]	Намена
ГП 1.1	Езеро „Младост“	Р. Македонија	10,659	4,779	13.6	283	Согласно договор		Б5-Хотелски комплекси
ГП 1.2	Езеро „Младост“	Р. Македонија	4,492	1,541	13.6	283	Согласно договор		Б5-Хотелски комплекси
ГП 1.12	Езеро „Младост“	Р. Македонија	3,853	700	11.4	283	Согласно договор		А4-Мотели-хотели
ГП 1.1	М.В. „Корија“, КО Чалошево и КО Велес	Р. Македонија	49,223	34,828	12	200	Согласно договор		Е2-Бензинска пумпна станица и услужен центар

Табела 19: Карактеристики на слободни парцели за инвестирање во општина Велес

2.2.7. Слободни објекти за инвестирање

8 објекти можат да бидат понудени на потенцијални инвеститори или да се стават на располагање на истите, од кои:

- 4 објекти кои се во приватна сопственост со можност да се дадат под закуп или да се откупат со намена за производствени погони, административен центар и магацин;
- 4 објекти кои се во сопственост на општина Велес можат да се дадат под закуп за деловно-административна намена.

Слободни објекти										
Назив на објект	Адреса	Состојба на објектот	Сопственост на а) општина/држава, б) приватна	Контакт	Намена	Површина на градба [м ²]	Цена за продажба [ден/м ²]	Цена за закуп [ден/м ²]	Инфраструктура	Опкружување
Васили компани	Регионален пат Велес-Чашка	Добра	Приватна	Општина Велес	Производствени погони, административен центар и магацин	9,000	Според договор	Според договор	Водовод и канализација, електрична енергија, пристапен пат	Земјоделско земјиште и индустрија
Дидо Груп	Регионален пат Велес-Чашка	Добра	Приватна	Општина Велес	Производствени погони, административен центар и магацин	2,000	Според договор	Според договор	Водовод и канализација, електрична енергија, пристапен пат	Земјоделско земјиште и индустрија
Дидо Груп	Регионален пат Велес-Чашка	Добра	Приватна	Општина Велес	Производствени погони, административен центар и магацин	1,000	Според договор	Според договор	Водовод и канализација, електрична енергија, пристапен пат	Земјоделско земјиште и индустрија
Дидо Груп	Регионален пат Велес-Чашка	Добра	Приватна	Општина Велес	Производствени погони, административен центар и магацин	650	Според договор	Според договор	Водовод и канализација, електрична енергија, пристапен пат	Земјоделско земјиште и индустрија
Пензионерски	ул. Димитар Влахов	Добра	Општина	Општина Велес	Деловна и административна	50-100	/	Според договор	Водовод и канализација, електрична енергија, пристапен пат	Станбени единици
Дел од зградата на синдикатот	ул. 8-ми Септември	Добра	Општина	Општина Велес	Деловна и административна	50-100	/	Според договор	Водовод и канализација, електрична енергија, пристапен пат	Станбени единици
Мензи	Ул. Панко Брашнар	Добра	Општина	Општина Велес	Деловна и административна	50-100	/	Според договор	Водовод и канализација, електрична енергија, пристапен пат	Станбени единици
Офицерски дом	ул. Благој Горев	Добра	Општина	Општина Велес	Деловна и административна	50-100	/	Според договор	Водовод и канализација, електрична енергија, пристапен пат	Станбени единици

Табела 20: Карактеристики на слободни објекти за инвестирање во општина Велес

Општина Градско

2.3. ОПШТИНА ГРАДСКО

2.3.1. Општи информации

Општи податоци	
Седиште на општината	Градско
Адреса на седиштето	ул. Александар Македонски 70-а, 1420 Градско
Телефон	+389 43 251 522
Факс	+389 43 251 856
Територија	235 км ²
Надморска височина	147 м.н.в
Координати (должина и ширина)	41°34'39"N 21°56'34"E
Број на населени места	16
Население	3,760
Електронска пошта	gradsko1@t-home.mk
Интернет страна	www.gradsko.gov.mk
Ден на општината	16 Декември

Табела 21: Општи информации за општина Градско

2.3.2. Кратки информации за општината

Општина Градско е лоцирана во рамничарскиот дел во средиштето на Македонија, наречено Средно Повардарие. Територијата на Општина Градско зафаќа површина од 235 км² и според големината се вбројува во групата на средно големи општини. Таа е распространета на двете страни од реката Вардар сè до планината Клепа. На север се граничи со општините Штип, Лозово и Велес, на исток со општина Неготино, на југ со општина Росоман и на запад со општина Чашка.

Општината опфаќа вкупно 16 населени места, од кои 10 се активни. Централно место и седиште на општината е населбата Градско, а други постоечки населени места се: Виничани, Водоврати, Горно Чичево, Грнчиште, Двориште, Долно Чичево, Згрополци, Кочилари, Куридере, Ногаевци, Подлес, Свеќани, Скачинци, Убого и Уланци.

Општината Градско е една од поновите општини во процесот на децентрализација. Лежи на рамничарското земјиште на просечна надморска височина од 147 м и се наоѓа во простор зафатен од медитеранска клима која продира по реката Вардар од Егејското море.

Општината е претежно земјоделска, а главен земјоделски производ се градинарските производи. Според аграрната структура, на територијата на целата општина постојат извонредни услови за земјоделско производство, сточарство и лозаро-овоштарство. Општината е позната по производството на квалитетно грозје и вино, исто како и производството на разни житни култури, овошје и зеленчук.

2.3.3. Сообраќајни врски

Сообраќајни врски	
Автопати, експресни и магистрални патишта	
Директен пристап на автопат А1	
Регионални патни правци кои поминуваат низ општината	
Р 1102	
Оддалеченост на општината од аеродроми [км]	
Александар Македонски-Скопје	58.3
Аеродром Св. Апостол Павле-Охрид	170
Аеродром Солун, Грција	180
Аеродром Софија, Бугарија	281
Аеродром Белград, Србија	492
Аеродром Тирана, Албанија	313
Оддалеченост на општината од пристаниште [км]	
Пристаниште Солун, Грција	165
Пристаниште Драч, Албанија	333
Пристаниште Бургас, Бугарија	620
Оддалеченост на општината од гранични премини [км]	
Грција	88
Бугарија	119
Србија	91.7
Косово/	104
Албанија	188
Оддалеченост на општината од поважни градови [км]	
Скопје	77
Солун	166
Софија	277
Белград	475
Загреб	865
Истанбул	743
Виена	1,086
Будимпешта	851

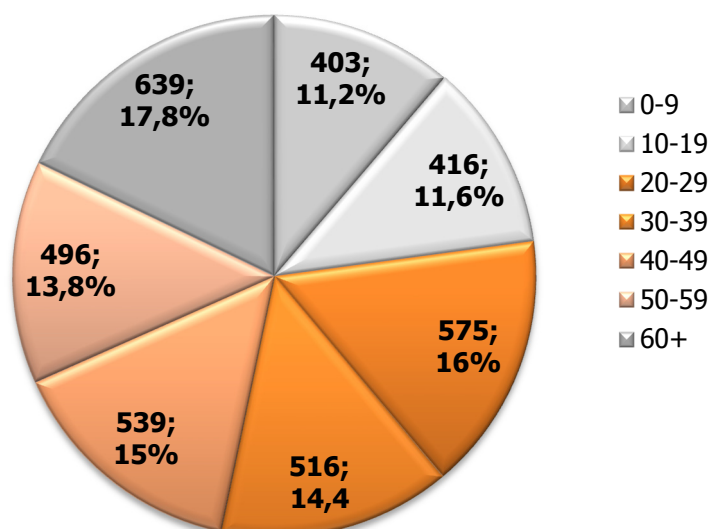
Табела 22: Сообраќајни врски - општина Градско

2.3.4. Човечки ресурси и образование

Население: Според податоците од пописот во 2002 година во општина Градско живееле 3.760 жители, а според проценките од 2013 година 3.584 жители.

График: Полова, возрастна и етничка структура

Возрасна структура

Полова структура

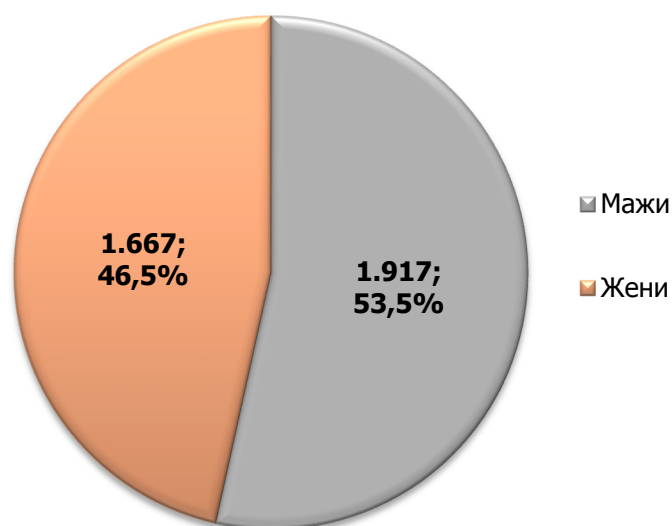

График 33: Полова и возрасна структура на населението во општина Градско

Извор: Државен завод за статистика (Состојба 30.06.2013)

Етничка структура

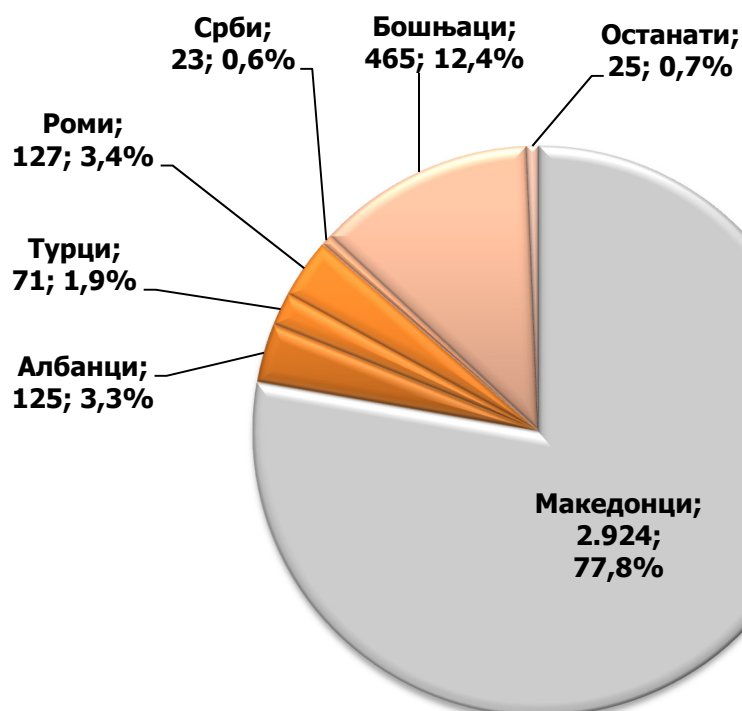

График 34: Етничка структура на населението во општина Градско

Извор: Државен завод за статистика (Попис 2002)

Образовни институции: Во општина Градско има само основни училишта.

Број на невработени лица во општина Градско:

- активни баратели на работа изнесува 131 лице (од кои 51 се жени);
- пасивни баратели на работа изнесува 230 лице (од кои 102 се жени).

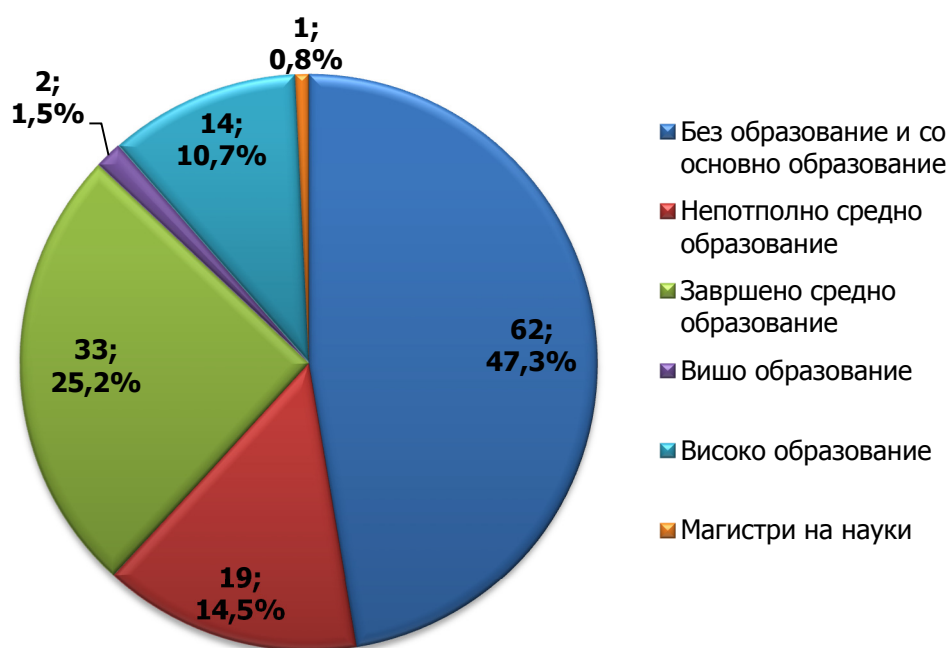

График 35: Структура на невработени лица – активни баратели на работа според нивото на образование во општина Градско

Извор: АВРМ (Состојба на 31.01.2015)

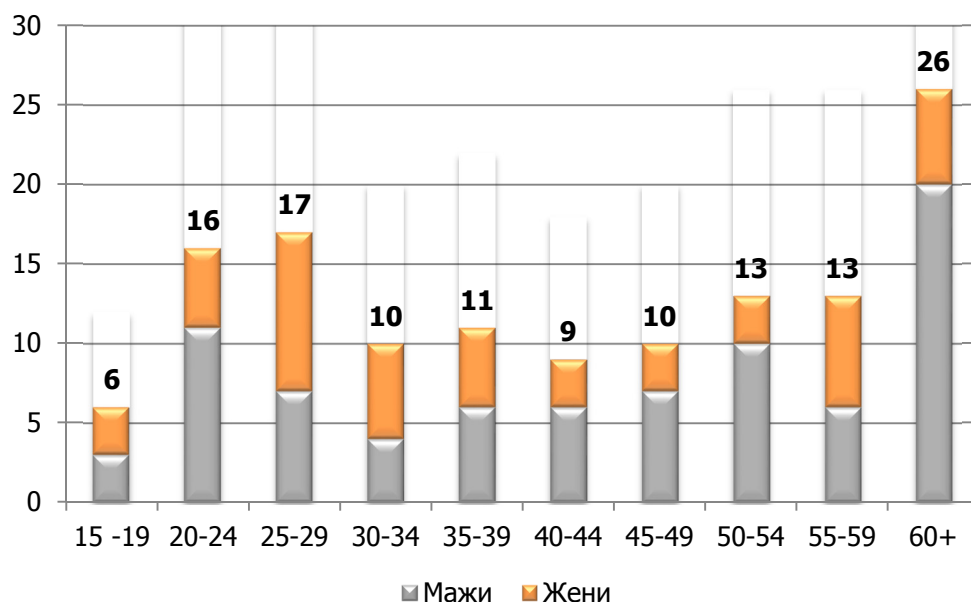

График 36: Возрасна и полова структура на невработени лица – активни баратели на работа во општина Градско

Извор: АВРМ (Состојба на 31.01.2015)

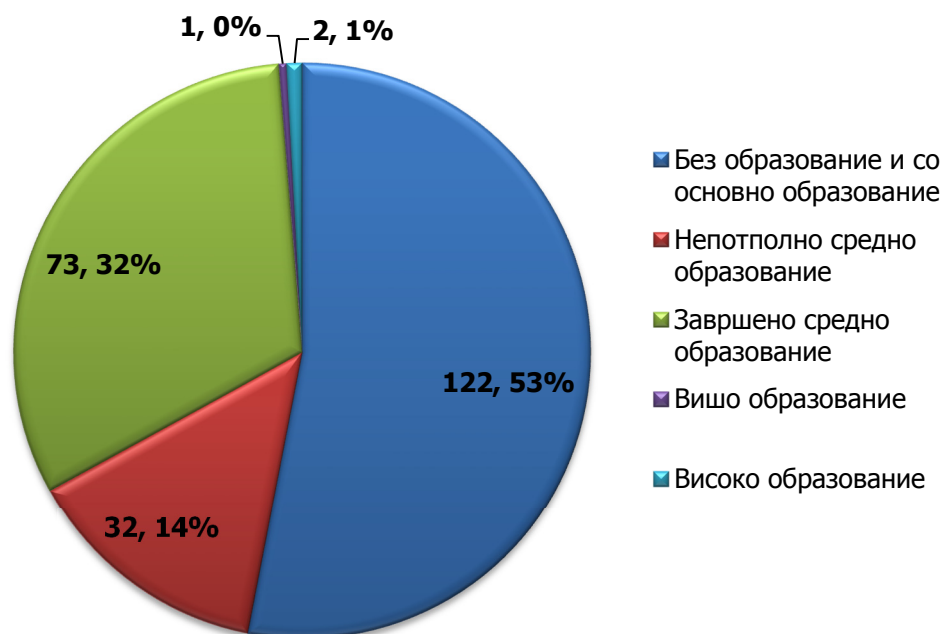

График 37: Структура на невработени лица – пасивни баратели на работа според нивото на образование во општина Градско

Извор: АВРМ (Состојба на 31.01.2015)

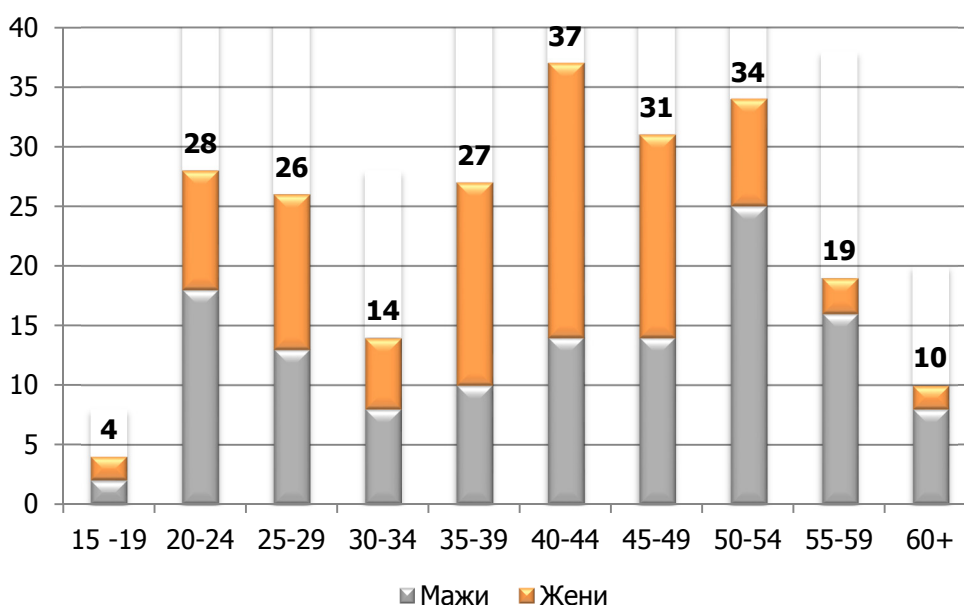

График 38: Возрасна и полова структура на невработени лица – пасивни баратели на работа во општина Градско

Извор: АВРМ (Состојба на 31.01.2015)

2.3.5. Локална економија

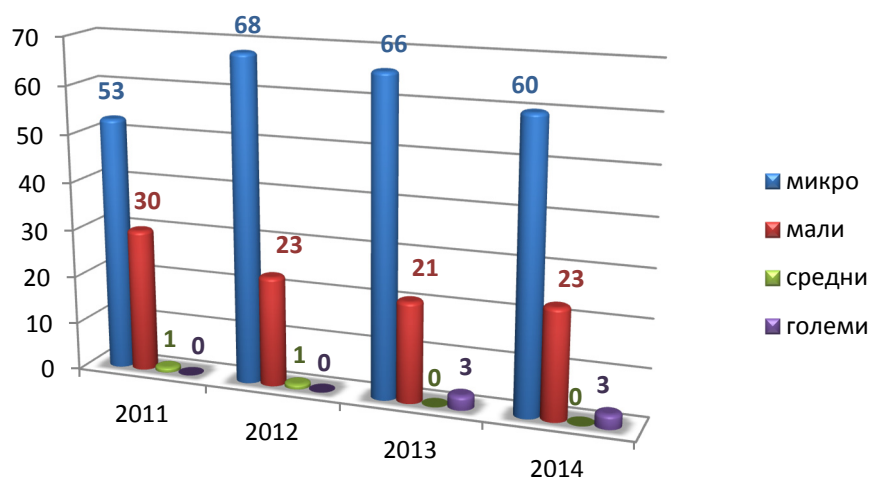

График 39: Број на активни субјекти според големина во општина Градско

Извор: Државен завод за статистика (Состојба на 31.12)

Доминантни индустрии: Земјоделие (свињарска фарма, производство на сточна храна и премикси, винарска визба, млекарство, овчарство, шталско одгледување на крави, раноградинарство, лозарство и овоштарство).

График 40: Структура на активни деловни субјекти по сектори на дејност според НКД Рев. 2, во општина Градско

Извор: Државен завод за статистика (Состојба на 31.12.2014)

Главни компаративни вредности:

Општина Градско се наоѓа во близина на значајни меѓународни патни правци. Преку општината води автопат и железничка линија (Скопје-Солун) од меѓународен карактер. Општината е поврзана со солидна патна мрежа и со источниот и западниот дел на Македонија, но и солидна поврзаност на населените места во општината.

Потенцијали и можности за развој

Одличната географска местоположба, сообраќајните комуникации, близината на аеродромот „Александар Велики“, плодното земјиште, пасиштата, достапноста на вода за наводнување од хидросистемот Тиквеш, се потенцијалите кои можат да овозможат развој на земјоделството, фармерството, производството на сточна храна, преработувачката и прехранбената индустрија.

Производство на квалитетно месо и мед се области на кои перманентно се посветува значајно внимание и кои нудат одлични можности за понатамошен развој.

Со оглед на фактот дека општина Градско е рурална општина, постои голем потенцијал за користење на био-маса како обновлив извор на енергија.

Во општината воедно постои можност и за отворање на центар за неформално образование за земјоделско производство и преработка на храна.

Предности	
Бизнис, земјоделие и туризам	1. Добра местоположба; 2. Инфраструктурно поврзаност со околните општини во непосредна близина на автопатот Е-75; 3. Поволни климатски услови за развој на земјоделие; 4. Еколошки чиста средина; 5. Постоење на индустриски зони
Работна сила	1. Постоење на одделение АВРМ 2. Мерки за самовработување преку АВРМ
Инфраструктура и урбанизам	1. Релативно добро развиена патна мрежа 2. Базична инфраструктура; 3. Железница; 4. Чиста животна средина; 5. Поврзаност на населените места со урбаната средина;
Просторна положба и поврзаност	1. Коридор 10; 2. Железница; 3. Патна сигнализација; 4. Утврдени 7 транзитни точки; 5. Постоење на инфраструктура како основа за изградба на угостителски капацитети и трговски и сервисни услуги и информативни пунктови.
Природни атракции	1. Локалитети со изразито природно наследство; 2. Река Вардар; 3. Простор погоден за органско производство на храна.
Културни атракции	1. Најзначаен археолошки локалитет во Македонија; 2. Стопански капацитети во функција на вински туризам со можности за вклучување на етнографски елементи и туристички посети.
Рецептивни вредности	1. Постоење на приватно сместување; 2. Постоење на угостителска понуда од типот на храна и пијалаци – запазени минимални материјални и технички услови; 3. Постоење на предлози за изградба на сместувачки капацитети во рамките на делницата од коридорот.

Табела 23: Предности за инвестирање во општина Градско

Можности	
Бизнис, земјоделие и туризам	1. Здружување на земјоделците; 2. Брендирање на специфични гастрономски продукти; 3. Добра земјоделска пракса; 4. Развој на стари традиционални занаети; 5. Креирање на меѓуопштински дистрибутивен центар со соседните општини; 6. Органско производство.
Работна сила	1. Отворање на центар за неформално образование за земјоделско производство и преработки од храна.
Инфраструктура и урбанизам	1. Добра соработка со институции од централната власт; 2. Добар пристап до локации.
Просторна положба и поврзаност	1. Висока фреквентност на транзитни патници и туристи; 2. Вклучување во меѓународни кружни тури; 3. Постоене на светски трендови за алтернативни активности во туризмот – посета на микролокалитети; 4. Вклучување во системот на брзи пруги; 5. Користење на искуства од општини со транзитни туристички карактеристики во светот; 6. Користење на меѓународни средства од пристапните фондови кон Европска Унија; 7. Користење на меѓународни стандарди и норми за сигнализација на туристички локалитети и објекти долж делницата на општината.
Природни атракции	1. Современ тренд во Светот за посета на средини со рурални карактеристики, микролокации со специфична понуда и еко-туристички локалитети 2. Меѓународен проект за уредување на долината на Вардар 3. Вклучување во меѓународна мрежа на атрактивна туристичка понуда од алтернативен вид 4. Превенирање на загадувачи на животната средина
Културни атракции	1. Близина на значајни меѓународни патни правци; 2. Инвестиции во капитални објекти во културата; 3. Промотивни програми со културниот туризам во Македонија; 4. Користење на домашни и меѓународни фондови за развој на културниот туризам.
Рецептивни вредности	1. Вклучување во мрежа на станоиздавачи во земјата и странство; 2. Користење на средства на донатори и фондови од меѓународен карактер за унапредување на угостителството; 3. Отворање инвестициони циклуси за концесионирање и јавно-приватно партнерство.

Табела 24: Можности за инвестирање во општина Градско

Видови на поддршка за МСП (мали и средни претпријатија) кои ги нуди општината: Начини на поддршка на нови инвестиции

- Брза и ефикасна постапка за одобрение за градење
- Транспарентност

Најзначајни локални претпријатија		
Претпријатие		Сектор
1	Агриа	Агроиндустриска Групација Месна индустрија и кланица
2	Стоби	Производство на вино, винарија и ресторан
3	Вардар	Земјоделски комбинат
4	Милком	Млекара

Табела 25: Најзначајни локални претпријатија во општина Градско

Јавни претпријатија:

1. ЈКП „Клепа“ - комунално претпријатие.

Минерални ресурси: Нема позначајни појави на метално-минерални сировини, додека состојбата со неметалните сировини е многу поповолна.

Туризам и угостителство:

Општина Градско отсекогаш била позната како локација со традиционално и срдечно гостопримство, со развиен транзитен туризам. Особено важен сегмент во развојот на туризмот во општина Градско е промовирањето на винскиот туризам и здравата храна, како и близината на археолошкото наоѓалиште Стоби. Големiot број цркви, манастири, богатата историја, природните реткости, се можности кои треба да се искористат при развојот на туристичкиот потенцијал на општина Градско.

Општината има реална можност за унапредување на угостителство со цел збогатување на туристичката понуда.

Угостителство	5
Ресторани	3
Кафе бар	1
Ноќен клуб	1

Табела 26: Број на активни угостителски објекти во општина Градско

Извор: Стратегија за локален економски развој на општина Градско

2.3.6. Слободни локации

Во општина Градско се развиени 2 индустриски зони:

- Во индустриските зони Долно Градско и Гричица, функционираат претпријатија од повеќе сектори: производство на млечни производи, винарија, земјоделски комбинат, дистрибутивен и откупен центар за земјоделски производи, мелница

за сточна храна, производство на премикси за сточна храна, производство на хидроизолации и склад за тешки фракции на горива. Во овие две индустриски зони нема слободни градежни парцели.

- Општината располага со локација за уште 1 индустриска зона: Стопанство во м.в Стопанство и м.в Палестина (со вкупна површина од 100.000 м²) за која во постапка е донесување на урбанистички план со кој ќе бидат дефинирани бројот и големината на градежните парцели со намена Г2 – лесна и незагадувачка индустрија. Предвидено е почетна цена на земјиштето во индустриската зона да изнесува 62ден/м², а надоместокот за уредување на земјиштето 1.230ден/м².

Општински поволности за инвестирање во слободните локации во индустриската зона:

- Советот на општина Градско може да донесе одлука за утврдување на посебни поволности, на барање на инвеститорот за конкретна инвестиција .

Општина Демир Капија

2.4. ОПШТИНА ДЕМИР КАПИЈА

2.4.1. Општи информации

Општи податоци	
Седиште на општината	Демир Капија
Адреса на седиштето	ул.11-ти Октомври 66, 1442 Демир Капија
Телефон	+ 389 43 364 100
Факс	+ 389 43 364 133
Територија	309 км ²
Надморска височина	622 м.н.в
Координати (должина и ширина)	41°24'32"N, 22°14'37"E
Број на населени места	15
Население	4,545
Електронска пошта	kontakt@opstinademirkapija.gov.mk
Интернет страна	www.opstinademirkapija.gov.mk
Ден на општината	7 Ноември

Табела 27: Општи информации за општина Демир Капија

2.4.2. Кратки информации за општината

Општината Демир Капија се наоѓа во јужниот дел на Република Македонија, односно во југоисточниот дел на Тиквешката Котлина на исклучително важна географско-стратегиска позиција. Општина Демир Капија ја сочинуваат вкупно 15 населени места: Барово, Бесвица, Бистренци, Демир Капија, Драчевица, Дрен, Иберли, Клисуре, Копришница, Корешница, Кошарка, Прждево, Стрмашево, Челевец, Чифлик и зафаќа површина од 309 км².

Општина Демир Капија се граничи со соседните општини: Неготино, Кавадарци, Гевгелија, Валандово и Конче.

Името го носи по клисурата Демир Капија, што на турски значи „железна врата“, (демир-железо и капија-врата). Демиркаписката клисура е заштитено подрачје во категоријата „Споменик на природата“. Исто така, заштитено е крајбрежјето на река Бошава со одлука на Советот на Општина Демир Капија. Демиркаписката клисура е помеѓу најбогатите орнитолошки резервати во Европа.

Во општината постојат одлични услови за развој на лозарството што придонесува за рано созревање на грозјето (сорта „мускат“ и раните сорти „кралица“ и „кардинал“). Покрај овие, демиркапискиот регион е познат и по сортите грозје: „жилавка“, „смедеревка“, „бела“, „теран“, „кратошија“, „вранец“, „гаме“, „алиготе“, „ризлинг“ и други. Демир Капија е позната по производство на квалитетните сорти вино: „жилавка“, „прокупец“, „демиркаписко бело“ и „смедеревка“.

Демиркапискиот регион е најтопол и истовремено најсув дел од Македонија. Истиот е под силно медитеранско влијание, кое е главниот фактор за неговиот состав од аспект на флората, габите и фауната.

Најкарактеристично за Демиркаписката клисура е богатиот биодиверзитет и неговата хетерогеност, а особено елементите со медитеранска фауна и флора.

Планирана е изградба на ХМС „Дошница“ која ќе обезбеди водоснабдување на општина Демир Капија и општина Неготино и наводнување на одредени земјоделски површини.

2.4.3. Сообраќајни врски

Поволната сообраќајна положба на Демир Капија во просторот на Република Македонија е евидентна. Демир Капија се наоѓа на најважните сообраќајници во Република Македонија: Железничката линија Белград-Скопје-Солун-Атина и меѓународниот пат Е-75. Сообраќајницата Белград- Скопје-Солун-Атина претставува главна сообраќајница во Република Македонија, на која се надоврзуваат сите патишта што водат источно и западно од долината на реката Вардар.

Железничкиот сообраќај низ Демир Капија има сè поголемо значење, а преку реконструкцијата, модернизацијата и електрификацијата добива и меѓународно значење.

Сообраќајни врски	
Автопати, експресни и магистрални патишта	
Директен пристап на автопат А1	
Регионални патни правци кои поминуваат низ општината	
Р 1102	
Оддалеченост на општината од аеродроми [км]	
Александар Македонски-Скопје	89.6
Аеродром Св. Апостол Павле-Охрид	202
Аеродром Солун, Грција	144
Аеродром Софија, Бугарија	286
Аеродром Белград, Србија	523
Аеродром Тирана, Албанија	345
Оддалеченост на општината од пристаниште [км]	
Пристаниште Солун, Грција	129
Пристаниште Драч, Албанија	364
Пристаниште Бургас, Бугарија	625
Оддалеченост на општината од гранични премини [км]	
Грција	51.5
Бугарија	84.1
Србија	123
Косово/	135
Албанија	219
Оддалеченост на општината од поважни градови [км]	
Скопје	108
Солун	130
Софија	282
Белград	506
Загреб	896
Истанбул	706
Виена	1,118
Будимпешта	883

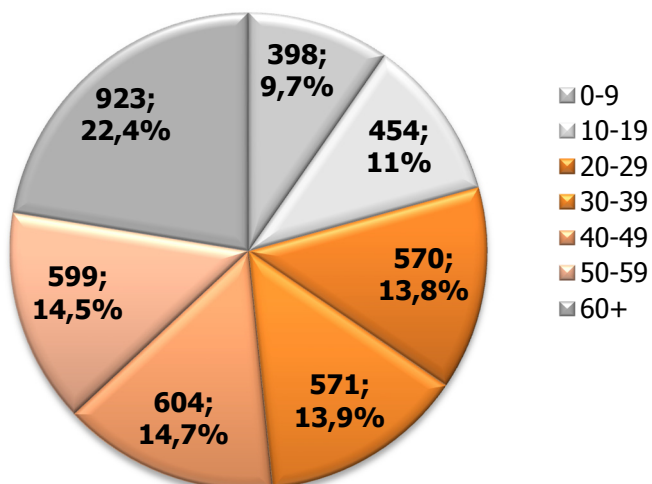
Табела 28: Сообраќајни врски - општина Демир Капија

2.4.4. Човечки ресурси и образование

Население: Според податоците од пописот во 2002 година во општина Демир Капија живееле 4.545 жители, а според проценките од 2013 година 4.119 жители.

График: Полова, возрасна и етничка структура

Возрасна структура

Полова структура

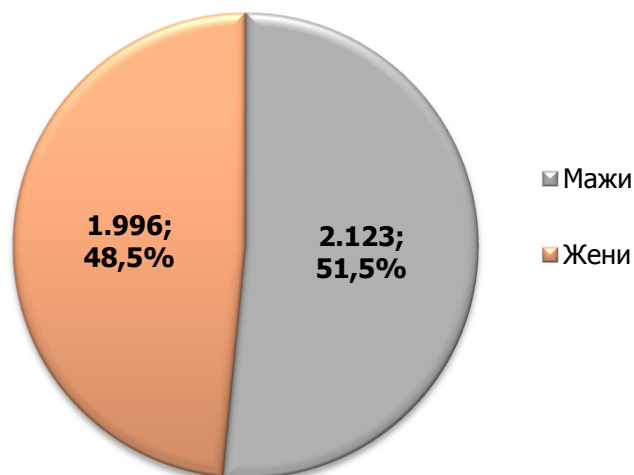

График 41: Полова и возрасна структура на населението во општина Демир Капија

Извор: Државен завод за статистика (Состојба 30.06.2013)

График 42: Етничка структура на населението во општина Демир Капија

Извор: Државен завод за статистика (Попис 2002)

Образовни институции:

Во општина Демир Капија има само основни училишта.

Број на невработени лица во општина Демир Капија:

- активни баратели на работа изнесува 194 лица (од кои 84 се жени)
- пасивни баратели на работа изнесува 118 лица (од кои 60 се жени)

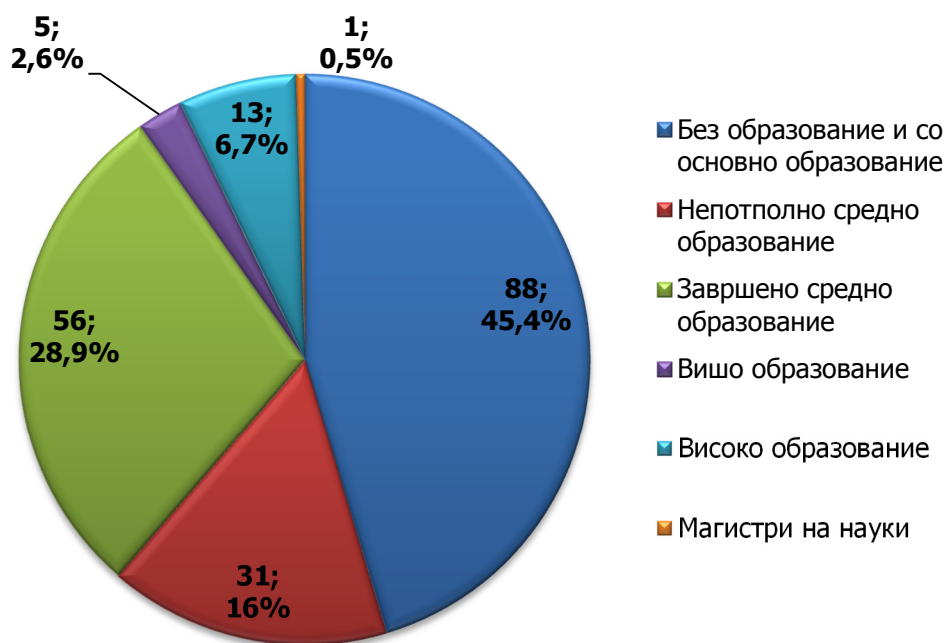

График 43: Структура на невработени лица – активни баратели на работа според нивото на образование во општина Демир Капија

Извор: АВРМ (Состојба на 31.01.2015)

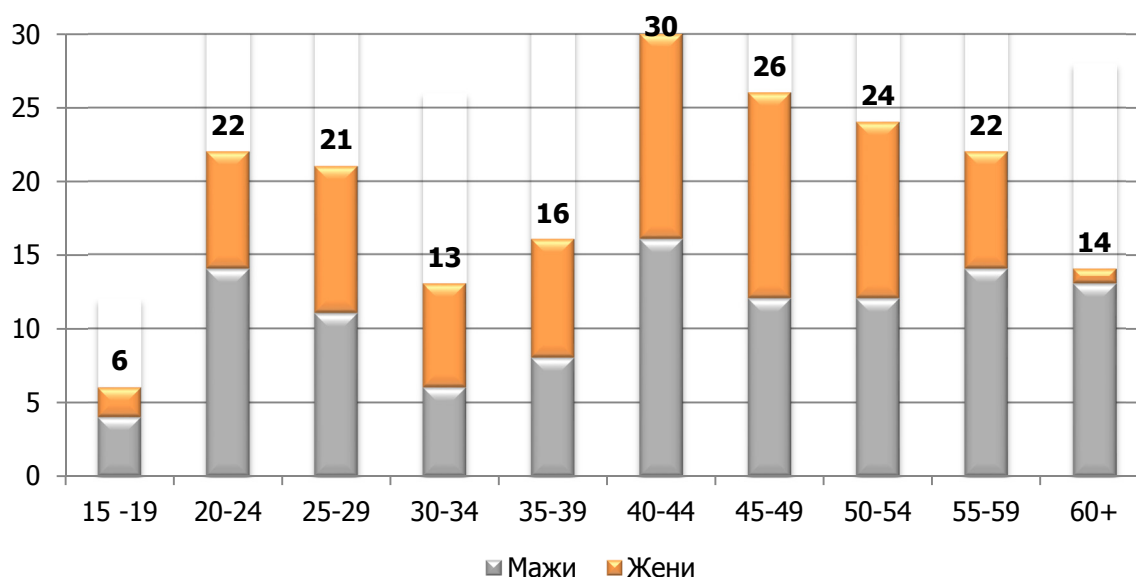

График 44: Возрасна и полова структура на невработени лица – активни баратели на работа во општина Демир Капија

Извор: АВРМ (Состојба на 31.01.2015)

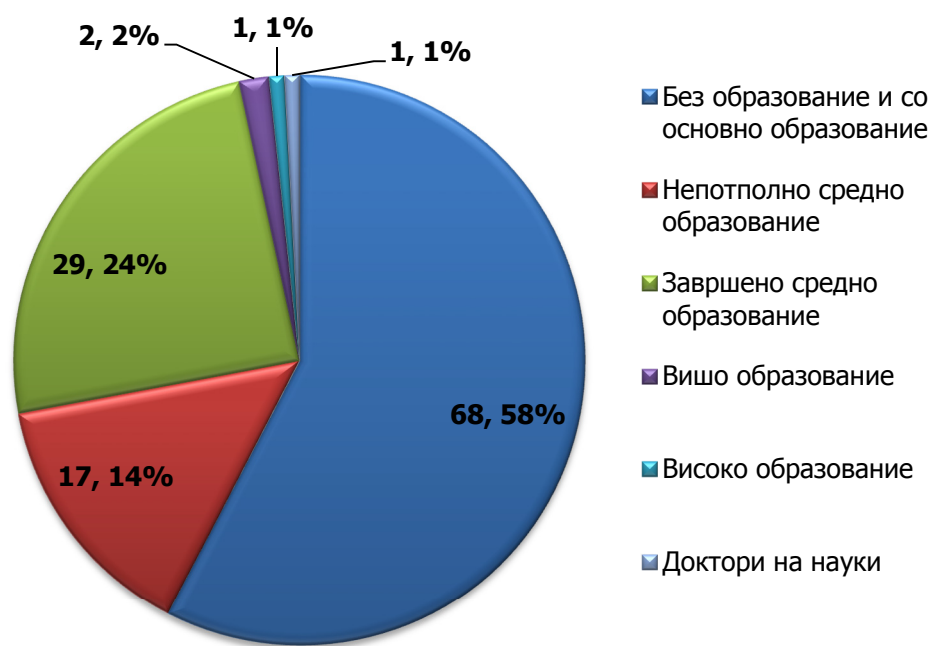

График 45: Структура на невработени лица – пасивни баратели на работа според нивото на образование во општина Демир Капија

Извор: АВРМ (Состојба на 31.01.2015)

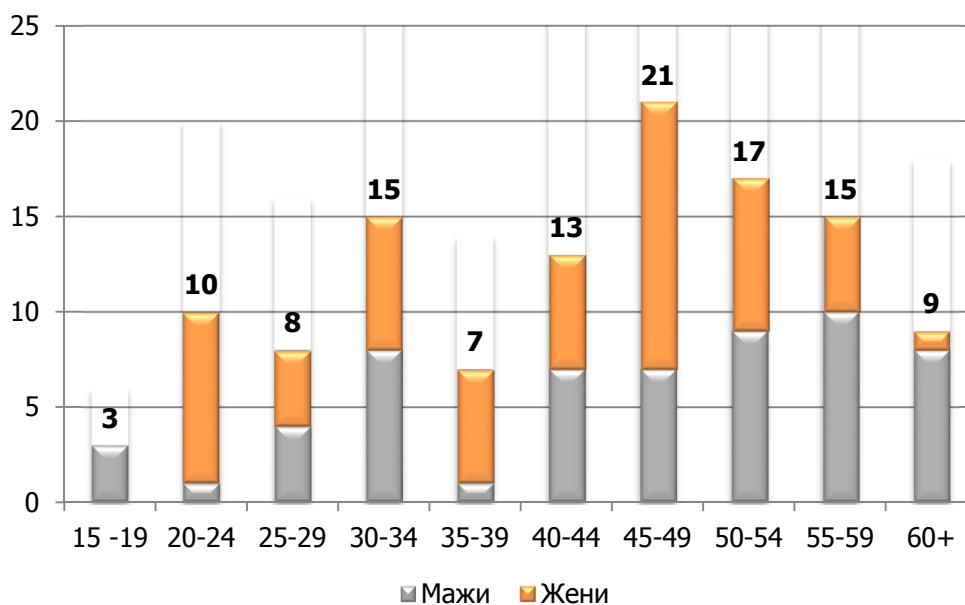

График 46: Возрасна и полова структура на невработени лица – пасивни баратели на работа во општина Демир Капија

Извор: АВРМ (Состојба на 31.01.2015)

2.4.5. Локална економија

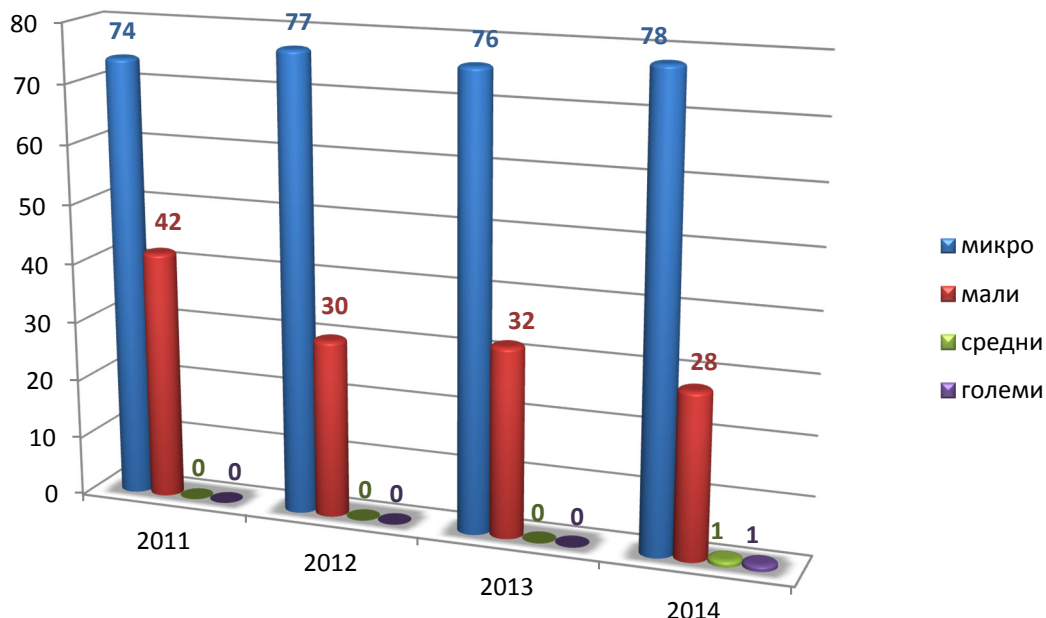

График 47: Број на активни субјекти според големина во општина Демир Капија

Извор: Државен завод за статистика (Состојба на 31.12)

Доминантни индустрии:

Главната стопанска гранка во градот и околината е земјоделството, особено одгледувањето на винова лоза, житни култури, градинарски култури (црвена пиперка) и тутун. Од другите стопански гранки застапено е ископувањето на песок и камен за градежништвото, енергетика, преработувачка индустрија, угостителство и трговија. Значајни место заземаат и други стопански дејности како што се винарство и туризам.

График 48: Структура на активни деловни субјекти по сектори на дејност според НКД Рев. 2, во општина Демир Капија

Извор: Државен завод за статистика (Состојба на 31.12.2014)

Главни компаративни вредности:

- Добра геостратешка положба;
- Еколошки чисто и незагадено подрачје;
- Природни енергетски потенцијали.

На територијата на Демир Капија се прелеваат медитеранската и континенталната клима и воедно претставува еден од најзначајните фактори за одгледување на најквалитетни сорти на грозје и производство на најквалитетно вино.

Потенцијали и можности за развој

- Ораганско земјоделство и преработка на земјоделски производи;
- Винарство и винарски визби;
- Можности за развој на селективни форми на туризам:
 - Рурален туризам;
 - Вински туризам;
 - Планинарски и качувачки туризам;
 - Орнитолошки туризам;
 - Здравствен туризам.

- **Централа за производство на енергија од обновливи извори, вода, ветер и сонце.** Поради повољните услови во смисла на сончево зрачење, константност на ветриштата и хидролошкиот потенцијал направени се неколку иницијативи од страна на приватниот сектор и тоа:
 - Во изградба се 3 мали фотоволтни центри кои ја користат сончевата енергија;
 - Се врши испитување за изградба на поле на ветерници кои ќе ја користат ветерната енергија и
 - Две мали хидроелектрани.

Видови на поддршка за МСП (мали и средни претпријатија) кои ги нуди општината :

Општина Демир Капија нуди поддршка за нови инвестиции преку:

- Ослободување од комунална такса;
- Бесплатни градежни парцели во етно село Клисура за изградба на вински куќи;
- Организирање на обуки за искористување на достапните национални и ЕУ фондови.

Предности	
Географска положба и поврзаност	1. Магистрала – во коридорот 10; 2. Железница; 3. Постоене на атрактивни ресурси непосредно до комуникациите; 4. Патна сигнализација и обележување на атракциите; 5. Постоене на локации за информативни пунктови, сервисни услуги, логистика и туристичко-угостителски услуги; 6. Постоене на патна мрежа како основа за развој на алтернативни видови туризам.
Работна сила	1. Постоене на одделение на АВРМ; 2. Одржува и стимулира соработка (работни средби, курсеви – ИТ, јазици); 3. Постоечка квалификувана работна сила; 4. Со инвестициите во индустриската зона во Кавадарци се креираат нови работни места преку соработка.
Инфраструктура и урбанизам	1. Релативно добро развиена патна мрежа; 2. Местоположбата на население места (компактност и близина до општинскиот центар од 7-8 км оддалеченост); 3. Изготвени и во фаза на изготвување на урбанистички планови за населените места; 4. Локална урбанистичка планска документација; 5. Постоене на индустриска зона Попова кула со комплетна документација со пристап до линиска инфраструктура (17 плацови за фотоволтаици); 6. Железничка станица за превоз на патници и стока; 7. Дом на култура.
Природни атракции	1. Застапеност на геоморфолошки вредности кои се заштитени или се предложени за заштита; 2. Хидрографски атракции (Вардар и Бошевица); 3. Заштитени или предложени зони за заштита со богат биодиверзитет; 4. Солидна база за алтернативни видови туризам; 5. Климатски и едавски услови за негување на винова лоза (широка застапеност на лозови насади); 6. Органско производство на храна; 7. Вклученост во мрежа на вински патишта;
Културни атракции	1. Исклучително значаен комплекс на тврдини во Демиркаписката клисура; 2. Стопански капацитети со можности за вклучување на етнографски елементи и туристички посети; 3. Активни манифестации со добри потенцијали за туризам; 4. Формиран образовен центар за обуки во туризмот; 5. Нов музејски центар.
Рецептивни вредности	1. Постоене на сместувачки капацитети и капацитети за храна и пијалаци; 2. Постоене на винарии; 3. Запазени минимални материјални и технички услови; 4. Хетерогена угостителска понуда.

Табела 29: Предности за инвестирање во општина Демир Капија

Можности	
Географска положба и поврзаност	1. Висока фреквентност на транзитни патници и туристи; 2. Вклучување во меѓународни кружни тури; 3. Вклучување во системот на брзи пруги; 4. Користење на искуства од општини со транзитни туристички карактеристики во светот; 5. Користење на меѓународни средства од пристапните фондови кон Европска Унија за унапредување на комуникациите; 6. Почитување на меѓународните стандарди за патна сигнализација и обележување на атракциите; 7. Користење на винските патишта.
Работна сила	1. Создавање на поголема можност за самовработување (преку проекти на Влада); 2. Можност за креирање нови работни места со проширување на производствени капацитети 3. Слободни работни места во текстилната индустрија.
Инфраструктура и урбанизам	1. Можности за развој на туризам; 2. Можности за развој на претприемачки иницијативи и развој на МСП: Во новата индустриска зона „Куријте“ и индустриската зона „Попова кула“.
Природни атракции	1. Користење на претпристапни фондови и фондови за развој; 2. Користење на искуства од просторни целини во земјата и странство; 3. Влегување во меѓународни мрежи за алтернативен туризам; 4. Комбинирани селективни тури со природно наследство со соседни општини региони и земји; 5. Меѓународен проект за уредување на долината на Вардар; 6. Вклучување во меѓународна мрежа на заштитени простори; 7. Организирање на меѓународни натпревари за екстремни спортови.
Културни атракции	1. Близина на значајни меѓународни патни правци; 2. Инвестиции во капитални објекти во културата; 3. Промотивни програми со културниот туризам во Македонија; 4. Користење на домашни и меѓународни фондови за развој на културниот туризам; 5. Вклучување на културното наследство во тематски патеки од национален и меѓународен карактер.
Рецептивни вредности	1. Користење на транзитната фреквентност; 2. Вклучување во меѓународни мрежи за рецептивен туризам; 3. Користење на меѓународни средства од претпристапните фондови кон Европска Унија (на пример ИПАРД); 4. Меѓународни тенденции за користење на услуги во винскиот туризам; 5. Користење на искуства од областа на рецептивата во земјата и странство.

Табела 30: Можности за инвестирање во општина Демир Капија

Најзначајни локални претпријатија		
Претпријатие		Сектор
1	Попова Кула	Винарија
2	Вила Марија	Винарија
3	Еленови	Винарија
4	Старт	Автосервис
5	Радевски	Винарија
6	Капиа	Винарија
7	Тиквешко сонце	Винарија
8	Филовски	Винарија
9	Химаглион	Преработка и конзервирање на овошје и зеленчук
10	Салмак	Живинарска фарма
11	ХЕЦ Дошница	Електроцентра

Табела 31: Најзначајни локални претпријатија во општина Демир Капија

Јавни претпријатија:

1. Јавно претпријатие за комунални работи „Бошава“ - Демир Капија;
2. Јавно претпријатие „Македонски Шуми“ - Подружница Демир Капија.

Минерални и рудни богатства

Територијата на Демир Капија се карактеризира со различен геолошки состав и сложена тектонска структура, составена од: карпи, метаморфни карпи, графитни шкрилци, кварцити, амфиболити, јурски карпи (претставени со варовници, серпентини и чисто карбонатни варовници, со присуство на талк и магнезит), глина и песок, палеозојски и мезозојски карпи, модри шкрилци.

Туризам и угостителство:

Релјефните особености на Демир Капија нудат извонредни можности за развој на туризмот. Особено значење имаат Демиркаписка Клисура, убавите стени и кањонот Иберлиска Река.

Посебна можност за развој на туризмот претставуваат спелеолошките природни појави – пештери кои се создадени во варовничките маси на Демиркаписката Клисура. Познати се повеќе пештери од кои поголеми и позначајни се: Бела Вода, Горни и Долни Змејовец, Горни Крastoец. Овие пештери претставуваат природни реткости кои можат да се користат во туристички цели.

Општина Демир Капија има значаен потенцијал за развој на вински и еколошко-културен туризам.

Угостителство	9
Ресторани	6
Кафе бар	1
Нокен клуб	1
Хотел	1

Табела 32: Број на активни угостителски објекти во општина Демир Капија
Извор: Стратегија за локален економски развој на општина Демир Капија

2.4.6. Слободни локации

Во општина Демир Капија се развиени 5 индустриски зони:

Во индустриските зони: Попова Кула, Урбан Блок 5, Дошница, Корешница и Гранит функционираат претпријатија за: производство, монтажа и сервис на резервни енергетски системи, дизел мотори, телекомуникациски шалтери и останато, винарија, сепарација и сончеви фотоволтаични центри.

Во овие пет индустриски зони има:

- 40 слободни парцели во државна сопственост со намена Г2 – лесна и загадувачка индустрија, Г3 – сервис и Г4 – стоваришта;
- 26 парцели во приватна сопственост со намена Г2 – лесна и загадувачка индустрија, Г3 – сервис и Г4 – стоваришта.

Општината располага со локации за уште 2 индустриски зони: Земјоделско стопанство (со вкупна површина од 221.600 м²) и проширување на Попова Кула (за вкупно 250.000 м²) за кои во брзо време ќе биде донесен детален урбанистички план со кој ќе биде дефиниран бројот и големината на градежните парцели.

Во општина Демир Капија има 1 туристичка зона:

Етно село Клисура е лоцирано јужно на 6,5 км од Демир Капија, веднаш под „Долината на кактусите“ каде растат цуцестите кактуси кои претставуваат исклучителна реткост.

Туристичката зона Етно село Клисура нуди можност за изградба на: објекти за времено сместување и угостителски објекти и развој на рурален туризам. Вкупната површина на целата туристичка зона изнесува околу 160.000 м² и во тек е подготовка на техничка документација за истата.

2.4.7. Слободни парцели за инвестирање

Општина Демир Капија има донесено урбанистички план за вон населено место за спортско-рекреативен центар кој се наоѓа на околу 1 км од центарот на општина Демир Капија во м.в. Лагот и Куриите. Во спортско рекреативниот центар има 14 слободни парцели:

- 10 парцели кои се во приватна сопственост од кои:
 - 7 градежни парцели со намена за времено сместување камп,
 - 2 парцели со намена за изградба на угостителски објекти и
 - една парцела со намена за лесна и загадувачка индустрија.
- 4 парцели кои се во сопственост на Р. Македонија од кои:
 - 3 парцели за хотелски комплекси и
 - 1 парцела за отворени и затворени спортски терени

Инфраструктура: Спортско-рекреативниот центар располага со пристапен пат, трафостаница, а дел со водовод и канализација.

Општински поволности за инвестирање во слободните локации:

1. Слободни парцели: намалена цена за уредување на градежно земјиште и бесплатна проектна документација, општинска административна поддршка во целиот процес на инвестирање;
2. Индустриски зони: намалена цена за уредување на градежно земјиште;
3. Туристички зони: намалена цена за уредување на градежно земјиште, изработен урбанистички план и бесплатна проектна документација

Советот на општина Демир Капија може да донесе одлука за утврдување на посебни поволности, на барање на инвеститорот за конкретна инвестиција.

Слободни парцели									
Број на градежна парцела	Област/ Локација	Сопственост	Површина на земјиште [м²]	Површина на градба во основа [м²]	Макс. висина на градба [м]	Почетна цена на земјиште [ден/м²]	Почетна цена за закуп [ден/м²]	Надоместок за уредување на земјиштето [ден/м²]	Намена
ГП 1.2	м.в Лагот и Куријте	Приватна	3,962	2,457	6	Според договор	-	100	А4-временно сместување камп
ГП 1.3		Приватна	1,445	731	7	Според договор	-	100	Б3-угостителски објекти
ГП 1.4		Приватна	899	485	6	Според договор	-	100	А4-временно сместување камп
ГП 1.5		Приватна	739	446	6	Според договор	-	100	А4-временно сместување камп
ГП 1.6		Приватна	1,279	704	6	Според договор	-	100	А4-временно сместување камп
ГП 1.7		Приватна	2,704	1,741	6	Според договор	-	100	А4-временно сместување камп
ГП 1.8		Приватна	2,950	1,959	6	Според договор	-	100	А4-временно сместување камп
ГП 1.9		Приватна	2,092	1,022	6	Според договор	-	100	А4-временно сместување камп
ГП 1.11		Приватна	897	334	7	Според договор	-	100	Б3-угостителски објекти
ГП 1.12		Приватна	5,057	1,888 1,885	8.5 3.9	Според договор	-	100	Г2-лесна и незагадувачка
ГП 1.13		Р. Македонија	9,332	7,205	25.2	61	-	100	Б5-хотелски комплекс
ГП 1.14		Р. Македонија	9,134	6,963	25.2	61	-	100	Б5-хотелски комплекс
ГП 1.15		Р. Македонија	9,852	6,981	25.2	61	-	100	Б5-хотелски комплекс
ГП 1.20		Р. Македонија	8,945	7,163	8	61	-	100	Д3 -Спорт и рекреација (отворени и затворени спортски терени)

Табела 33: Карактеристики на слободни парцели за инвестирање во општина Демир Капија

Општина Кавадарци

2.5. ОПШТИНА КАВАДАРЦИ

2.5.1. Општи информации

Општи податоци	
Седиште на општината	Кавадарци
Адреса на седиштето	Бул. Маршал Тито 66, 1430 Кавадарци
Телефон	+389 43 416 130
Факс	+389 43 412 919
Територија	992 км ²
Надморска височина	270 м.н.в
Координати (должина и ширина)	41°18'14"N, 22°02'24"E
Број на населени места	40
Население	38,741
Електронска пошта	opshtina@kavadarci.gov.mk
Интернет страна	www.kavadarci.gov.mk
Ден на општината	7 Септември

Табела 34: Општи информации за општина Кавадарци

2.5.2. Кратки информации за општината

Општина Кавадарци се наоѓа во јужниот дел на Република Македонија, во југозападниот дел на Повардарието и претставува центар на Тиквешијата. Општината зафаќа површина 992 квадратни километри и се наоѓа на надморска височина меѓу 230 и 270 метри.

Општина Кавадарци на југ граничи со Грција, на југозапад со општина Гевгелија, на исток со општина Неготино и Демир Капија, на запад со општина Прилеп и на север граничи со општина Росоман.

Најблизок град до Кавадарци е градот Неготино, оддалечен само 10 км, додека Кавадарци е оддалечен 105 км од Скопје, околу 51 км од Прилеп. Градот Кавадарци е распослан на двата брега на реката Луда Мара.

Во општината има 40 населени места: Бегниште, Бојанчиште, Бохула, Брушани, Бунарче, Ваташа, Возарци, Галиште, Гарниково, Глишиќ, Горна Бошава, Грбовец, Дабниште, Добротино, Долна Бошава, Драгожел, Драдња, Дреново, Кавадарци, Кесендре, Клиново, Конопиште, Кошани, Крњево, Куманичево, Мајден, Марена, Мрежичко, Праведник, Р'жаново, Радња, Раец, Ресава, Рожден, Сопот, Страгово, Фариш, Чемерско, Шешково, Шивец.

Во рамките на општината се наоѓа тиквешката котлина која изобилува со црвеница, пескливо-чакалеста и глинеста почва, почви кои се идеални за одгледување лозови насади и две езера: Тиквешкото Езеро - како најголема вештачка акумулација во Македонија и Моклишкото - мало езеро сместено во месноста Моклиште.

2.5.3. Сообраќајни врски

Регионалната патна мрежа во општина Кавадарци се состои од следните патишта: Р-1103 Лаковица-Неготино-Кавадарци-Дреново, Р-1107 Кавадарци-Мушов Гроб.

Сообраќајните врски со своето пошироко опкружување општината ги остварува преку магистралниот патен правец Е-75, Скопје- Велес-Гевгелија, со врска кај Неготино.

Директно до Кавадарци не стигнува крак од железничката линија. Сепак, постојат можности за искористување на железничкиот сообраќај на две блиски локации: во општина Градско и во општина Неготино.

Железничката линија во должина од 16 км, е изградена за потребите на комбинатот „Фени“, и перспективно треба да продолжи до Кавадарци, со што градот ќе биде поврзан и со железничка мрежа.

Сообраќајни врски	
Автопати, експресни и магистрални патишта	
Индиректен пристап на автопат А1 преку Р 1103 и Р 1107	
Регионални патни правци кои поминуваат низ општината	
Р 1103	
Р 1107	
Оддалеченост на општината од аеродроми [км]	
Александар Македонски-Скопје	73.8
Аеродром Св. Апостол Павле-Охрид	164
Аеродром Солун, Грција	175
Аеродром Софија, Бугарија	281
Аеродром Белград, Србија	507
Аеродром Тирана, Албанија	307
Оддалеченост на општината од пристаниште [км]	
Пристаниште Солун, Грција	160
Пристаниште Драч, Албанија	327
Пристаниште Бургас, Бугарија	620
Оддалеченост на општината од гранични премини [км]	
Грција	82.8
Бугарија	115
Србија	107
Косово/	119
Албанија	181
Оддалеченост на општината од поважни градови [км]	
Скопје	92
Солун	161
Софија	276
Белград	490
Загреб	881
Истанбул	738
Виена	1,102
Будимпешта	867

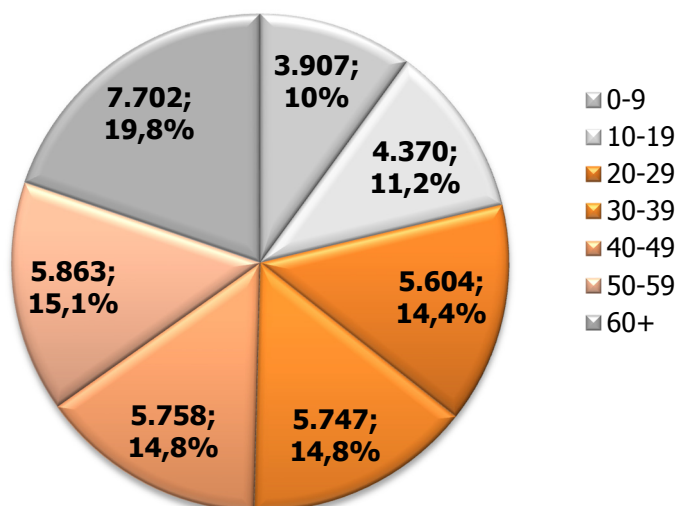
Табела 35: Сообраќајни врски - општина Кавадарци

2.5.4. Човечки ресурси и образование

Население: Според податоците од пописот во 2002 година во општина Кавадарци живееле 38.741 жители, а според проценките од 2013 година 38.951 жители.

График: Полова, возрастна и етничка структура

Возрасна структура

Полова структура

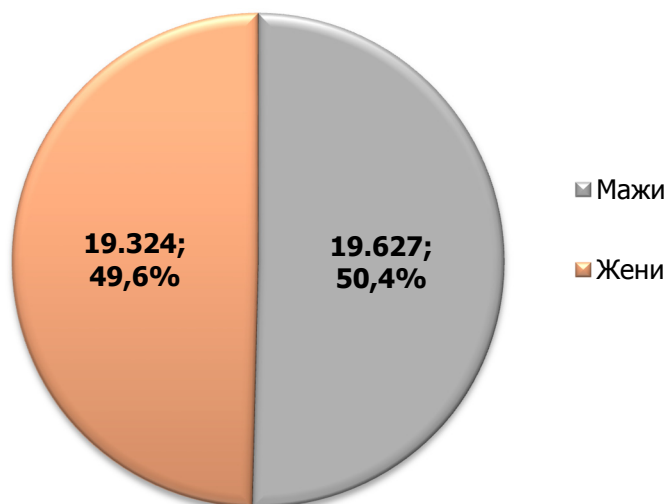

График 49: Полова и возрастна структура на населението во општина Кавадарци

Извор: Државен завод за статистика (Состојба 30.06.2013)

Етничка структура

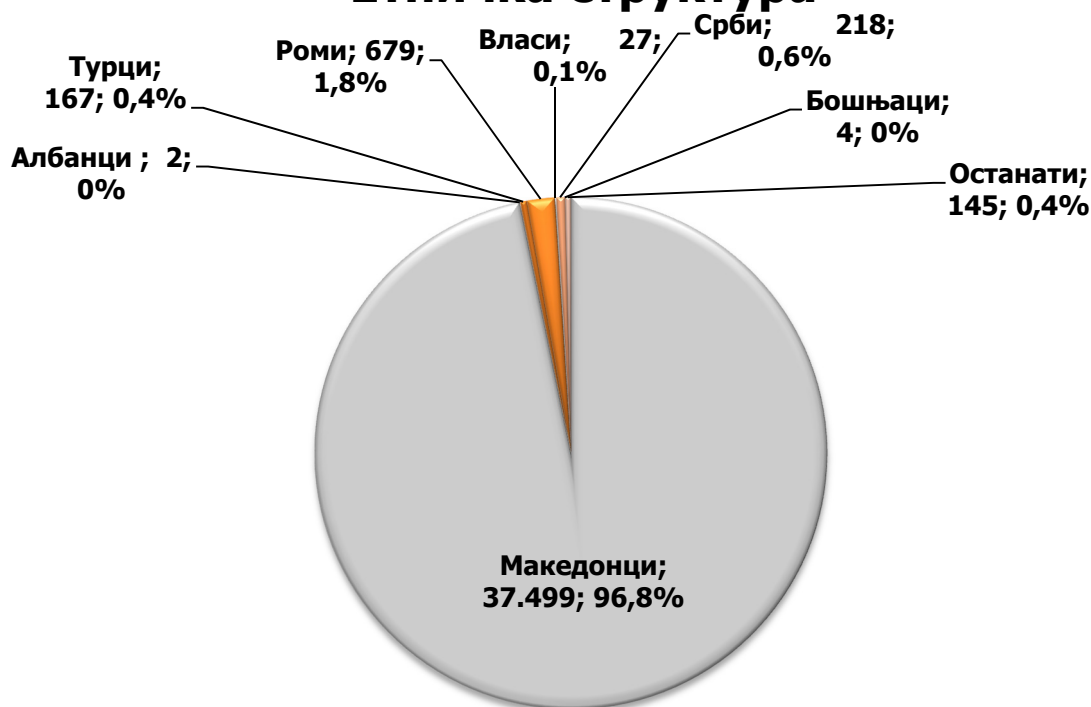

График 50: Етничка структура на населението во општина Кавадарци
Извор: Државен завод за статистика (Попис 2002)

Образовни институции:

Средни училишта: 3

Високо образовни институции:

1. Земјоделскиот факултет – Штип, дисперзирани студии по Енологија и Лозарство во Кавадарци;
2. Природно-техничкиот факултет – Штип, дисперзирани студии по Компјутерски дизајн и Индустриска логистика во Кавадарци;
3. Технолошко-металуршки факултет – Скопје, дисперзирани студии по Металургија и метални материјали во Кавадарци.

Број на невработени лица во општина Кавадарци:

- активни баратели на работа изнесува 3.257 лица (од кои 1.619 се жени);
- пасивни баратели на работа изнесува 1.527 лица (од кои 847 се жени).

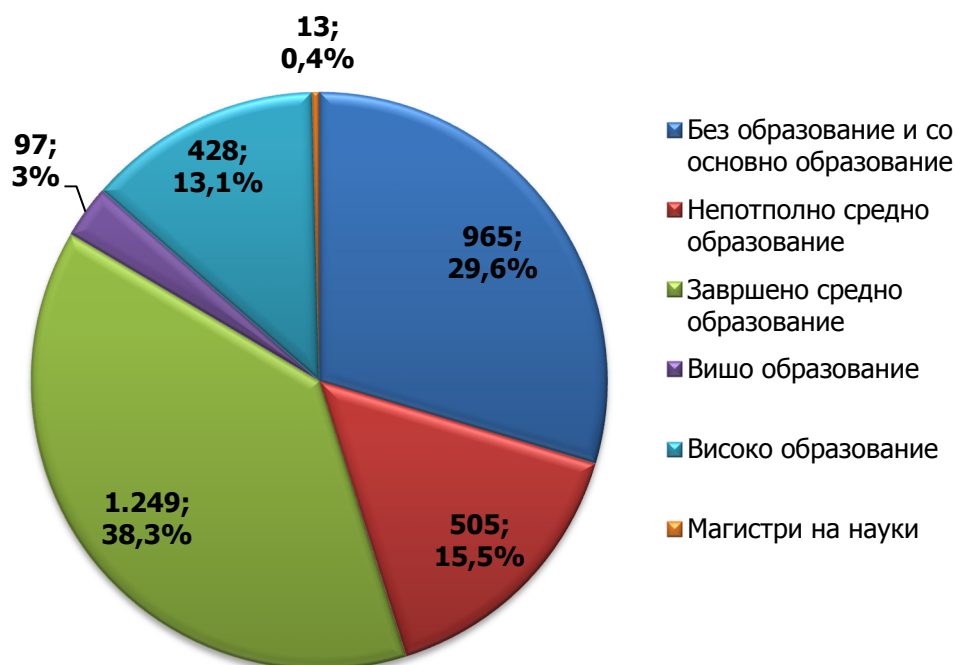

График 51: Структура на невработени лица – активни баратели на работа според нивото на образование во општина Кавадарци

Извор: АВРМ (Состојба на 31.01.2015)

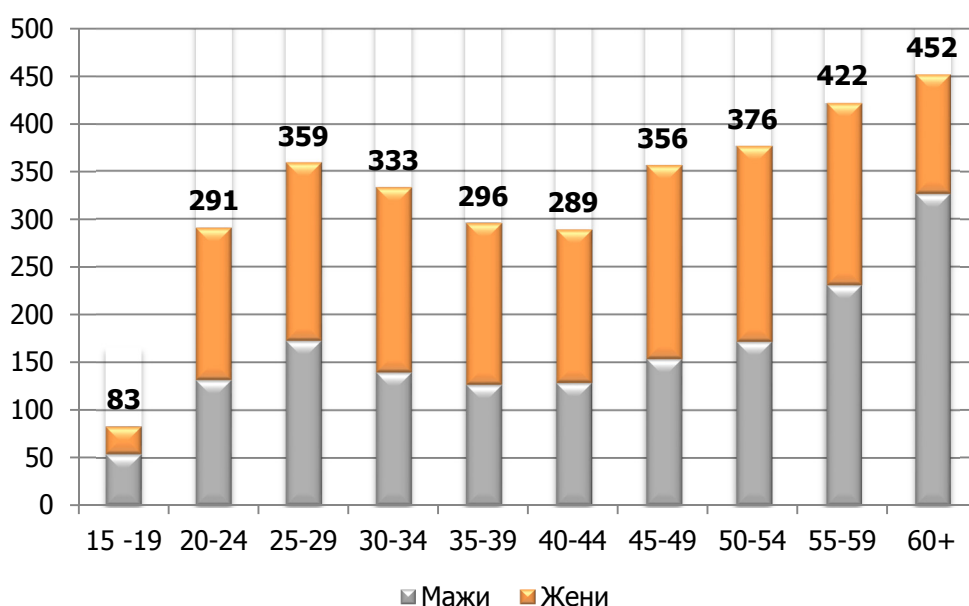

График 52: Возрасна и полова структура на невработени лица – активни баратели на работа во општина Кавадарци

Извор: АВРМ (Состојба на 31.01.2015)

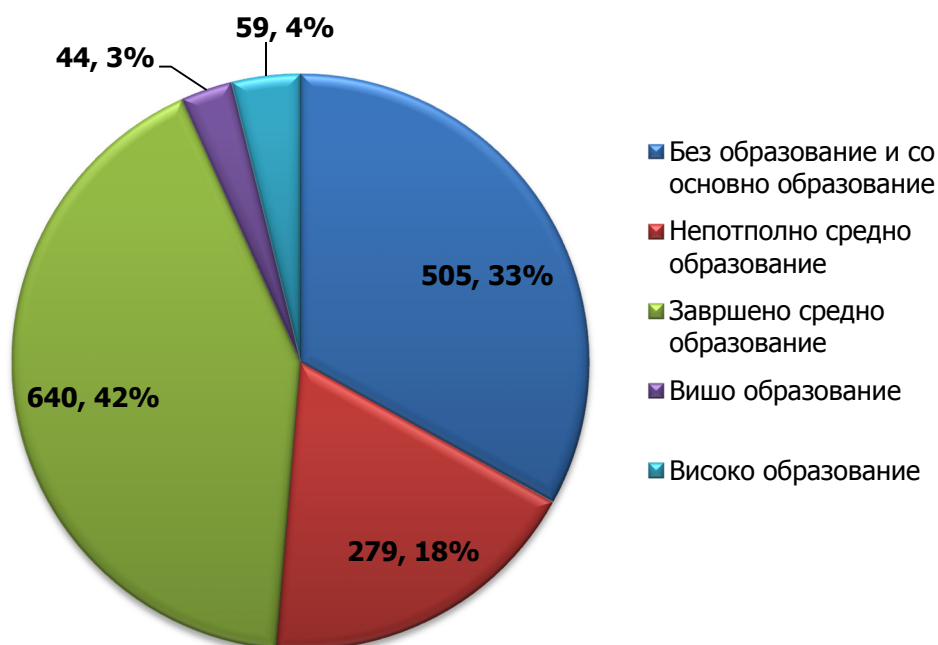

График 53: Структура на невработени лица – пасивни баратели на работа според нивото на образование во општина Кавадарци

Извор: АВРМ (Состојба на 31.01.2015)

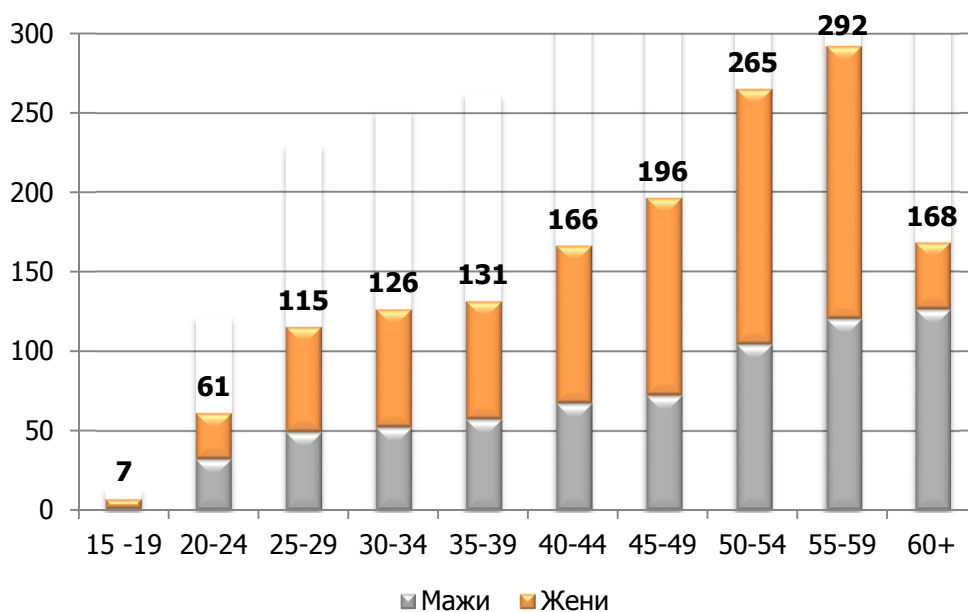

График 54: Возрасна и полова структура на невработени лица – пасивни баратели на работа во општина Кавадарци

Извор: АВРМ (Состојба на 31.01.2015)

2.5.5. Локална економија

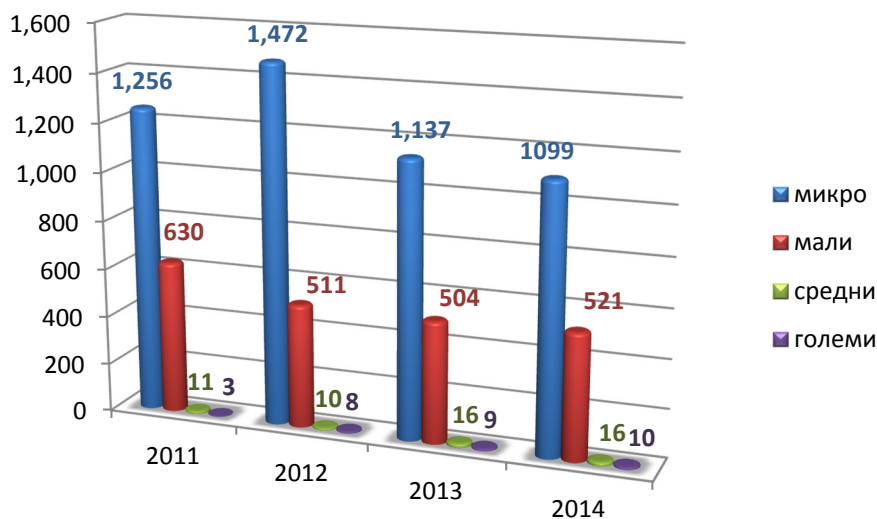

График 55: Број на активни субјекти според големина во општина Кавадарци

Извор: Државен завод за статистика (Состојба на 31.12)

Доминантни индустрии:

Носител на стопански развој во Општина Кавадарци е земјоделството, пред сè лозарството и винарството. Меѓутоа не помало стопанско значење заземаат

металургијата и рударството, металната, дрвната, текстилната, прехранбената и градежната индустрија, трговската и угостителската дејност.

График 56: Структура на активни деловни субјекти по сектори на дејност според НКД Рев. 2, во општина Кавадарци

Извор: Државен завод за статистика (Состојба на 31.12.2014)

Главни компаративни вредности:

Патната инфраструктура и поврзувањето на Кавадарци со еден од најзначајните елементи на централната транспортна мрежа која ги поврзува Република Грција и Австрија, во должина од 1.451 км - Коридор 10. Кавадарци со Коридор 10 се поврзува преку патните правци Кавадарци-Росоман-Градско и преку Кавадарци-Неготино. Близината на Коридор 10 придонесува за намалување на патните трошоци и заштеда на време и побрз проток на возила што позитивно ќе влијае на зголемување на транзитот на лица и стоки, како и подигнување на нивото на трговската размена во рамките на Република Македонија, како и помеѓу земјите кои ги поврзува коридор 10.

Општина Кавадарци надалеку е прочуена како општина во која се одгледува квалитетно грозје и во која се произведува вино со висок квалитет. Во општината постојат одлични услови за развој на лозарството, за кое постои вековна традиција. Општината која зафаќа најголем дел од Тиквешкиот регион е препознатлива како специфично географско подрачје погодно за одгледување на лозови насади од кои се произведуваат високо квалитетни вина со географско потекло.

Потенцијали и можности за развој

Поврзување на Кавадарци со постоечката железничка линија во должина од 5-6 километри, еден крак што би го поврзал Кавадарци со железничката инфраструктура, која би придонела за посигурен, побезбеден како и поефтин транспорт за постоечките, но и за идните МСП, а посебно за големите компании кои постојат на територијата на Кавадарци, на кои целото свое производство им е наменето за извоз надвор од границите на државата.

Изградба на БИЦ (Бизис Информативен Центар). Проектот "Бизис Информативен и Иновативен Центар" е дизајниран со цел да се искористат слични карактеристики и заеднички предизвици - можности за бизниси од регионот и да се зголеми конвергенцијата, преку промовирање на одржлив локален економски развој прекумагање на соработка за справување со заедничките предизвици меѓу Општината и бизнис секторот, како и поттикнување на претприемништвото преку едукации за самовработување и претквалификација.

Заради функционално искористување на земјоделското земјиште мора да се изработи катастар на земјиштето заради планирање на ширењето на лозовите насади на оние површини кои се најадекватни за одредени сорти на грозје зависно од климатските услови кои ги бара одреден тип на винова лоза.

Најпогодни сорти на винова лоза за одгледување во Тиквешката се:

- Вински сортни лозови насади („смедеревка“, „кратошија“ итн.);
- Високо сортни вински лозови насади („шардоне“, „каберне совинјон“, „белан“, „вранец“, „мерло“ итн.).

За одгледување на поквалитетни трпезни (столни) сорти потребно е да се воспостави одарски систем на одгледување, практикување на одгледување под фолија како и воведување на ДНК анализа за застапување на високо сортни трпезни лозови насади од автохтоните сорти кои се прифатени во Европската Унија и пошироко.

Перспективите во наводнувањето на овие лозови насади е инсталирање на системи на принципот капка по капка и во проширување на мрежата на каналите за наводнување на следниве локалитети: Белград, Овчка река, Дреново, Бегниште и Смилица.

Локалната самоуправа би може да даде свој удел во развојот на земјоделството преку:

- обезбедувањето на основната инфраструктура - пристап до поседите како и овозможување на пазари на големо и мало;
- афирмација на институциите во функција на земјоделците, формирање на институции за лозарство и афирмација на советодавни земјоделски агенции во областа на лозарството и овоштарството;

- развој на лозарството преку афирмација на НУС производи како што се суво грозје, слатко и др.
- организирање на саеми и посета на истите како во Републиката така и надвор од неа, создавање на амбиент за поволни услови за откуп на грозјето, обезбедување на услови за сигурност во откупот на грозјето.

Предности	
Развој на МСП, претприемништво и работна сила	1. Квалитетна и квалификувана работна сила; 2. Поволна клима и расположливи природни ресурси; 3. Развиена мрежа на образовни институции; 4. База на земјоделство и преработувачка индустрија.
Туризам и животна средина	1. Клима; 2. Местоположба; 3. Природни ресурси; 4. Големи и мали винарии; 5. Планински села; 6. Традиција и култура; 7. Езерски туризам.
Инфраструктура и урбанизам	1. Добра поставена поврзаност со индустриските зони.
Природни атракции	1. Утврдени целини за уредување излетишта, ловиште и туристички локалитети; 2. Застапеност на локалитети и објекти со извонредно природно наследство (палеонтолошки, геолошки, минеролошки, геоморфолошки, биодиверзитетски); 3. Постоење на богата хидролошка атрактивност (езера и реки); 4. Климатски и едавски услови за негување на винова лоза (широка застапеност на лозови насади); 5. Вклученост во мрежа на вински патишта.
Културни атракции	1. Значајно културно наследство од скоро сите периоди на човековата култура; 2. Неколку археолошки локалитети со големо значење 3. Значајна групација на меморијална и споменичка архитектура поврзана со личности од национален карактер 4. Активни манифестации со добри потенцијали за туризам 5. Стопански капацитети со можности за вклучување на етнографски елементи и туристички посети 6. Постоење на „живо наследство“ преку негување на традициите на занаетчиството и гастрономијата
Рецептивни вредности	1. Постоење на сместувачки капацитети и капацитети за храна и пијалаци; 2. Запазени минималните материјални и технички услови 3. Постоење на винарии; 4. Деловен туризам

Табела 36: Предности за инвестирање во општина Кавадарци

Можности	
Развој на МСП, претприемништво и работна сила	1. Вработување поради отворање на големи индустриски капацитети; 2. Едукација, преквалификација и доквалификација на кадар; 3. Можности за самовработување на млади луѓе во земјоделие, трговија и услуги.
Туризам и животна средина	1. Отворање туристички центри; 2. Поголема соработка помеѓу јавниот, приватниот, невладиниот сектор; 3. Создавање услови за отворање голем број мали и средни винарии и регионален економски центар; 4. Организирање саеми и манифестации за промовирање на домашното традиционално и органско производство.
Инфраструктура и урбанизам	1. Изградба на железничка пруга со железничка станица во Кавадарци; 2. Изградба на современ пат до ски центар Кожуф.
Природни атракции	1. Користење на претпристапни фондови и фондови за развој на туризмот; 2. Користење на искуства од просторни целини во светот; 3. Вклучување во меѓународна мрежа на заштитени простори; 4. Организирање на меѓународни натпревари во риболов; 5. Вклучување во меѓународна мрежа за ловен туризам.
Културни атракции	1. Инвестиции во капитални објекти во културата; 2. Промотивни програми со културниот туризам во Македонија; 3. Користење на домашни и меѓународни фондови за развој на културниот туризам.
Рецептивни вредности	1. Развој на странски инвестиции во лесната преработувачка индустрија со импакт врз сместувачките капацитети; 2. Меѓународни тенденции за користење на услуги во винскиот туризам; 3. Користење на искуства од областа на рецептивата во земјата и странство; 4. Користење на меѓународни средства од претпристапните фондови кон Европска Унија (на пример ИПАРД).

Табела 37: Можности за инвестирање во општина Кавадарци

Најзначајни локални претпријатија		
	Претпријатие	Сектор
1	Кожувчанка	Производство на минерална вода
2	ИГМ Трејд	Метална индустрија
3	Градба промет	Градежништво
4	Планум	Градежништво
5	Сам-вел Компани	Транспорт
6	Екстра Бус	Транспорт
7	Машинокоп	Градежништво
8	Урбан Инвест	Градежништво
9	Душан Ќириќ	Земјоделско производство
10	Жито Југ	Производство на мелнички производи
11	Црна река петрол	Продажба на моторни горива
12	Инел Интернационал	Дејности на холдинг друштва

Табела 38: Најзначајни локални претпријатија во општина Кавадарци

Најзначајни странски инвеститори			
	Претпријатие	Сектор	Држава
1	Дрекселмаер	Автомобилска индустрија	Германија
2	Алијанс оне	Тутунска индустрија	Америка
3	Фени Индустири	Металургија	Британско - израелски конзорциум

Табела 39: Најзначајни странски инвеститори во општина Кавадарци

Јавни претпријатија:

1. ЈП „Комуналец“ - водовод и канализација и смет;
2. ЈП за стопанисување со станбен и деловен простор;
3. Јавно претпријатие „Македонски Шуми“- Подружница Кавадарци.

Минерални ресурси:

Во близина на кавадаречката општина нема позначајни наоѓалишта на метални минерални сировини, додека состојбата со неметалните сировини е многу поповолна.

Карактеристично за Кавадарци е наоѓалиштето на Лорандит - талиумов арсенитен сулфат. Станува збор за многу редок минерал за кој е утврдено дека во целиот свет го има единствено во Македонија или можеби уште на Шри Ланка. Неговата моќ експертите ја гледаат во тоа што тој е единствениот природен елемент во светот кој ги препознава реакциите кои доаѓаат директно од јадрото на Сонцето. За прв пат е откриен во рудникот Алшар кај Кавадарци во 1894.

Туризам и угостителство:

Општина Кавадарци има потенцијал за развој на селективни форми на туризам, кои се базираат на компаративните предности на регионот а тоа се: виното и винскиот туризам,

Тиквешко Езеро, Моклишко Езеро, планината Кожуф. Се интензивираат активностите за развој на винскиот туризам и промоција на градот преку грозјето и виното како главни адути, како и за селски туризам, планински туризам, зимски туризам; ловен туризам, езерски туризам.

Повеќе културно-историски споменици уште од античкиот период па сè до блиското минато се исто така потенцијал за развој на културен и сакрален туризам. Природните убавини и атракции се неизбежни предизвици за секој посетител.

Угостителство	31
Ресторани	16
Кафе бар	9
Ноќен клуб	2
Хотел	3
Мотел	1

Табела 40: Број на активни угостителски објекти во општина Кавадарци

Извор: Стратегија за локален економски развој на општина Кавадарци

2.5.6. Слободни локации

Во општина Кавадарци се развиени 5 индустриски зони:

- Во индустриските зони: Телот 1, Глишиќ, УМ-А и Фени, функционираат претпријатија во следните сектори: печатарска и металопреработувачка дејност, производство на флаширана вода и безалкохолни пијалоци, текстилна индустрија, производство на електроопрема, монтажа на електроопрема, производство на клинцѝ, производство на сурово железо, челик и феролегури и производство на автомобилска галантерија. Во овие четири индустриски зони нема слободни градежни парцели.
- Индустриската зона: КП 926 има 8 слободни парцели со намена Г2 – лесна и незагадувачка индустрија.

Во општина Кавадарци има 1 туристичка зона:

Туристичка зона Ски центар „Кожуф“ со можност за изградба на: викенд населба, мултимедијален центар, објекти за услужни дејности, трговија, дневно снабдување и угостителство и хотелско-угостителски комплекс.

Општински поволности за инвестирање во слободните локации:

- Слободни објекти: административна поддршка во целиот процес на инвестирање;
- Индустриски и туристички зони: административна поддршка во целиот процес на инвестирање.

Советот на општина Кавадарци може да донесе одлука за утврдување на посебни поволности, на барање на инвеститорот за конкретна инвестиција.

2.5.7. Слободни објекти за инвестирање

Слободни објекти											
Назив на објект	Адреса	Состојба на објектот	Сопственост на а)општина/држава, б)приватна	Контакт	Намена	Површина на градба [м²]	Површина на земјиште [м²]	Цена за продажба [ден/м]	Цена за закуп [ден/м²]	Инфраструктура	Опкружување
ИГМ Трејд Хала 3	Индустриска бр. 2	Одлична	Приватна	ИГМ Трејд +389 43 414 500	Г2,Г3 и Г4	5,170	7,426	Согласно договор	Согласно договор	Струја, вода, одводен систем телефон, патна инфраструктура,	Индустрија
Поранешен тутунски комбина	Нов Белград бр.11	Одлична	Приватна	Алијанс Оне +389 43 414 603	Г2,Г3 и Г4	8 Објекти со вкупна површина од 5841 м²	20,964	Согласно договор	Согласно договор	Струја, вода, одводен систем телефон, патна инфраструктура,	Населено место
МИК	Шишка бб	Добра	Приватна	МИК +389 43 414 256	Г2,Г3 и Г4	10 објекти со површина од по 400 до 500 м²	70,000	Согласно договор	Согласно договор	Струја, вода, одводен систем телефон, патна инфраструктура,	Индустрија
ДИК Страшо Пинџур	Ул.Индустриска бб	Добра	Приватна	+389 43 414 898	Г2,Г3 и Г4	2 објекти со вкупна површина од 4.000 м2	25,813	Согласно договор	Согласно договор	Струја, вода, одводен систем телефон, патна инфраструктура,	Индустрија
ДИК Страшо Пинџур	Ул.Индустриска бб	Добра	Приватна	+389 43 414 898	Г2,Г3 и Г4	2 објекти со вкупна површина од 7.600 м2	32,037	Согласно договор	Согласно договор	Струја, вода, одводен систем телефон, патна инфраструктура,	Индустрија
ДИК Страшо Пинџур	Ул.Индустриска бб	Добра	Приватна	+389 43 414 898	Г2,Г3 и Г4	2,882	13,286	Согласно договор	Согласно договор	Струја, вода, одводен систем телефон, патна инфраструктура,	Индустрија

Табела 41: Карактеристики на слободни објекти во општина Кавадарци

Општина Лозово

2.6. ОПШТИНА ЛОЗОВО

2.6.1. Општи информации

Општи податоци	
Седиште на општината	Лозово
Адреса на седиштето	ул.Маршал Тито бб, 2208 Лозово
Телефон	+389 32 458 458
Факс	+389 32 458 459
Територија	166 км ²
Надморска височина	250-320 м.н.в
Координати (должина и ширина)	41°47'02" N, 21°54'20" E
Број на населени места	11
Население	2,858
Електронска пошта	opstinalozovo@opstinalozovo.gov.mk
Интернет страна	www.opstinalozovo.gov.mk
Ден на општината	26 Декември

Табела 42: Општи информации за општина Лозово

2.6.2. Кратки информации за општината

Општина Лозово се наоѓа во североисточниот дел на Република Македонија, во подножјето на Овчеполската котлина. Општината Лозово спаѓа во групата на помали општини во Република Македонија, како според површината, така и според бројот на населението кое живее на нејзината површина.

Површината на општина Лозово изнесува 166 км². Максималната надморска височина на територијата на општина Лозово изнесува 663 метри.

Соседни општини се општините Штип, Велес, Свети Николе и Градско. Територијата на општина Лозово претежно се наоѓа во рамничарски дел, освен мали делови од неа кои се ридски.

Општина Лозово ја сочинуваат 11 населени места: Аџибегово, Аџиматово, Бекирлија, Ѓуземелци, Дорфулија, Каратманово, Кишино, Коселари, Лозово, Милино и Сарамзалино.

На територијата на општина Лозово се наоѓа вкупно расположливо земјоделско земјиште со површина од 10.065 ха, на кои доминираат житата, лозјата, тутунот, бавчите, куќните градини, пасиштата и шумите. Во општина Лозово постои традиција на одгледување на овци, а бројот на другата стока е незначителен.

Наводнувањето на земјоделските површини се врши со вода од хидро-мелиоративниот систем Калиманци, од каде се полнат и каналите за наводнување. Вкупната должина на отворениот канал, затворените цевководи и браздите изнесува 60 км.

На околу 80% од обработливата површина се одгледуваат житни култури, од кои во најголем дел пченица и јачмен. Со тоа постојат големи можности за развој на житните култури особено ако се обезбеди и соодветно наводнување на површините.

Лозовите насади во општина Лозово се застапени и се значајни за идниот развој на општината. Од вкупната површина на лозови насади (750 ха), доминантни се винските сорти, додека незначителни се лозовите насади на трпезните сорти.

2.6.3. Сообраќајни врски

Низ општина Лозово поминува магистралниот пат А3, кој ја поврзува вардарската долина со источниот дел на Република Македонија, поточно градовите Велес и Штип. Магистралниот пат А-3 претставува директна врска со коридорот 10, односно автопатот Скопје-Гевгелија. Значењето на магистралниот пат е од огромна важност за општина Лозово и нејзиниот иден развој заради одличната и брза комуникација која ја овозможува овој пат со коридорот 10, но и со источниот дел на Република Македонија. Дополнително, Општина Лозово се карактеризира со солидно изградена мрежа на локални патишта меѓу општинскиот центар село Лозово и останатите села во општината. Низ Општина Лозово минува и железничката линија Велес-Кочани.

Сообраќајни врски	
Автопати, експресни и магистрални патишта	
Директен пристап на магистрален пат А3	
Регионални патни правци кои поминуваат низ општината	
Р 1312	
Оддалеченост на општината од аеродроми [км]	
Александар Македонски-Скопје	42.8
Аеродром Св. Апостол Павле-Охрид	206
Аеродром Солун, Грција	215
Аеродром Софија, Бугарија	243
Аеродром Белград, Србија	476
Аеродром Тирана, Албанија	349
Оддалеченост на општината од пристаниште [км]	
Пристаниште Солун, Грција	200
Пристаниште Драч, Албанија	368
Пристаниште Бургас, Бугарија	582
Оддалеченост на општината од гранични премини [км]	
Грција	123
Бугарија	118
Србија	76.2
Косово/	88.6
Албанија	223
Оддалеченост на општината од поважни градови [км]	
Скопје	61
Солун	202
Софија	238
Белград	459
Загреб	849
Истанбул	778
Виена	1,071
Будимпешта	836

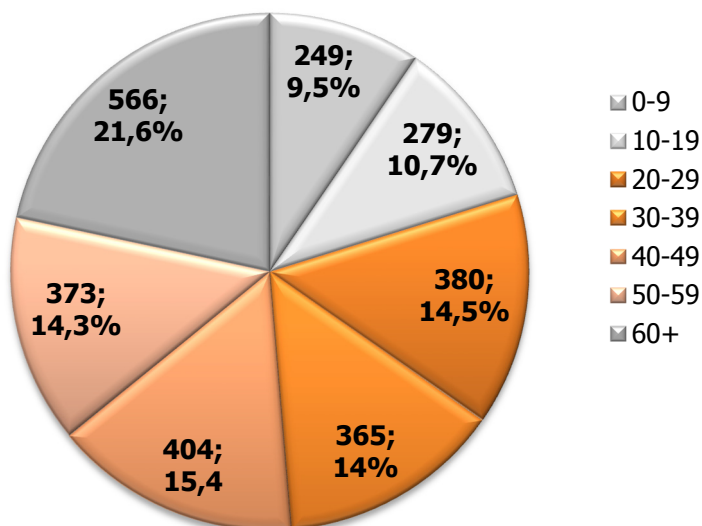
Табела 43: Сообраќајни врски - општина Лозово

2.6.4. Човечки ресурси и образование

Население: Според податоците од пописот во 2002 година во општина Лозово живееле 2.858 жители, а според проценките од 2013 година 2.616 жители.

График: Полова, возрастна и етничка структура

Возрасна структура

Полова структура

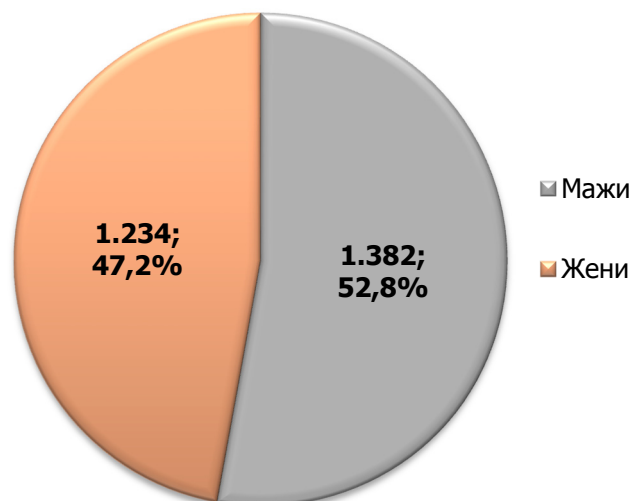

График 57: Полова и возрастна структура на населението во општина Лозово

Извор: Државен завод за статистика (Состојба 30.06.2013)

Етничка структура

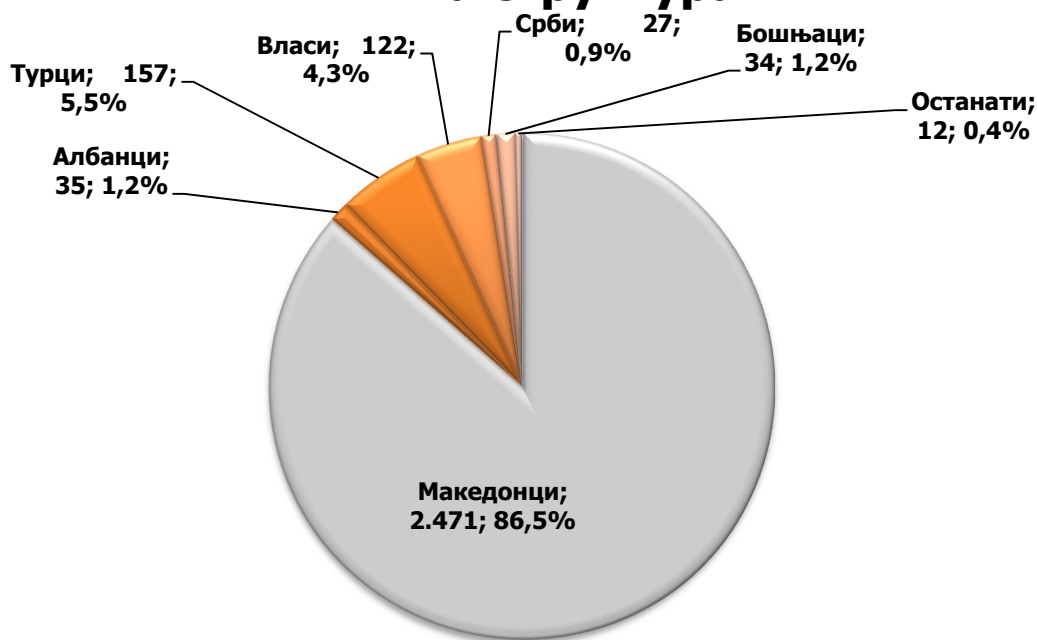

График 58: Етничка структура на населението во општина Лозово

Извор: Државен завод за статистика (Попис 2002)

Образовни институции:

Во општина Лозово има само основно училиште.

Број на невработени лица во општина Лозово:

- активни баратели на работа изнесува 234 лица (од кои 76 се жени);
- пасивни баратели на работа изнесува 265 лица (од кои 96 се жени).

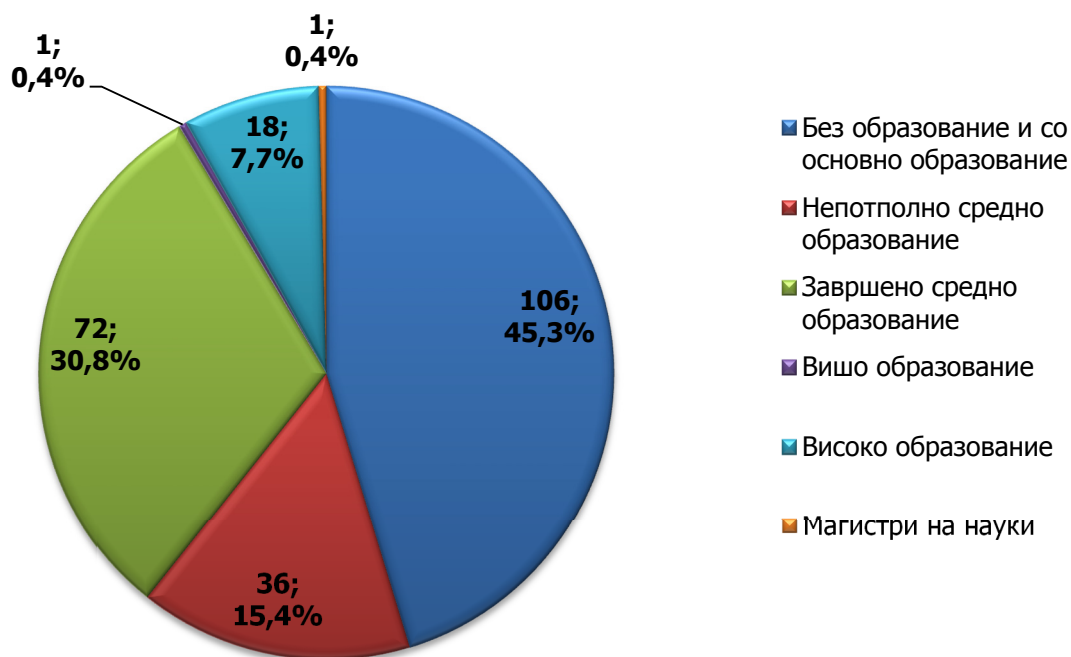

График 59: Структура на невработени лица – активни баратели на работа според нивото на образование во општина Лозово

Извор: АВРМ (Состојба на 31.01.2015)

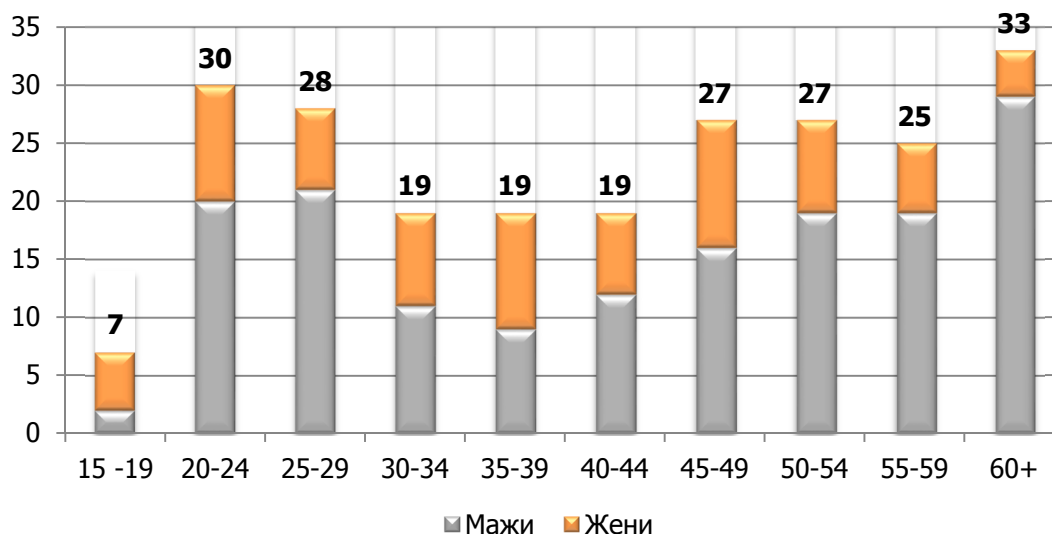

График 60: Возрасна и полова структура на невработени лица – активни баратели на работа во општина Лозово

Извор: АВРМ (Состојба на 31.01.2015)

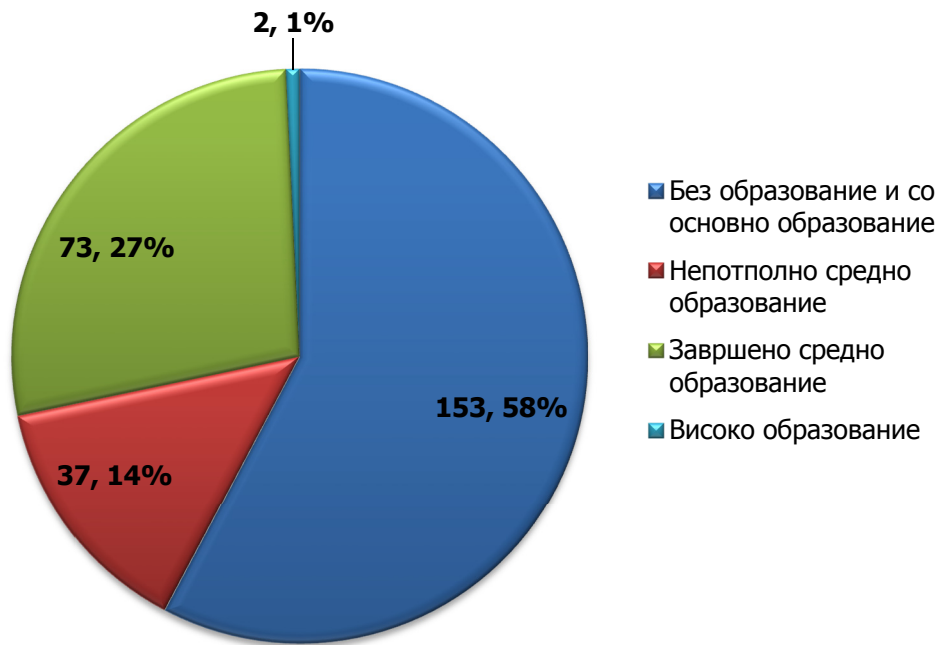

График 61: Структура на невработени лица – пасивни баратели на работа според нивото на образование во општина Лозово

Извор: АВРМ (Состојба на 31.01.2015)

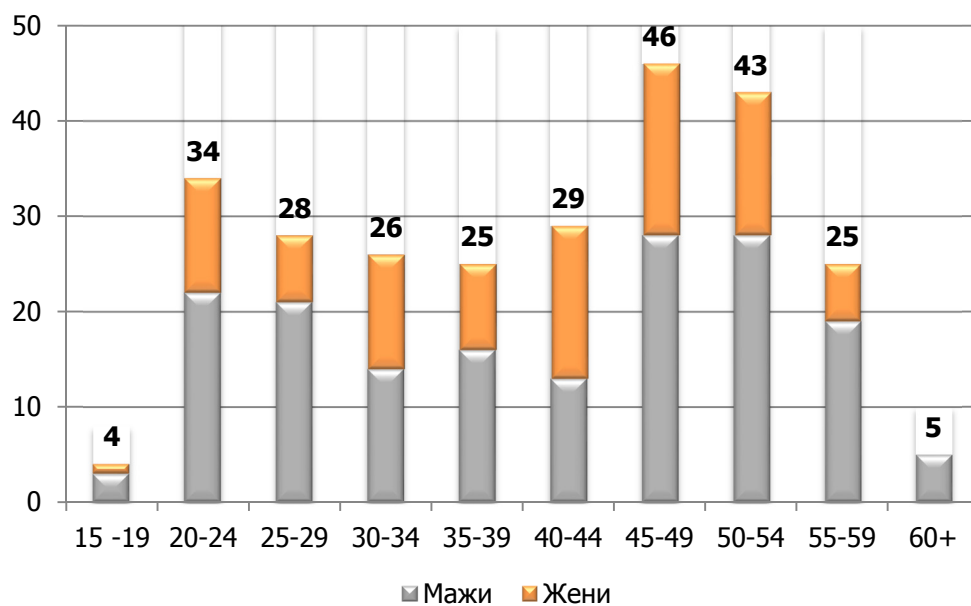

График 62: Возрасна и полова структура на невработени лица – пасивни баратели на работа во општина Лозово

Извор: АВРМ (Состојба на 31.01.2015)

2.6.5. Локална економија

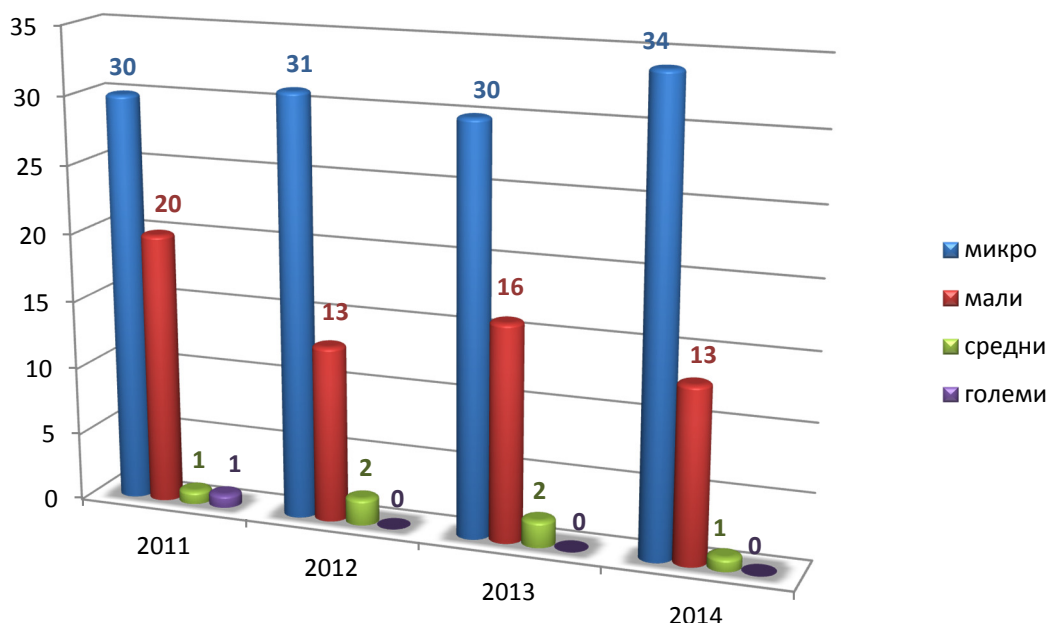

График 63: Број на активни субјекти според големина во општина Лозово

Извор: Државен завод за статистика (Состојба на 31.12)

Доминантни индустрии: Во општина Лозово во најголем дел е развиено земјоделството (житни култури, тутун, винова лоза); индустрија за градежни материјали (цигли, монти, фер-греди), мало стопанство (сточарски фарми) и семејни бизниси (бетонски декоративни елементи).

График 64: Структура на активни деловни субјекти по сектори на дејност според НКД Рев. 2, во општина Лозово

Извор: Државен завод за статистика (Состојба на 31.12.2014)

Главни компаративни вредности:

Добра геостратешка местоположба и инфраструктурна поврзаност со централниот и источниот дел на земјата.

Еколошки чиста и незагадена средина, поволни климатски услови, почви со хетероген состав, разместени во рамничарски предели, падински предели и ридски предели. Во општина Лозово застапени се следните видови почви: смолници, делумно алувијално-делувијални почви, црници, подзолести почви. Наведените типови почви се погодни за одгледување житни и индустриски култури, а со соодветно наводнување и за градинарски и за овошни култури, винова лоза.

Потенцијали и можности за развој

Лозовите насади во општина Лозово се застапени и се значајни за идниот развој на општината. Од вкупната површина на лозови насади (750 ха), доминантни се винските сорти, додека незначителни се лозовите насади со трпезните сорти.

Значајни можности за развој индивидуалните земјоделци во Општина Лозово нуди градинарството, односно производството на кромид, дињи и лубеници, како и одгледувањето на тутунот, како индустриска култура.

На околу 80% од обработливата површина во општина Лозово се одгледуваат житни култури, од кои во најголем дел пченица и јачмен. Со тоа постојат големи можности за развој на житните култури особено ако се обезбеди и соодветно наводнување на површините.

Органското производство е една од можните привлечности за развој на туризмот во рамките на современите тенденции во земјоделието. Во овој контекст влегува и осовременувањето на сточарството.

Во Општината постои потенцијал за развој на индустриски капацитет за преработка на зеленчук, отворање на откупен пункт за земјоделски производи, отворање на производствен погон од текстилната индустрија.

Предности	
Просторната положба и поврзаност	1. Транзитност на магистралата М-5 2. Железничка линија со 2 постројки во Лозово и Милино за патнички и товарен транспорт; 3. Рамничарски терен; 4. Утврдена точка за информативен пункт и транзитна станица 5. Положба на развојна оска на која се врзуваат патни правци од регионално и локално значење
Бизнис, земјоделе, работна сила	1. Добра местоположба; 2. Инфраструктурна поврзаност; 3. Поволни климатски услови за развој на земјоделе 4. Постоене на квалитетно земјоделско земјиште 5. Поволни климатски услови за лозарство, житни култури и тутун 6. Изградена водоводна инфраструктура 7. Солидна мелиоративна инфраструктура 8. Еколошки чиста средина
Природни атракции	1. Утврдена локалитет за излетнички комплекс 2. Предлог за заштитена зона како Споменик на природата 3. Хидрографска атрактивност која основа за повеќе активности на вода и на брегот
Културни атракции	1. Постоене на традиционални манифестации од регионален карактер
Рецептивни вредности	1. Сместувачки капацитети во вид на мотели 2. Ресторани и кафе бар

Табела 44: Предности за инвестирање во општина Лозово

Можности	
Просторната положба и поврзаност	1. Создавање услови за отворање инвестициони циклуси во инфраструктурна и супраструктурна смисла 2. Промотивни активности во врска со значењето на транзитноста 3. Користење искуства од начините на функционирање на вакви просторни целини во Светот
Бизнис, земјоделие, работна сила	1. Користење на ИПАРД фондови и донатори 2. Развој на индустриска зона во општината 3. Зголемување на буџетските приходи на општината (врз основа на Законот за градежно земјиште и Законот за данок на имот) 4. Развој на хидро-мелиоративниот систем 5. Здружување на земјоделците 6. Брендирање на специфични продукти од општината 7. Добра земјоделска пракса 8. Органско производство
Природни атракции	1. Едукативни и научни активности во врска со наследство од интернационален карактер 2. Користење на средства од фондови и донации 3. Запознавање на меѓународната научна јавност со вредностите предложени како Споменик на природата 4. Вклучување во мрежа на палеонтолошки локалитети во Светот 5. Креирање на тури со тематски палеонтолошки карактер на регионално ниво
Културни атракции	1. Интерес за рурални средини и традиционални манифестации
Рецептивни вредности	1. Развој на вински туризам преку активирање на постојната винарија и мали винарии 2. Поттикнување на домаќинства кои би се занимавале со селски туризам и издавање на станбени единици

Табела 45: Можности за инвестирање во општина Лозово

Видови на поддршка за МСП (мали и средни претпријатија) кои ги нуди општината

- Комуналии 1 евро за м²

Најзначајни локални претпријатија		
Претпријатие		Сектор
1	ММ Инвестмент	Винарија

Табела 46: Најзначајни локални претпријатија во општина Лозово

Јавни претпријатија:

Јавно Комунално Претпријатие „Лозово“ - водовод и канализација и сообирање на смет.

Минерални ресурси: Нема позначајни појави на метални минерални сировини, додека состојбата со неметалните сировини е многу поповолна.

Туризам и угостителство:

Можностите за развој на туризмот во општина Лозово може да се сублимираат во следниве точки:

- Транзитен туризам (голем број транзитни туристи минуваат низ Лозово);
- Вински туризам – поврзување со винскиот пат на општините во ВПР и поврзување со европските вински патишта;
- Ловен туризам;
- Ревитализација на стара архитектура;
- Рекреативен туризам;
- Пеливанство.

Угостителство	5
Ресторани	2
Кафе бар	1
Мотел	2

Табела 47: Број на активни угостителски објекти во општина Лозово

Извор: Стратегија за локален економски развој на општина Лозово

2.6.6. Слободни локации

Во општина Лозово е развиена 1 индустриска зона: Урбан Блок 9 и 10 која има 36 слободни парцели со намена Г2 – лесна и незагадувачка индустрија.

Слободни парцели за инвестиција:

Општина Лозово има донесено детален урбанистички план за изградба на бензинска пумпна станица и услужен центар. Парцелата се наоѓа на влезот на село Лозово од левата страна, во близина на магистралниот пат А3, оддалеченост од центарот 300 м, од железничка 500 м, 20 км од Свети Николе, 15 км од Велес

Намена: бензинска пумпна станица: објект за точење на гориво со бифе и продавници.

Инфраструктура: До самата парцела има водовод и канализација, пристапен пат.

Општински поволности за инвестирање во слободните локации:

1. Слободни парцели;
2. Индустриски зони:
Советот на општина Лозово може да донесе одлука за утврдување на посебни поволности, на барање на инвеститорот за конкретна инвестиција.

2.6.7. Слободни парцели за инвестирање

Слободни парцели									
Број на градежна парцела	Област/Локација	Сопственост	Површина на земјиште [м ²]	Површина на градба во основа [м ²]	Макс. висина на градба [м]	Почетна цена на земјиште [ден/м ²]	Почетна цена за закуп [ден/м ²]	Надоместок за уредување на земјиштето [ден/м ²]	Намена
ГП 1	с. Лозово	Р.Македонија	6,828	745.5	6.2	Според договор			Е2-Бензиска пумпа

Табела 48: Карактеристики на слободни парцели за инвестирање во општина Лозово

Општина Неготино

2.7. ОПШТИНА НЕГОТИНО

2.7.1. Општи информации

Општи податоци	
Седиште на општината	Неготино
Адреса на седиштето	ул.Ацо Аџи Илов бр.2, 1440 Неготино
Телефон	+389 43 361 045
Факс	+389 43 361 933
Територија	478 км ²
Надморска височина	150 м.н.в
Координати (должина и ширина)	41°30' 56" N, 22°8'14" E
Број на населени места	19
Население	19,212
Електронска пошта	info@negotino.gov.mk
Интернет страна	www.negotino.gov.mk
Ден на општината	8 Ноември

Табела 49: Општи информации за општина Неготино

2.7.2. Кратки информации за општината

Општина Неготино е лоцирана во централниот дел од Република Македонија, во областа на средното повардарје. Зафаќа површина од 478 км², се наоѓа на просечна надморска височина од 150 м.

Општина Неготино го зафаќа источниот дел од Тиквешката котлина, на двете страни од реката Вардар, а на југоисток граничи со општина Демир Капија, на север со Штип, на исток со Конче, на југ со Кавадарци, на запад со Росоман и на северозапад со Градско.

Во неа живеат 19.212 жители во градот Неготино и 19 населени места : Брусник, Вешје, Војшанци, Горни Дисан, Долни Дисан, Дуброво, Јаношево, Калањево, Криволак, Курија, Липа, Неготино, Пепелиште, Пештерница, Тимјаник, Тремник, Црвени Брегови, Џидимирци, Шеоба.

Земјоделството претставува главна стопанска дејност во општина Неготино, со посебен акцент на лозарството.

2.7.3. Сообраќајни врски

Низ територијата на општина Неготино, по долината на река Вардар (север-југ), минува автопатот Скопје-Гевгелија (главниот автопат Е-75) и ја поврзува општината со градовите во правец на Скопје, односно Гевгелија. Покрај тоа, низ општината минуваат и сообраќајните врски кон исток, кои ја поврзуваат општината со источна Македонија, односно со Штип, Радовиш и Струмица, како и на запад, кои општината ја поврзуваат со Кавадарци, Прилеп, Битола, Охрид.

Поврзаноста на општина Неготино со аеродромот „Александар Велики“ е преку автопатот Е-75. Аеродромот „Александар Велики“ е оддалечен 74.5 км од Неготино.

Општина Неготино располага со распространета патна мрежа, која на одредени делници е недоизградена и на која во некои делови во тек е санација и реновирање.

Низ општина Неготино минува и железничката линија Скопје-Гевгелија, која е значајна како за економијата на општината така и за нејзиниот севкупен развој. Железничкиот сообраќај обезбедува патнички и товарен железнички сообраќај.

Сообраќајни врски	
Автопати, експресни и магистрални патишта	
Директен пристап на автопат А1	
Регионални патни правци кои поминуваат низ општината	
Р 1102	
Р 1103	
Оддалеченост на општината од аеродроми [км]	
Александар Македонски-Скопје	74.5
Аеродром Св. Апостол Павле-Охрид	175
Аеродром Солун, Грција	165
Аеродром Софија, Бугарија	271
Аеродром Белград, Србија	508
Аеродром Тирана, Албанија	318
Оддалеченост на општината од пристаниште [км]	
Пристаниште Солун, Грција	150
Пристаниште Драч, Албанија	338
Пристаниште Бургас, Бугарија	610
Оддалеченост на општината од гранични премини [км]	
Грција	72.6
Бугарија	104
Србија	108
Косово/	120
Албанија	193
Оддалеченост на општината од поважни градови [км]	
Скопје	93
Солун	151
Софија	266
Белград	491
Загреб	881
Истанбул	727
Виена	1,103
Будимпешта	867

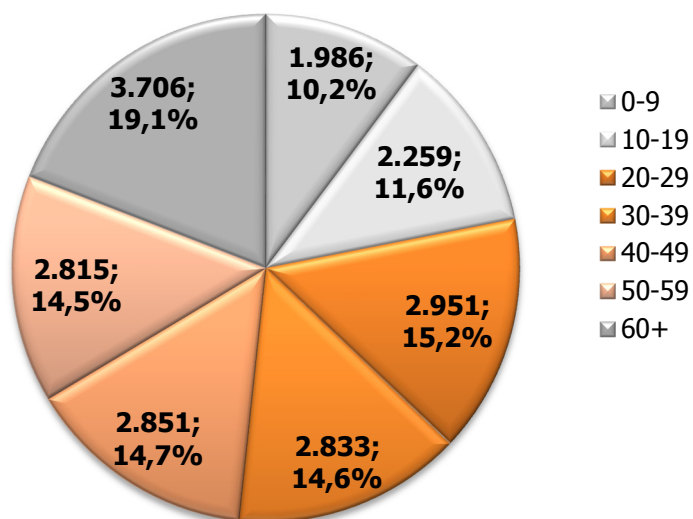
Табела 50: Сообраќајни врски - општина Неготино

2.7.4. Човечки ресурси и образование

Население: Според податоците од пописот во 2002 година во општина Неготино живееле 19.212 жители, а според проценките од 2013 година 19.401 жители.

График: Полова, возрастна и етничка структура

Возрасна структура

Полова структура

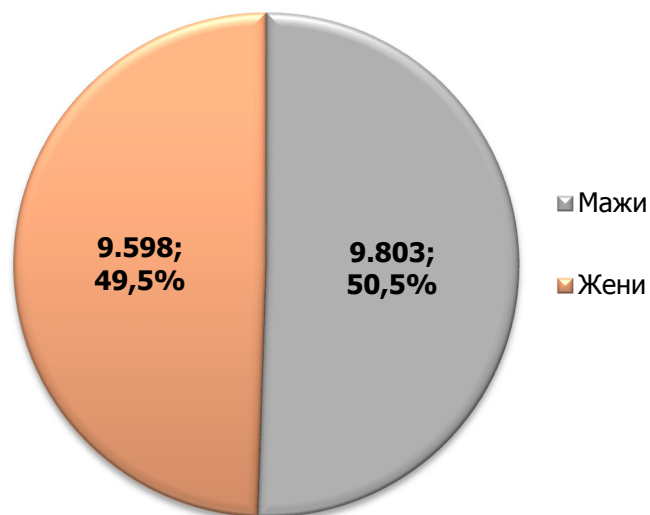

График 65: Полова и возрастна структура на населението во општина Неготино

Извор: Државен завод за статистика (Состојба 30.06.2013)

Етничка структура

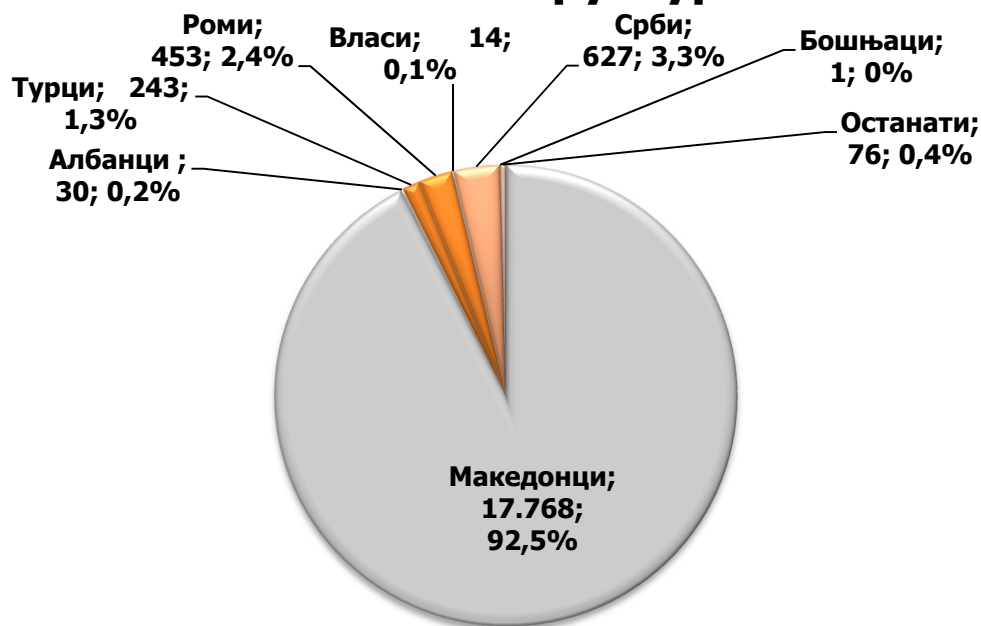

График 66: Етничка структура на населението во општина Неготино

Извор: Државен завод за статистика (Попис 2002)

Образовни институции:

Средни училишта: 1

Број на невработени лица во општина Неготино:

- активни баратели на работа изнесува 1.292 лица (од кои 592 се жени);
- пасивни баратели на работа изнесува 600 лица (од кои 318 се жени).

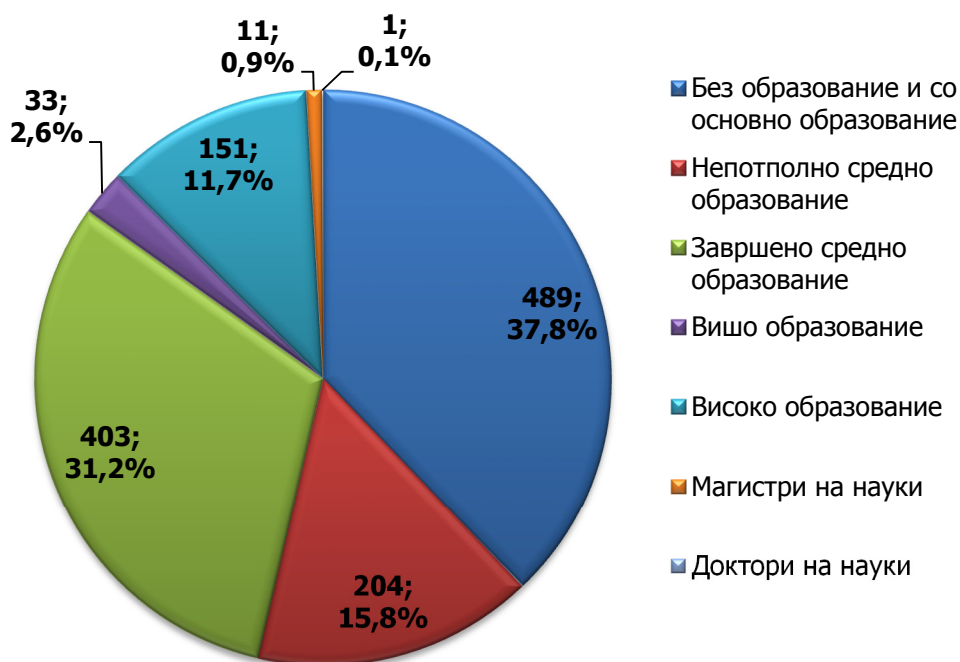

График 67: Структура на невработени лица – активни баратели на работа според нивото на образование во општина Неготино

Извор: АВРМ (Состојба на 31.01.2015)

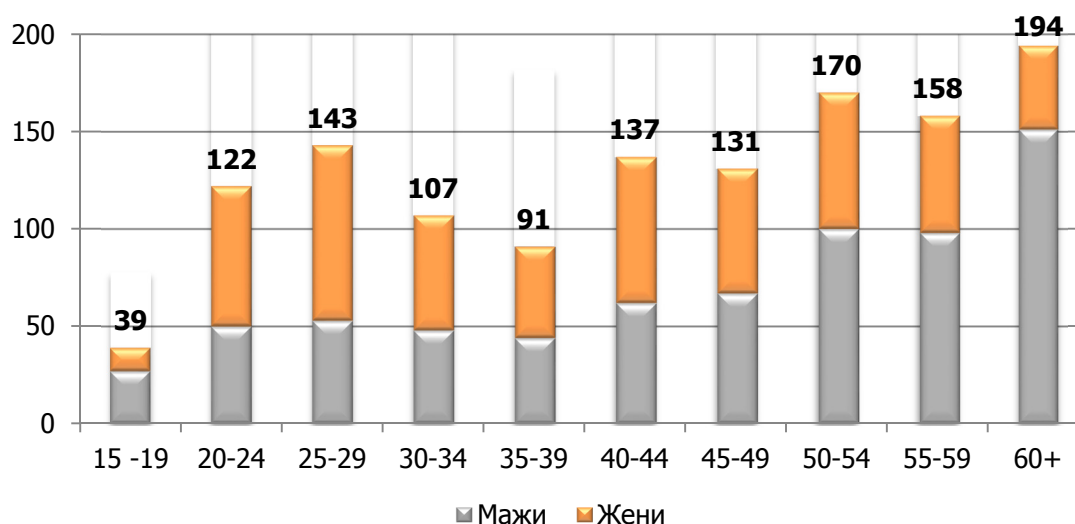

График 68: Возрасна и полова структура на невработени лица – активни баратели на работа во општина Неготино

Извор: АВРМ (Состојба на 31.01.2015)

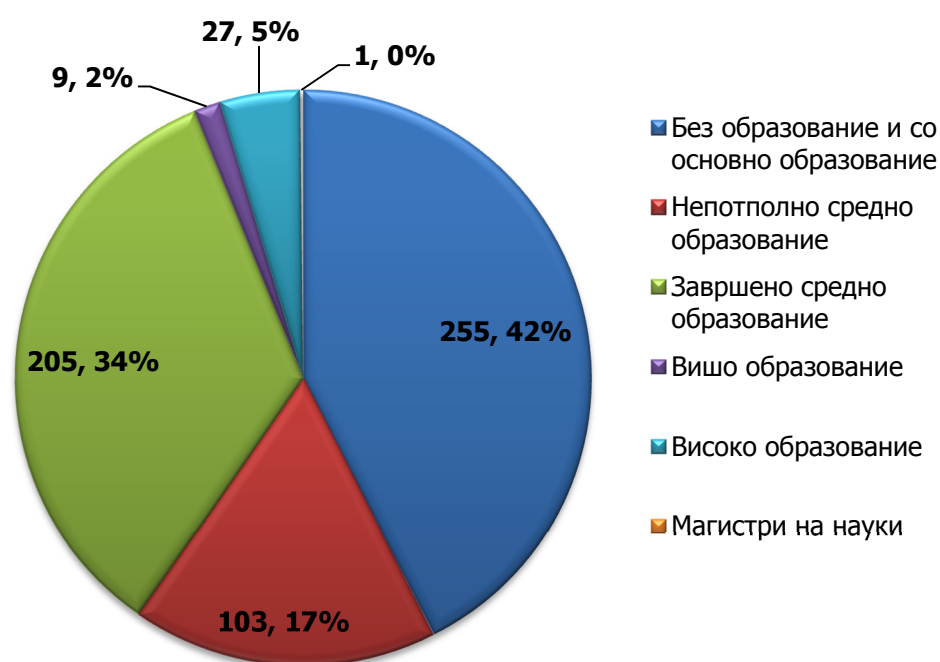

График 69: Структура на невработени лица – пасивни баратели на работа според нивото на образование во општина Неготино

Извор: АВРМ (Состојба на 31.01.2015)

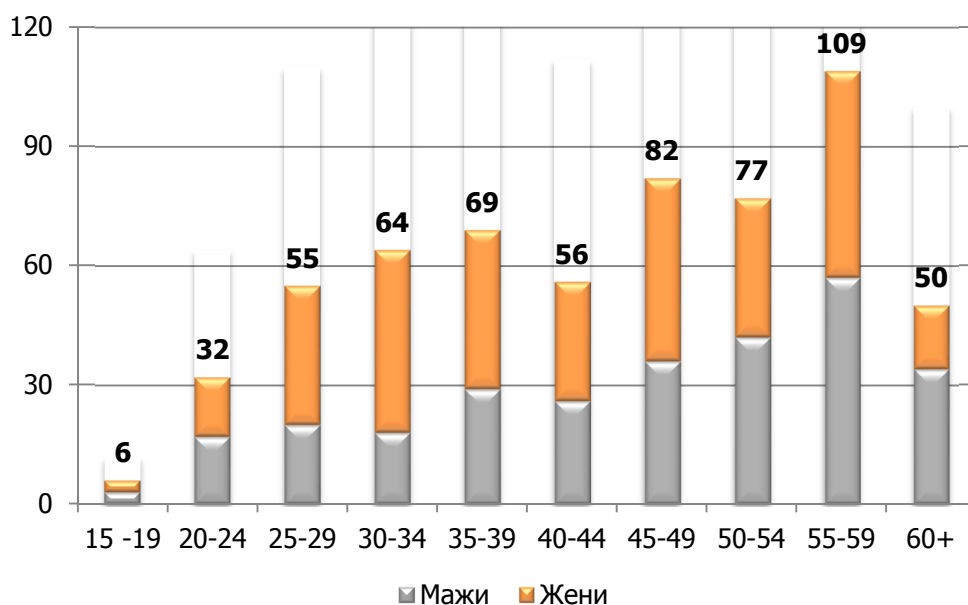

График 70: Возрасна и полова структура на невработени лица – пасивни баратели на работа во општина Неготино

Извор: АВРМ (Состојба на 31.01.2015)

2.7.5. Локална економија

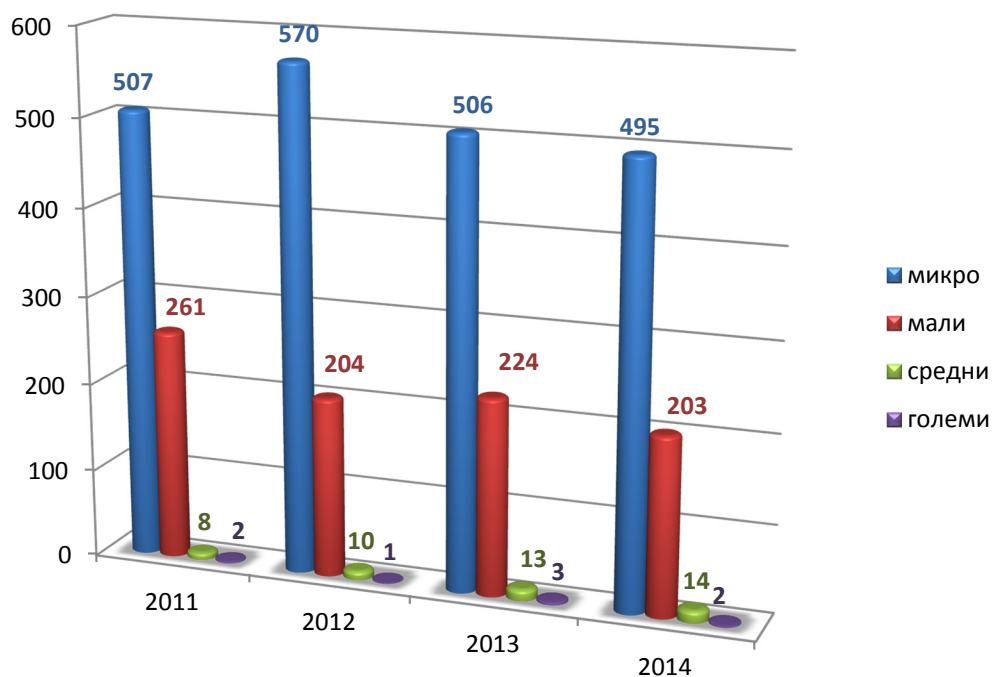

График 71: Број на активни субјекти според големина во општина Неготино

Извор: Државен завод за статистика (Состојба на 31.12)

Доминантни индустрии:

Винарство и прехранбена индустрија (кондиторски производи, преработка на овошје и зеленчук).

График 72: Структура на активни деловни субјекти по сектори на дејност според НКД Рев. 2, општина Неготино

Извор: Државен завод за статистика (Состојба на 31.12.2014)

Потенцијали и можности за развој:

Одличната географска местоположба, сообраќајните комуникации, близината на аеродромот „Александар Велики“, расположлива квалитетна работна сила, се потенцијалите, пред сè во областа на винарството, прехранбената, преработувачката и лесната незагадувачка индустрија

Во контекст на развојот на туризмот, особено транзитниот и винскиот туризам, значајни се можностите кои ги нуди автопатот Скопје-Гевгелија, како и природните убавини, здравата органска и традиционална храна, големиот број цркви, манастири, богатата историја и природните реткости.

Предности	
Просторната положба и поврзаност, туризам и работна сила, инфраструктура и урбанизам	1. Позиционираност на Коридор 10; 2. Утврдени точки за изградба на угостителски капацитети, трговски и сервисни услуги и информативни пунктови; 3. Расположливи обучени и квалификувани човечки ресурси и расположлив високо-образован кадар; 4. Добро урбанизирана општина; 5. Изработени се и ажурирани ДУП-ови за дел од населените места; 6. Уредена патна инфраструктура; 7. Поврзаност со Е-75 и железница.
Природни атракции	1. Утврдена викенд зона; 2. Реката Вардар како основна хидрографска атрактивност; 3. Располага со спортско-рекреативен центар.
Културни атракции	1. Манастирски комплекс со богати дополнителни содржини; 2. Настани поврзани со значењето на виното и староградската култура; 3. Археолошки локалитет со амбиентални вредности.
Рецептивни вредности	1. Постојат угостителски објекти; 2. Постои долга традиција на давање угостителски услуги; 3. Локацијата на угостителските објекти е во непосредна близина на магистралата; 4. Винарии како посебна рецептивна понуда.

Табела 51: Предности за инвестирање во општина Неготино

Можности	
Просторната положба и поврзаност, туризам и работна сила, инфраструктура и урбанизам	1. Висока фреквентност на превозни средства и патници по Коридор 10, кој минува низ Неготино; 2. Можност за концесионирање за странски и домашни правни лица за изградба на туристичко-угостителски објекти во должина на коридорот 10 во Општината; 3. Можност за користење на фондови на меѓународни донатори во подобрувањето на транзитната инфраструктура; 4. Вклучување на атрактивните ресурси на општината во меѓународните тури кои минуваат низ овој простор; 5. Користење на искуства од општини со транзитни туристички карактеристики и нивна примена во овој простор; 6. Работнички универзитет; 7. Центар за неформално образование; 8. Постоење на центар за енергетска ефикасност; 9. Постојат решенија за уредување на нов градски пазар и паркинг простор; 10. Подготвена планска документација за индустриските зони (КП 1000 и УЗ 8).
Природни атракции	1. Користење средства за поттикнување на развој на туристички активности од спортско-рекреативен карактер; 2. Отворање постапки за концесионирање и модел на јавно-приватно партнерство.
Културни атракции	1. Близина до значајни меѓународни патни правци; 2. Инвестиции во капитални објекти во културата; 3. Промотивни програми со културниот туризам во Македонија; 4. Користење на домашни и меѓународни фондови за развој на културниот туризам.
Рецептивни вредности	1. Висока фреквентност на транзитни патници и туристи 2. Претставување на угостителските капацитети пред домашната и странската туристичка клиентела 3. Вклучување во меѓународна мрежа на угостителска понуда 4. Воспоставување на соработка со засегнатите страни од областа на туризмот (туроператори, туристички организации) од земјата и странство.

Табела 52: Можности за инвестирање во општина Неготино

Видови на поддршка за МСП (мали и средни претпријатија) кои ги нуди општината - Начини на поддршка на нови инвестиции во поддршката:

- Изградена комунална инфраструктура;
- Ослободување од плаќање на комуналии;
- Поддршка од карактер на изнаоѓање на потребен вид на кадри, простор за одржување на информативни средби, интервјуа, организирање на промотивни активности, организирање на заеднички настани, вклучување во разни обуки, едукации, форуми, презентации;
- Поддршка за интеграција и координација на локалните институции и здруженија кои имаат взаемна визија за локалниот економски развој;
- Промоција на малите и средни претпријатија;
- Планирање, развој и воведување на услуги за јавни и приватни субјекти кои ќе го поддржат локалниот економски развој на општина Неготино.

Најзначајни локални претпријатија		
Претпријатие		Сектор
1	Слобода АД	Производство на метални конструкции и делови на конструкции
2	ТЕЦ Неготино	Производство на електрична енергија
3	КО-ПЕР	Производство на неелектрични апарати за домаќинство
4	ФКН	Фабрика за кабли
5	Хорват Техника	Производство на неелектрични апарати за домаќинство
6	КИМ	Прехрамбена индустрија
7	Венец АД	Винарија
8	Елград	Трговија со електроматеријали
9	Јела	Трговија и печатарски услуги
10	Лива-Комерц	Дистрибутивен центар
11	Дуки Дасо	Производствен погон со складиште
12	Емша-Шпед	Компанија за транспорт и шпедиција
13	Бовин	Винарија
14	Пивка	Винарија
15	Дудин	Винарија
16	Росал-ДС	Производство на какао, чоколади и кондиторски производи
17	Алеко Комерц	Дистрибутивен центар
18	Врга-комерц	Трговија
19	Евромак	Конфекција
20	КА-Проект	Друштво за геодетски работи и инженеринг
21	Маркет Дијана	Трговија
22	Морнар Трејд	Конфекција
23	Елан	Друштво за производство трговија и услуги
24	Градба Промет	Градежништво
25	Селеко	Трговија на големо и мало со бела техника
26	Звезда Комерц	Трговија
27	ЗООИ Унион	Производство, преработка и извоз на овошје и зеленчук
28	Пилис	Трговија
29	Гумипроект	Протектирање на гуми и продажба на поволни трактори
30	Олимп	Пекарско производство
31	Ролопласт	Производство на ПВЦ профили и гарнитури, ролетни и ламперија
32	Јане 98	Трговија на големо со отпадоци и остатоци

Табела 53: Најзначајни локални претпријатија во општина Неготино

Јавни претпријатија:

ЈП „Комуналец“ – Неготино, водовод и канализација и собирање на смет

Минерални ресурси:

Од рудни богатства на територијата на општина Неготино се наоѓа наоѓалиште на јаглен на површина од 60 км². Неорганските ресурси како што се каменот, песокот, глината и тресетот исто така се експлоатираат на неорганизиран и стихииен начин. Нема позначајни појави на метални минерални сировини, додека состојбата со неметалните сировини е многу поповолна. Од неметалите застапени се туларските глини, варовниците, кварцот.

Туризам и угостителство:

Општина Неготино има потенцијал да прерасне во туристичка дестинација за транзитен, вински и агро туризам. Туризмот во општина Неготино својата развојна основа ја има во нагласената транзитност, излетничките можности, лозарството и винарството. Постооењето на други ресурси го определува туризмот како дејност со селективни карактеристики и можност за формирање интегративни производи, преку уредување на утврдените инфо точки во транзитниот коридор и излетничкиот простор и нивно поврзување со винските рути определени во рамките на општината. Потенцијалот за развој на транзитен туризам се гледа преку различни алтернативни форми кои се базираат на природни, културни и рецептивни капацитети на Општината.

Постооењето на средини во општината со рурален карактер кои го отсликуваат традиционалниот начин на живот во комбинација со релативно висока застапеност на земјоделски површини со агро-културен карактер се основа за органско производство на храна, даваат додадена вредност на туристичка понуда.

Угостителство	23
Ресторани	11
Кафе бар	6
Ноќен клуб	2
Хотел	2
Мотел	1
Конак	1

Табела 54: Број на активни угостителски објекти во општина Неготино

Извор: Стратегија за локален економски развој на општина Неготино

2.7.6. Слободни локации

Во општина Неготино се развиени 8 индустриски зони:

- Во индустриската зона: Индустрија 9, функционираат претпријатија од повеќе сектори: кланица со ладилник, прехранбена индустрија, пекарско производство, протектирање на гуми и продажба на половни трактори, стовариште за градежни материјали, продажен центар за санитарија, производство на метални конструкции и делови од конструкции, продажен автосалон, производство на гранулати и други. Во оваа индустриска зона нема слободни градежни парцели;

- Во индустриската зона Урбана заедница 8 функционираат претпријатија од повеќе сектори: автосервис, производство и преработка и извоз на овошје, производство на железо и челик, конфекција, преработка на домати, производство на кечап, мајонез, мармалад и џемови, склад за градежни материјали, бензинска пумпа, изработка на грејни тела, продажба на ХТЗ опрема и земјоделски машини и опрема, полигон за автошкола, винарии и друго. Во оваа индустриска зона има 5 слободни градежни парцели;
- Во индустриската зона КП 330 има 4 слободни парцели со намена за изградба на винарии: Г2 – лесна и загадувачка индустрија;
- Во индустриската зона КП 648 има 4 слободни парцели со намена за изградба на винарии: Г2 – лесна и загадувачка индустрија;
- Во индустриската зона КП 680 има 5 слободни парцели со намена за изградба на винарии: Г2 – лесна и загадувачка индустрија;
- Во индустриската зона КП 1751 има 3 слободни парцели со намена за изградба на винарии: Г2 – лесна и загадувачка индустрија;
- Во индустриска зона Сончеви фотоволтаични центри има 8 слободни градежни парцели со намена за изградба на сончеви фотоволтаични центри-Е2;
- Индустриска зона КП 1000 во сопственост на ИГМ на располагање има 16 слободни градежни парцели.

Поволности кои ги нуди општина Неготино за инвестирање во слободните локации:

Советот на општина Неготино може да донесе одлука за утврдување на посебни поволности, на барање на инвеститорот за конкретна инвестиција. Во зависност од висината на инвестицијата и бројот на нови вработувања, општината може да утврди одредени комунални олеснувања.

2.7.7. Слободни објекти за инвестирање

5 објекти може да бидат понудени на потенцијални инвеститори или да се стават на располагање на истите, од кои:

- 3 објекти во приватна сопственост (2 стари фабрики и 1 винарска визба) со можност да се дадат под закуп или да се откупат за следните намени: Г2 – лесна и загадувачка индустрија, Г3 – сервиси и Г4 – стоваришта;
- 1 објект за комерцијална и деловна намена, кој е во сопственост Р. Македонија со право на користење дадено на општина Неготино и 1 еден објект наменет за образование во сопственост на општината.

Слободни објекти											
Назив на објект	Адреса	Состојба на објектот	Сопственост на а)општина/држава, б)приватна	Контакт	Намена	Површина на градба [м²]	Површина на земјиште [м²]	Цена за продажба [ден/м²]	Цена за закуп [ден/м²]	Инфраструктура	Опкружување
Стара Гимназија, КП 8352/1	ул.Партизанска 66	Добра	Општина	Општина Неготино + 389 43 361 045	Образование	1,800	5,696	Со одлука на Совет на Општина Неготино со јавно надавање	Според договор	Водовод, канализација, електрична енерги, пристапенпат	Градско подрачје
Сала Партизан, КП 10717/1	ул.Јане Сандански 66	Руинирана	РМ–корисник Општина	Општина Неготино + 389 43 361 045	Комерцијална и деловна намена	776	1,261	Со одлука на Совет на Општина Неготино со јавно надавање	Според договор	Водовод, канализација, електрична енерги, пристапенпат	Градско подрачје
Винарска визба, КП 8198	ул.Индустриска 66	Добра	Приватна	Простор +389 31 475 528	Г2, Г3, Г4	1,565	1,565	Според договор	Според договор	Водовод, канализација, електрична енерги, пристапенпат	Индустриска зона
Стара фабрика „ФЕМ“, КП 8076	ул.Маршал Тито 66	Добра	Приватна	ДВНТ Енергомаркет +389 70 205 019	Г2, Г3, Г4	8,700	31,841	Според договор	Според договор	Водовод, канализација, електрична енерги, пристапенпат	Индустриска зона
Стара Фабрика „Македонија“, КП 50/1	Црвени Брегови бр.2	Руинирана	Приватна	Виндија Интернационал +389 2 260 02 55	Г2, Г3, Г4	13,654	86,509	Според договор	Според договор	Водовод, канализација, електрична енерги, пристапенпат	Индустриска зона

Табела 55: Карактеристики на слободни објекти во општина Неготино

Општина Росоман

2.8. ОПШТИНА РОСОМАН

2.8.1. Општи информации

Општи податоци	
Седиште на општината	Росоман
Адреса на седиштето	ул. Пролетерска бр.1а, 1422 Росоман
Телефон	+389 43 441 443
Факс	+389 43 441 331
Територија	132 км ²
Надморска височина	140 м.н.в
Координати (должина и ширина)	41°29' 50" N, 21°54'30" E
Број на населени места	10
Население	4,141
Електронска пошта	administracija@opstinarosoman.gov.mk
Интернет страна	www.opstinarosoman.gov.mk
Ден на општината	17 Декември

Табела 56: Општи информации за општина Росоман

2.8.2. Кратки информации за општината

Општина Росоман се наоѓа во централниот дел на Република Македонија, во долниот тек на реката Црна. Нејзините соседни општини се општините Кавадарци, Неготино, Градско и Чашка. Општина Росоман спаѓа во групата на помали општини во Република Македонија, како според површината така и според бројот на населението кое живее на нејзината површина.

Површината на општина Росоман изнесува 132 км². Во општина Росоман постојат 10 населени места: Дебриште, Камен дол, Крушевица, Манастирец, Мрзен, Ораовец, Паликура, Рибарци, Росоман, Сирково и Трстеник.

Росоман е типично рамничарско село и со право може да се каже дека е срцето на Тиквешката. Општина Росоман е претежно земјоделска општина, постојат одлични можности за развој на овоштарството, особено за производство на праските.

2.8.3. Сообраќајни врски

Општината има добра географска положба и сообраќајна поврзаност, бидејќи се наоѓа во централниот дел од државата. Низ централната населба Росоман минува патниот правец А1 (Скопје-Гевгелија) и другиот крак од патниот правец А1 (Градско-Прилеп) кој претставува врска со АЗ, а до сите населени места има локални асфалтирани патишта.

Росоман е оддалечен 12 км од Кавадарци, 24 км од Неготино, 33 км од Велес, 49 км од Прилеп, 85 км од Скопје, 67 км од аеродромот „Александар Велики“.

Железничката пруга Скопје-Велес-Гевгелија исто така минува преку територијата на општина Росоман, како и кракот кој води до индустрискиот комбинат „Фени“ - Кавадарци, а кој служи за потребите на овој индустриски капацитет. Овој факт не ја намалува важноста на кракот на железничка пруга и можностите за развој на општина Росоман кои ги нуди железничката пруга.

Сообраќајни врски	
Автопати, експресни и магистрални патишта	
Директен пристап на автопат А1	
Регионални патни правци кои поминуваат низ општината	
Р 1102	
Р 1107	
Оддалеченост на општината од аеродроми [км]	
Александар Македонски-Скопје	58.1
Аеродром Св. Апостол Павле-Охрид	168
Аеродром Солун, Грција	179
Аеродром Софија, Бугарија	281
Аеродром Белград, Србија	492
Аеродром Тирана, Албанија	311
Оддалеченост на општината од пристаниште [км]	
Пристаниште Солун, Грција	164
Пристаниште Драч, Албанија	330
Пристаниште Бургас, Бугарија	620
Оддалеченост на општината од гранични премини [км]	
Грција	87.4
Бугарија	123
Србија	91.5
Косово/	108
Албанија	182
Оддалеченост на општината од поважни градови [км]	
Скопје	77
Солун	166
Софија	276
Белград	474
Загреб	865
Истанбул	742
Виена	1,086
Будимпешта	851

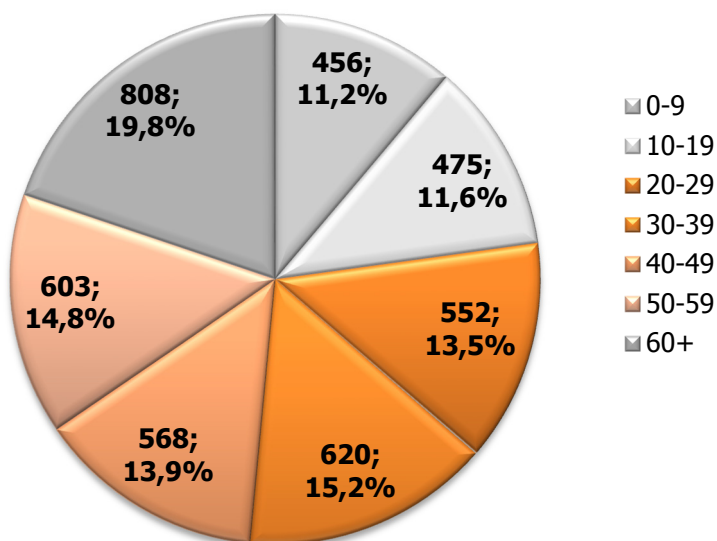
Табела 57: Сообраќајни врски - општина Росоман

2.8.4. Човечки ресурси и образование

Население: Според податоците од пописот во 2002 година во општина Росоман живееле 4.141 жители, а според проценките од 2013 година 4.082 жители.

График: Полова, возрастна и етничка структура

Возрасна структура

Полова структура

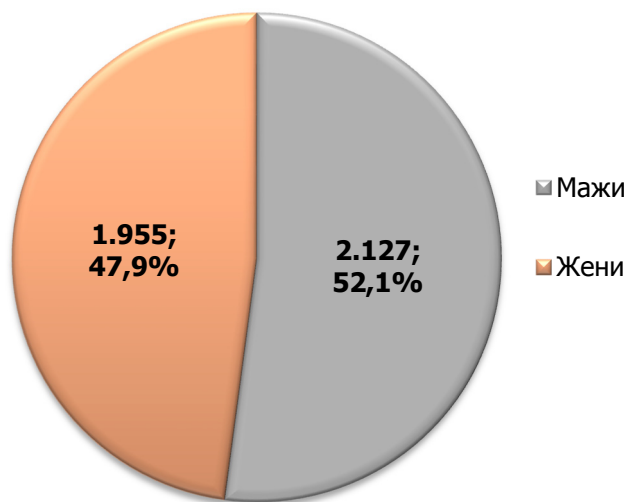

График 73: Полова и возрастна структура на населението во општина Росоман

Извор: Државен завод за статистика (Состојба 30.06.2013)

Етничка структура

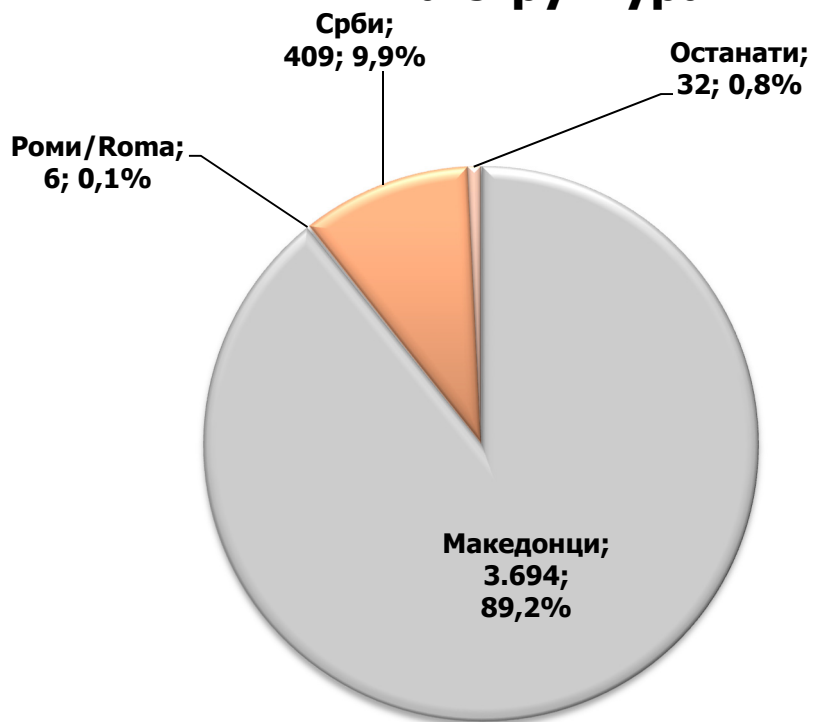

График 74: Етничка структура на населението во општина Росоман

Извор: Државен завод за статистика (Попис 2002)

Образовни институции:

Во општина Росоман има само основно училиште.

Број на невработени лица во општина Росоман:

- активни баратели на работа изнесува 334 лица (од кои 138 се жени);
- пасивни баратели на работа изнесува 270 лица (од кои 113 се жени).

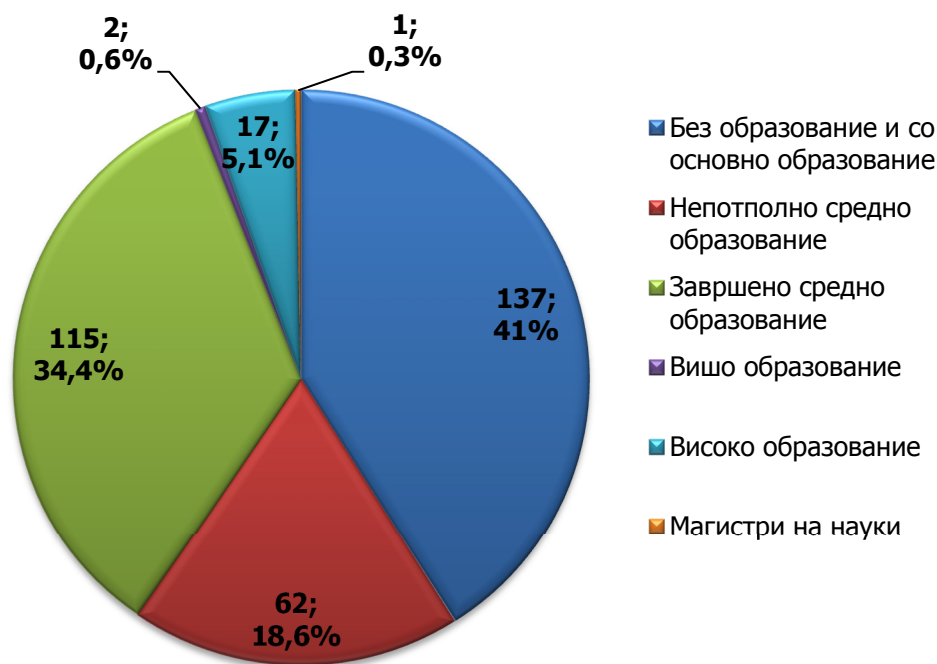

График 75: Структура на невработени лица – активни баратели на работа според нивото на образование во општина Росоман

Извор: АВРМ (Состојба на 31.01.2015)

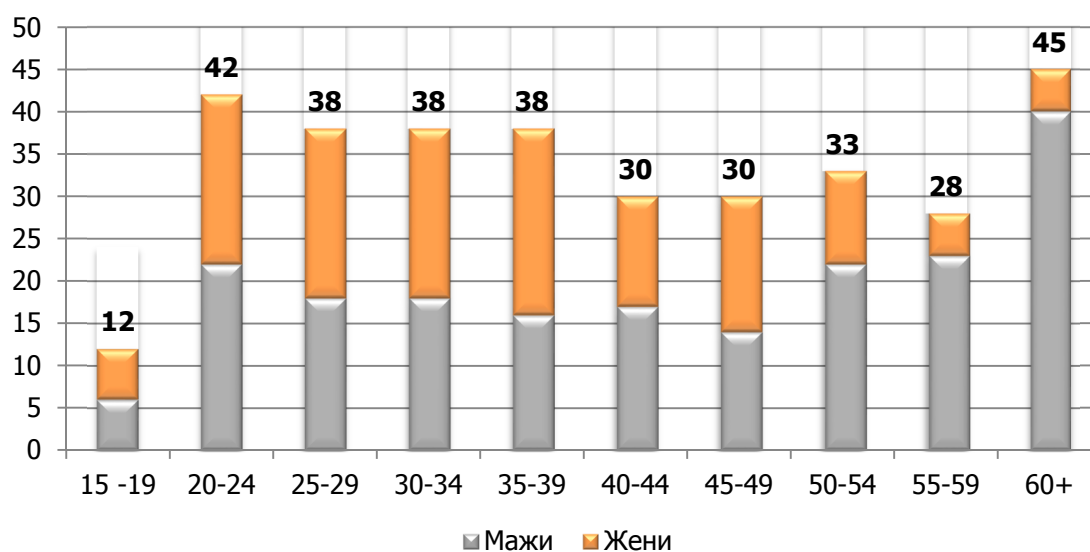

График 76: Возрасна и полова структура на невработени лица – активни баратели на работа во општина Росоман

Извор: АВРМ (Состојба на 31.01.2015)

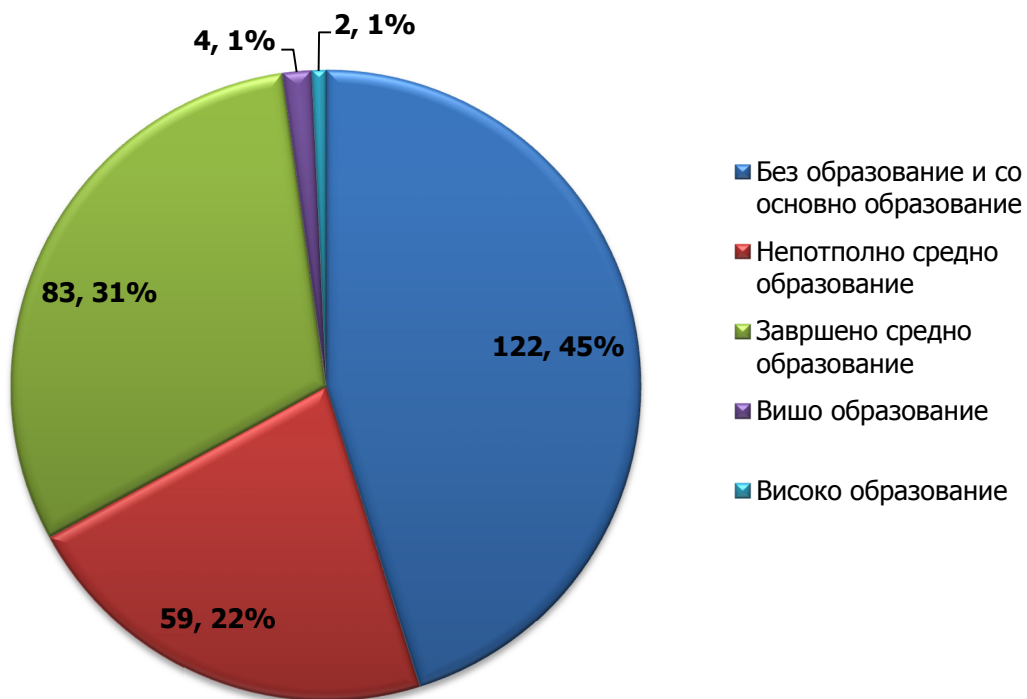

График 77: Структура на невработени лица – пасивни баратели на работа според нивото на образование во општина Росоман

Извор: АВРМ (Состојба на 31.01.2015)

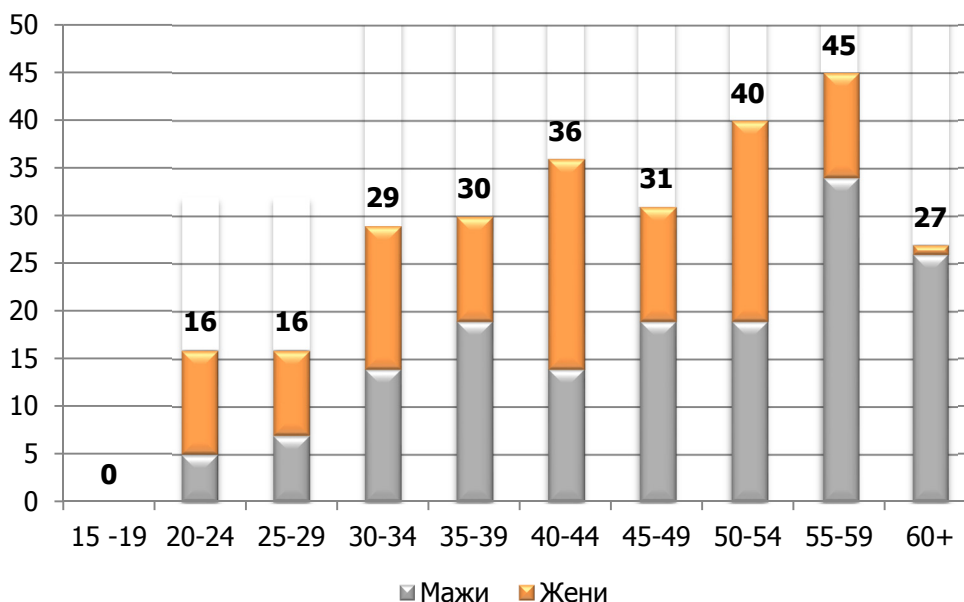

График 78: Возрасна и полова структура на невработени лица – пасивни баратели на работа во општина Росоман

Извор: АВРМ (Состојба на 31.01.2015)

2.8.5. Локална економија

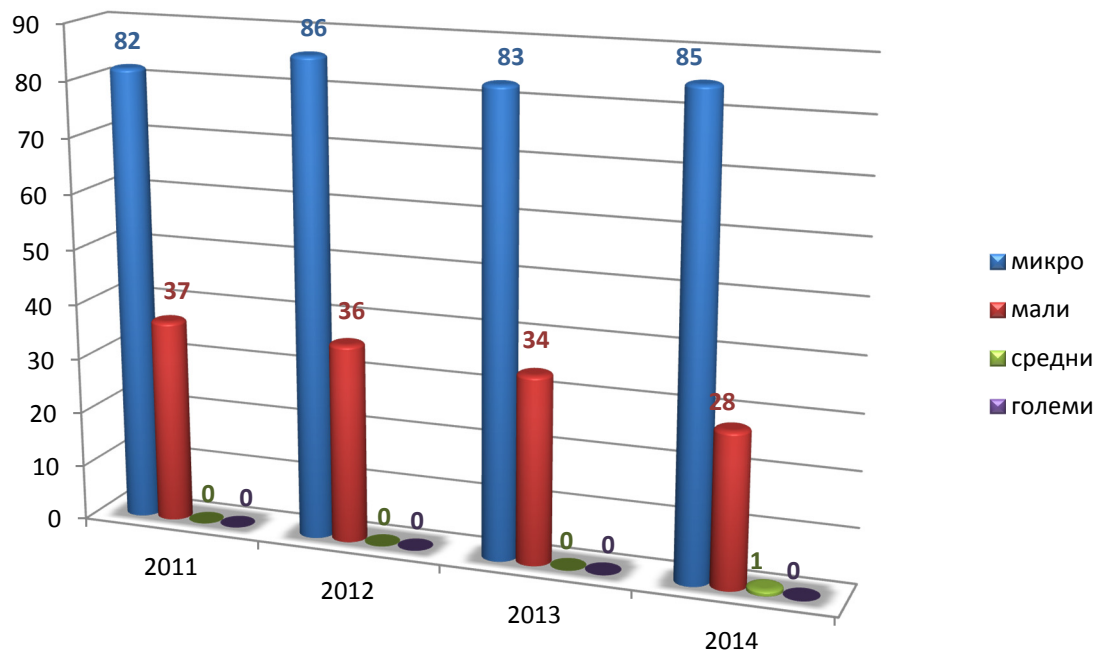

График 79: Број на активни субјекти според големина во општина Росоман

Извор: Државен завод за статистика (Состојба на 31.12)

Доминантни индустрии:

Преработка на храна, откупни центри за земјоделски производи и винарство.

График 80: Структура на активни деловни субјекти по сектори на дејност според НКД Рев. 2, општина Росоман

Извор: Државен завод за статистика (Состојба на 31.12.2014)

Главни компаративни вредности:

Со децении општина Росоман го има епитетот на аграрна општина, а особено е позната по производството на праски и грозје. Општината има исклучително поволна клима и природни ресурси.

Општината има значајна местоположба со самото тоа што се наоѓа во централниот дел на Република Македонија. Сообраќајно е поврзана со магистралниот пат Градско-Прилеп, автопатот Скопје-Солун како и железничката пруга Скопје-Велес-Гевгелија и кракот кој поминува покрај индустриската зона.

Потенцијали и можности за развој

Во општина Росоман постојат потенцијали за изградба на откупни и дистрибутивни центри за овошје и грозје, развој на прехранбената индустрија, како и транзитниот туризам.

Географската местоположба, сообраќајните комуникации, плодното земјиште, пасиштата, достапноста на вода за наводнување од хидросистемот Тиквеш, се потенцијалите кои можат да овозможат развој на земјоделството, фармерството, преработувачката и прехранбената индустрија.

Општина Росоман располага со можности за развој на:

- Земјоделството (грозје, праски и градинарски култури);
- Производството на вино;
- Откупни и дистрибутивни центри за овошје и грозје;
- Транзитниот, винскиот и алтернативниот туризам;
- Прехрамбено-преработувачката индустрија;
- Сточарството, производство на месо, јајца, риба;
- Производството на мед.

Предности	
Просторната положба и поврзаност	1. Положба на магистралниот пат М-5; 2. Соодветна патна сигнализација; 3. Утврдени точки за информативни пунктови сервисни услуги, логистика и туристичко-угостителски услуги; 4. Аграрно и рурално окружување.
Предности за развој на земјоделие и МСП	1. Погодна клима; 2. Поволни природни ресурси (вода, почва); 3. Традиција и култура на производство; 4. Искуствено знаење на населението за одгледување на праски (лидер во областа); 5. Воведување на нови сорти.
Природни атракции	1. Локалитет со научно-истражувачка вредност; 2. Органско производство на храна.
Културни атракции	1. Значаен комплекс на градби од доцната антика.
Рецептивни вредности	1. Мотелско сместување; 2. Активно земјоделско население кое може да дава услуги од туристички и угостителски карактер; 3. Домаќинства со вишок станбен простор како капацитет за сместување.

Табела 58: Предности за инвестирање во општина Росоман

	Можности
Просторната положба и поврзаност	1. Продажба на локални земјоделски производи на домашни и странски патници и туристи; 2. Отворање постапка за инвестирање во изградба и уредување на пунктовите со домашни и странски инвеститори; 3. Користење на владини повластици и меѓународни фондови.
Предности за развој на земјоделите и МСП	1. Основање на здруженија на земјоделци; 2. НВО за развој на земјоделието; 3. Формирање на Центар за обука; 4. Дополнителна едукација (обуки во специфични области); 5. Отворање на пристап до соодветни пазари.
Природни атракции	1. Едукативно-научни активности; 2. Вклучување во мрежа на заштитени простори во светот во функција на развој на екотуризмот; 3. Користење средства од меѓународни донатори за развој на агро-туризам и екотуризмот.
Културни атракции	1. Интерес за манифестации во рурални средини.
Рецептивни вредности	1. Користење позитивни примери во Светот од агро-туристичкиот сектор за почеток на развој на овој селективен вид; 2. Користење на ИПАРД и други фондови за развој на агро-туризмот.

Табела 59: Можности за инвестирање во општина Росоман

Видови на поддршка за МСП (мали и средни претпријатија) кои ги нуди општината:

Во општина Росоман е планирано да се отвори канцеларија за поддршка на бизнисот, која ќе дава информации на потенцијалните инвеститори за основните економски индикатори за општината, за можностите за инвестирање од аспект на условите за започнување на бизнис, даночна и царинска политика и други регулативи кои се од значење за бизнисот, преглед на слободни локации и услови за нивно добивање и слично.

- Намалено градежно земјиште во 2013 за 50%;
- Ослободување од надоместок за градежно земјиште за деловни субјекти кои ќе вработат 20 лица.

Најзначајни локални претпријатија		
	Претпријатие	Сектор
1	Душан Ќириќ	Преработувачка на овошје и зеленчук и извоз на праски

Табела 60: Најзначајни локални претпријатија во општина Росоман

Јавни претпријатија:

ЈПКД „Росоман“ - водовод и канализација, собирање на смет.

Минерални ресурси: Нема позначајни појави на метални минерални сировини, додека состојбата со неметалните сировини е многу поповолна.

Туризам и угостителство:

Општина Росоман отсекогаш била позната како локација со потенцијал за развој на транзитниот и алтернативниот туризам. Особено важен сегмент во развојот на туризмот во општина Росоман е промовирањето на винскиот туризам и здравата храна. Големиот број цркви, манастири, богатата историја, природните реткости, се можности кои треба да се искористат при развојот на туризмот во општина Росоман.

Угостителство	1
Мотел	1

Табела 61: Број на активни угостителски објекти во општина Росоман

Извор: Стратегија за локален економски развој на општина Росоман

2.8.6. Слободни локации

Општината располага со локации за 1 индустриска зона Лака со вкупна површина од 213.200 м², а во тек е донесување на детален урбанистички план за истата со кој ќе бидат дефинирани бројот и голмината на градежните парцели со намена Г2 – лесна и незагадувачка индустрија.

Општински поволности за инвестирање во слободните локации:

1. 50% намалено градежно земјиште;
2. Ослободување од надоместок за уредување на градежно земјиште доколку компанијата вработи 20 лица, и тоа:
 - 100% - за изградба и пуштање во употреба првата година;
 - 75% - за изградба и пуштање во употреба во втората година;
 - 50% - за изградба и пуштање во употреба во третата година.

Слободни објекти за инвестирање:

3 објекти можат да бидат понудени на потенцијални инвеститори или да се стават на располагање на истите, од кои:

- 2 објекти кои се во приватна сопственост поранешна фабрика за конзервирана храна и поранешен млин, пекара и производство на сточна храна со можност да се дадат под закуп или да се откупат со намена Г2;
- 1 објект кој е во сопственост на Р. Македонија со можност да се откупи или да се земе под закуп со намена за ладилник и калемарник.

Поволности кои ги нуди општина Росоман за инвестирање во слободните локации:

- Советот на општина Росоман може да донесе одлука за утврдување на посебни поволности, на барање на инвеститорот за конкретна инвестиција.

2.8.7. Слободни објекти за инвестирање

Слободни објекти											
Назив на објект	Адреса	Состојба на објектот	Сопственост на а)општина/држава, б)приватна	Контакт	Намена	Површина на градба [м²]	Површина на земјиште [м²]	Цена за продажба [ден/м²]	Цена за закуп [ден/м²]	Инфраструктура	Опкружување
Фабрика за конзервирана храна-Скок Трејд	с.Росоман	Добара	Приватна	Општина Росоман +389 43 441 331	Г2	18,539	115,031	Според договор	Според договор	Водовод, канализација, електрична енергија и пристапен пат	Индустрија
Ладилник	с.Трстеник	Одлична	Р. Македонија	Општина Росоман +389 43 441 331	Ладилник и калемарник	1,742	5,160	Според договор	Според договор	Водовод, канализација, електрична енергија и пристапен пат	Земјоделски површини и винарија
Млин, пекара и производство на сточна храна	с.Росоман	Добра	Приватна (Комерцијална банка)	Општина Росоман +389 43 441 331	Г2	1,716	5,420	Според договор	Според договор	Водовод, канализација, електрична енергија и пристапен пат	Земјоделски површини

Табела 62: Карактеристики на слободни објекти во општина Росоман

Општина Свети Николе

2.9. ОПШТИНА СВЕТИ НИКОЛЕ

2.9.1. Општи информации

Општи податоци	
Седиште на општината	Свети Николе
Адреса на седиштето	Плоштад Илинден б.б, 2220 Свети Николе
Телефон	+389 32 444 169
Факс	+389 32 443 911
Територија	483 км ²
Надморска височина	250-320 м.н.в
Координати (должина и ширина)	41°52'44"N 21°57'34"E
Број на населени места	33
Население	18,497
Електронска пошта	info@svetnikole.gov.mk
Интернет страна	www.svetnikole.gov.mk
Ден на општината	14 Септември

Табела 63: Општи информации за општина Свети Николе

2.9.2. Кратки информации за општината

Територијата на општина Свети Николе се поистоветува со познатата област „Овче Поле“, односно таа го зафаќа најголемиот простор на ова поле кое му припаѓа на сливот на Светиниколската река или „Азмак“, десна притока на Брегалница т.е зафаќа површина од 483 км².

Како средишен дел на Овче Поле општината се граничи со повеќе општини: Пробиштип, Кратово, Орашац, на потесен дел со Куманово и Петровец, со Велес, Лозово, Штип и Карбинци.

Овче Поле со својата конфигурација и географска поставеност е изложено на континентални и медитерански климатски влијанија.

Во рамките на општината се наоѓаат 33 населени места: Алакинце, Амзабегово, Арбасанци, Богословец, Буриловци, Горно Ѓуѓанце, Горно Црнилиште, Горобинци, Делисинци, Долно Ѓуѓанце, Долно Црнилиште, Ерџелија, Кадрифаково, Кнежје, Крушица, Макреш, Малино, Мездра, Мечкуевци, Мустафино, Немањица, Орел, Павлешенци, Патетино, Пеширово, Преод, Ранчинци, Свети Николе, Сопот, Стануловци, Стањевци, Строиманци и Трстеник.

2.9.3. Сообраќајни врски

Самиот град се простира покрај регионалниот пат Куманово-Штип (од северната до источната страна на градот), а останатото поврзување се врши со локалниот пат Свети Николе-Овче Поле, поврзувајќи се со регионалниот пат Штип-Велес, потоа преку поврзувањето преку Горобинци-Петровец-Скопје, патен правец кој е изграден со карактеристики на локален пат.

Сообраќајни врски	
Автопати, експресни и магистрални патишта	
Директен пристап на автопат А3	
Регионални патни правци кои поминуваат низ општината	
Р 1204	
Оддалеченост на општината од аеродроми [км]	
Александар Македонски-Скопје	41.5
Аеродром Св. Апостол Павле-Охрид	225
Аеродром Солун, Грција	234
Аеродром Софија, Бугарија	241
Аеродром Белград, Србија	454
Аеродром Тирана, Албанија	368
Оддалеченост на општината од пристаниште [км]	
Пристаниште Солун, Грција	219
Пристаниште Драч, Албанија	387
Пристаниште Бургас, Бугарија	580
Оддалеченост на општината од гранични премини [км]	
Грција	79
Бугарија	115
Србија	54
Косово	84
Албанија	244
Оддалеченост на општината од поважни градови [км]	
Скопје	62.3
Солун	220
Софија	236
Белград	439
Загреб	828
Истанбул	796
Виена	1,049
Будимпешта	813

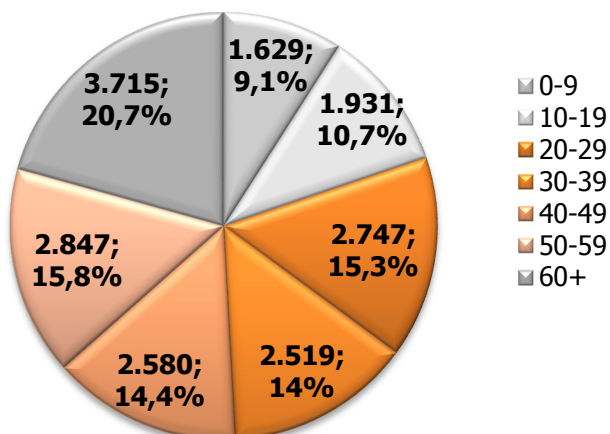
Табела 64: Сообраќајни врски - општина Свети Николе

2.9.4. Човечки ресурси и образование

Население: Според податоците од пописот во 2002 година во општина Свети Николе живееле 18.497 жители, а според проценките од 2013 година 17.698 жители.

График: Полова, возрасна и етничка структура

Возрасна структура

Полова структура

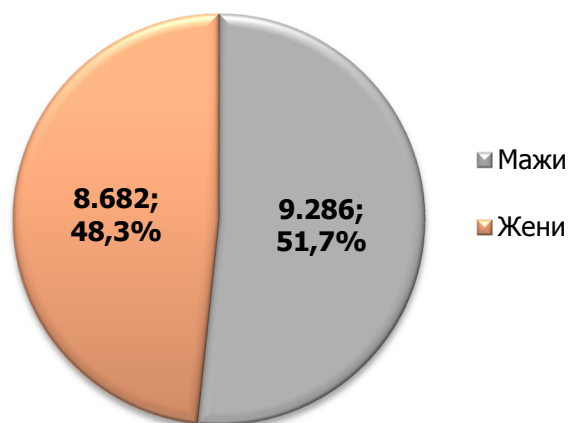

График 81: Полова и возрасна структура на населението во општина Свети Николе

Извор: Државен завод за статистика (Состојба 30.06.2013)

Етничка структура

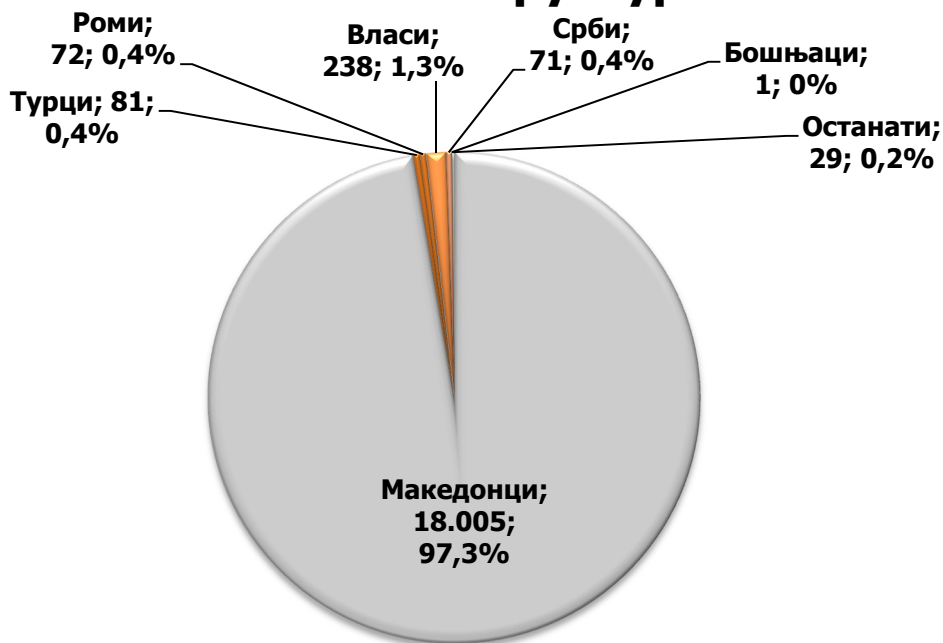

График 82: Етничка структура на населението во општина Свети Николе

Извор: Државен завод за статистика (Попис 2002)

Образовни институции:

Средни училишта: 1

Високо образовни институции:

- Меѓународниот Славјански Универзитет (МСУ) „Гаврило Романович Державин“: Факултети за: Економија, Психологија, Безбедносно инженерство, Информатика и Правни науки.

Број на невработени лица во општина Свети Николе:

- активни баратели на работа изнесува 1.670 лица (од кои 631 се жени);
- пасивни баратели на работа изнесува 1.167 лица (од кои 453 се жени).

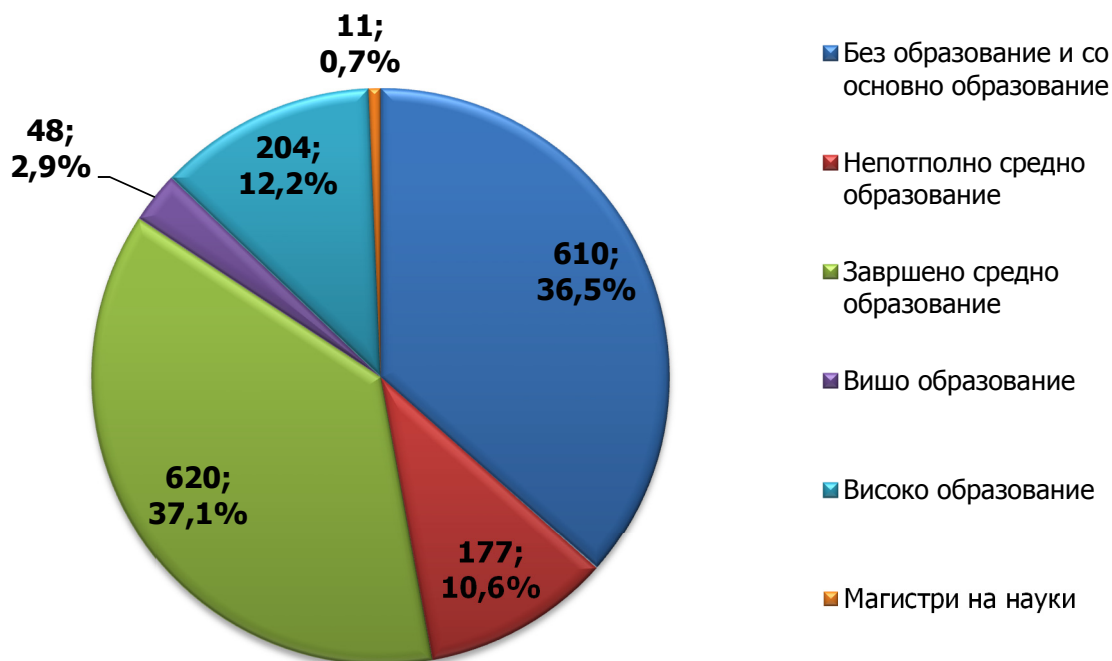

График 83: Структура на невработени лица – активни баратели на работа според нивото на образование во општина Свети Николе

Извор: АВРМ (Состојба на 31.01.2015)

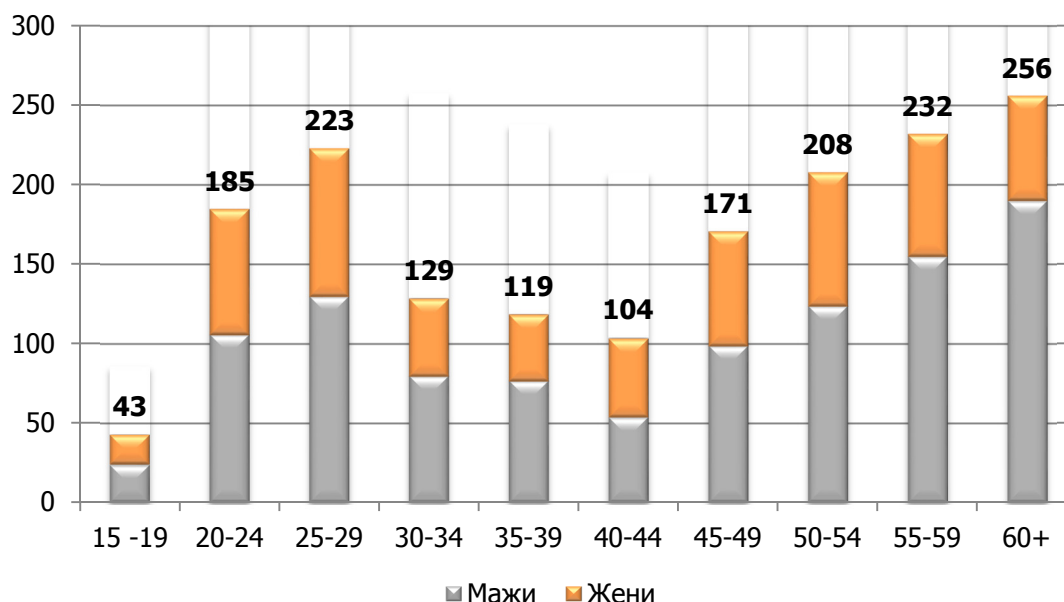

График 84: Возрасна и полова структура на невработени лица – активни баратели на работа во општина Свети Николе

Извор: АВРМ (Состојба на 31.01.2015)

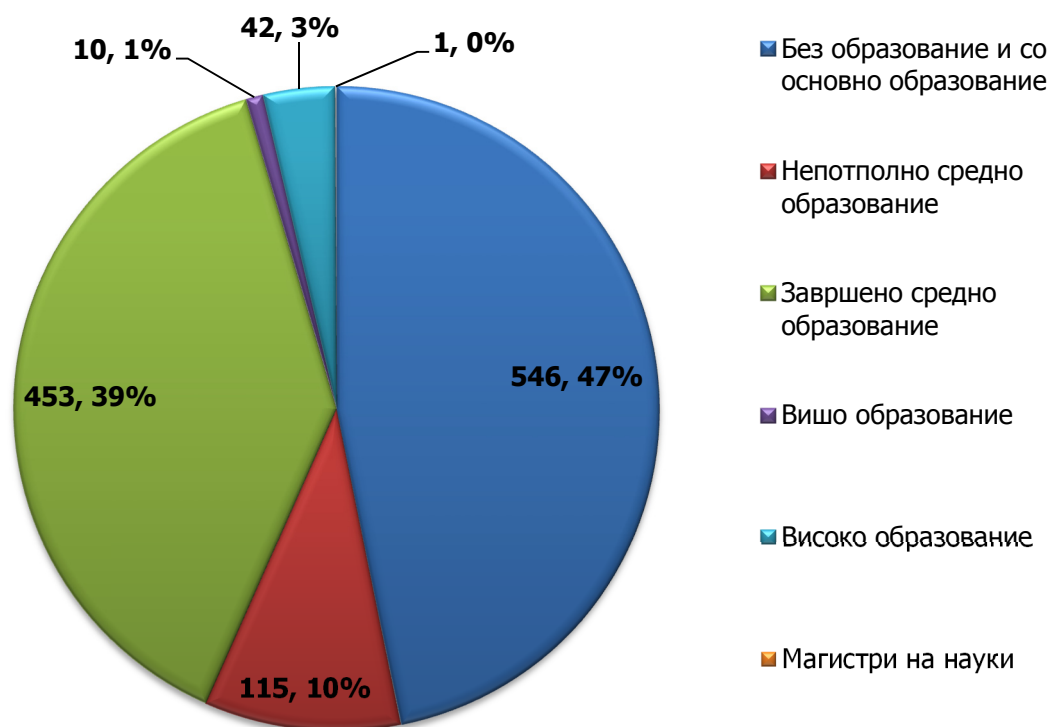

График 85: Структура на невработени лица – пасивни баратели на работа според нивото на образование во општина Свети Николе

Извор: АВРМ (Состојба на 31.01.2015)

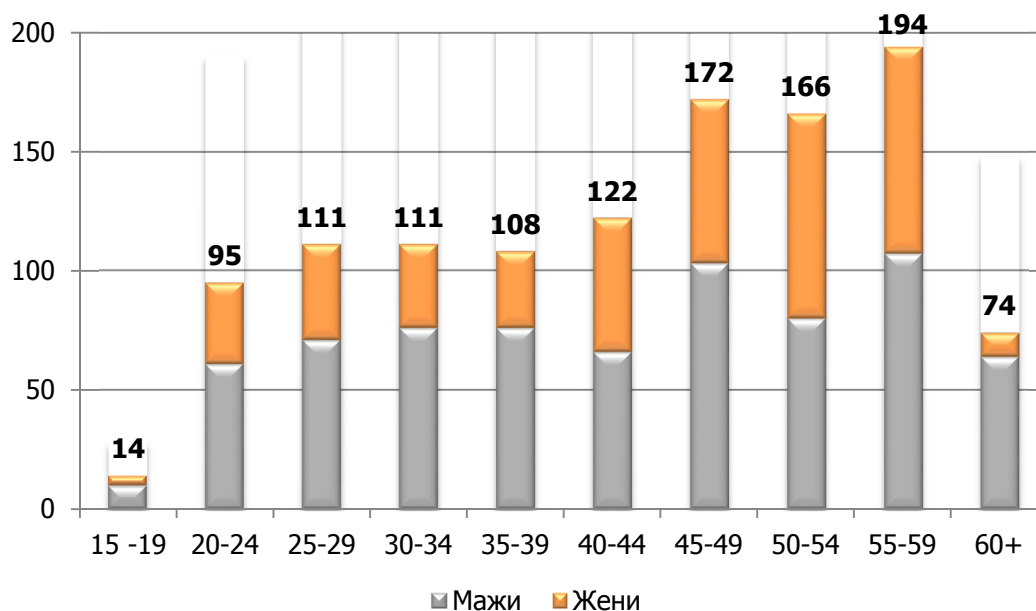

График 86: Возрасна и полова структура на невработени лица – пасивни баратели на работа во општина Свети Николе

Извор: АВРМ (Состојба на 31.01.2015)

2.9.5. Локална економија

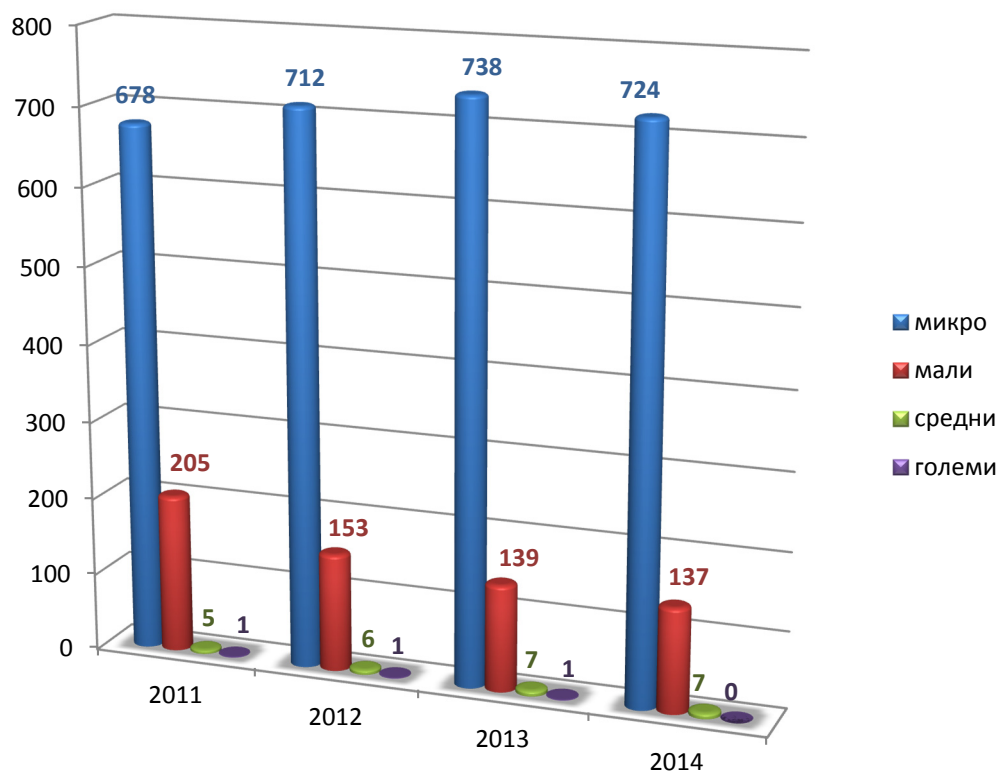

График 87: Број на активни субјекти според големина во општина Свети Николе

Извор: Државен завод за статистика (Состојба на 31.12)

Доминантни индустрии:

График 88: Структура на активни деловни субјекти по сектори на дејност според НКД Рев. 2, општина Свети Николе

Извор: Државен завод за статистика (Состојба на 31.12.2014)

Јавни претпријатија:

ЈКП „Комуналец“: производство и дистрибуција на вода, одведување на отпадни води, изнесување и депонирање на отпад и др.

2.9.6. Слободни локации

Во општина Свети Николе е развиена 1 индустриска зона:

- Во општина Свети Николе е развиена 1 индустриска зона: Овче Поле. Во неа функционираат претпријатија за месна индустрија, фабрика за производство на битуменски изолациони материјали и фабрика за производство на сточна храна.
- Општината располага со локации за 1 индустриска зона Југ, во тек е донесување на детален урбанистички план за истата со кој ќе бидат дефинирани бројот и големината на градежните парцели со намена Г2 – лесна и незагадувачка индустрија. Предвидено е почетна цена на земјиштето во индустриската зона да изнесува 300ден/м², а надоместок за уредување на земјиштето 61,5ден/м².

Општински поволности за инвестирање во слободните локации во индустриската зона:

- Советот на општина Свети Николе може да донесе одлука за утврдување на посебни поволности, на барање на инвеститорот за конкретна инвестиција .

2.9.7. Слободни објекти за инвестирање

Општина Свети Николе располага со 9 објекти за продажба или закуп.

Слободни објекти					
Назив на објект	Адреса	Состојба на објектот	Сопственост на а)општина/држава, б)приватна	Контакт	Површина на градба [м ²]
Задружен дом	с.Амзабегово	Добра	Општина	Општина Св.Николе +389 32 444 169	590
Задружен дом	с.Мустафино	Добра			620
Задружен дом	с.Горобинци	Добра			342
Задружен дом	с.Павлешенци	Добра			587
Задружен дом	с.Немањици	Добра			614
Задружен дом	с.Долно Ѓуѓанци	Добра			488
Училишна зграда	с.Сопот	Добра			301
Училишна зграда	с.Крушица	Добра			218
Училишна зграда	с.Малино	Добра			300

Табела 65: Карактеристики на слободни објекти во општина Свети Николе

Општина Чашка

2.10. ОПШТИНА ЧАШКА

2.10.1. Општи информации

Општи податоци	
Седиште на општината	Чашка
Адреса на седиштето	ул.Илинденска бр.8, 1413 Чашка
Телефон	+389 43 241 400
Факс	+389 43 241 343
Територија	825 км ²
Надморска височина	275 м.н.в
Координати (должина и ширина)	41° 38' 51"N, 21° 41' 32" E
Број на населени места	42
Население	7,673
Електронска пошта	opstina@caska.gov.mk
Интернет страна	www.caska.gov.mk
Ден на општината	21 Август

Табела 66: Општи информации за општина Чашка

2.10.2. Кратки информации за општината

Општина Чашка се наоѓа во централниот дел на Република Македонија со позиција 41° 38' 51,33" северна географска ширина и 21° 41' 32,15" источна географска должина според Гринич.

Општината претставува географски центар на Македонија и зафаќа површина од 825 км². Седиштето на општината се наоѓа на надморска висина од 275 м.

Според податоците на Државниот завод за статистика (2014 година), општина Чашка располага со вкупна обработлива земјоделска површина од 6.944 хектари (од кои 94.2% припаѓаат на ораници и бавчи) и 728 хектари под пасишта. Соседни општини со кои се граничи општината се: од исток со Велес и Градско, од север со Зелениково и Студеничани, од запад со Македонски Брод и Долнени и на јужниот дел со Прилеп и Кавадарци. Општина Чашка се карактеризира со мошне сложен релјеф, составен од повеќе морфолошки и тектонски целини. Подрачјето претежно е ридско-низинско, освен делот каде се наоѓа масивот на Јакупица, кој е изразито планински. Масивот на Јакупица го сочинуваат петте маѓусебно поврзани планини: Јакупица, Даутица, Караџица, Голешница и Китка. На територијата на општината е и највисокиот врв на Јакупица, Солунска Глава (2540 м). Целата таа атрактивност на пределот го дополнуваат и реките Бабуна и Тополка. По течението на овие реки се простира алувијална рамнина настаната како резултат на наносите на реките која е многу плодна. Покрај реките Бабуна и Тополка како природен ресурс е и браната „Лисиче“.

Климатските карактеристики на општината се доста различни. Високите планини преку целата година се покриени со снег додека во рамничарскиот дел во летниот период владее несносна висока температура. Климата е континентална со мало влијание на субмедитеранска, која продира по долината на реката Тополка. Врнежите се мали, претежно во есенските и зимски денови, а летата се топли и суви. Ветрови се јавуваат од сите правци, меѓутоа преовладуваат од северен и северозападен правец.

На територија на општина Чашка се вкупно 42 населени места: Чашка, Војница, Раковец, Дреново, Отиштино, Бањица, Бусилци, Голозинци, Горно Врановци, Мелница, Лисиче,

Ново Село, Крива Круша, Крајници, Еловец, Витанци, Горно Јаболчиште, Долно Јаболчиште, Извор, Долно Врановци, Оморани, Мартолци, Владилковци, Кррино, Попадија, Поменово, Степанци, Смиловци, Стари Град, Богомила, Капиново, Плевење, Бистрица, Теово, Согле, Ореше, Нежилово, Папрадиште, Црешнево, Ораов дол, Габровник и Мокрени.

2.10.3. Сообраќајни врски

Сообраќајната поврзаност на општината е добра. Низ територијата поминува железничката пруга Скопје-Битола. Со градот Велес општината е поврзана со регионалниот пат Р-1312, Р-2344 и Р-2336. Предвидено е општината да се приклучи со магистралниот пат К-10 Велес-Прилеп-Битола кој ќе поминува низ територијата на општината, со што територијалната поврзаност со другите делови од нашата Република би била уште подобра.

Вкупната должина на патната мрежа во општина Чашка изнесува 62 км регионален пат и локална патна мрежа во должина од 132 км од кои 51 км асфалтен пат, 6 км макадам 10 км непросечни и 65 км земјен пат.

Сообраќајни врски	
Автопати, експресни и магистрални патишта	
Индириктен пристап на автопат А1 преку Р 1312	
Регионални патни правци кои поминуваат низ општината	
Р 1312	
Оддалеченост на општината од аеродроми [км]	
Александар Македонски-Скопје	48
Аеродром Св. Апостол Павле-Охрид	171
Аеродром Солун, Грција	218
Аеродром Софија, Бугарија	271
Аеродром Белград, Србија	482
Аеродром Тирана, Албанија	314
Оддалеченост на општината од пристаниште [км]	
Пристаниште Солун, Грција	203
Пристаниште Драч, Албанија	333
Пристаниште Бургас, Бугарија	610
Оддалеченост на општината од гранични премини [км]	
Грција	126
Бугарија	147
Србија	81
Косово/	91
Албанија	189
Оддалеченост на општината од поважни градови [км]	
Скопје	66
Солун	204
Софија	266
Белград	464
Загреб	855
Истанбул	781
Виена	1,076
Будимпешта	841

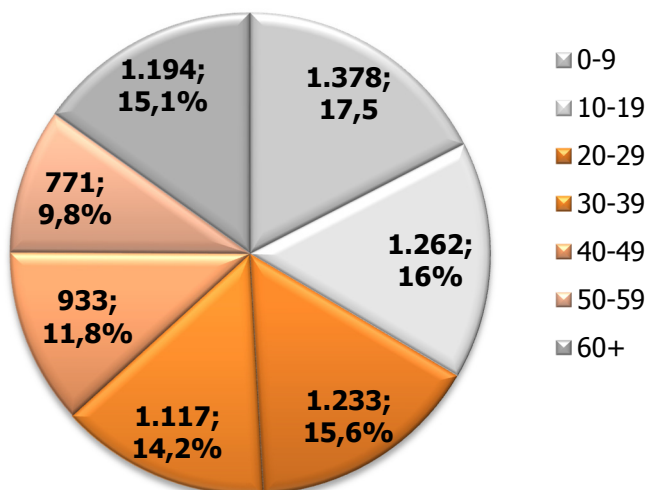
Табела 67: Сообраќајни врски - општина Чашка

2.10.4. Човечки ресурси и образование

Население: Според податоците од пописот во 2002 година во општина Чашка живееле 7.673 жители, а според проценките од 2013 година 7.888 жители.

График: Полова, возрастна и етничка структура

Возрасна структура

Полова структура

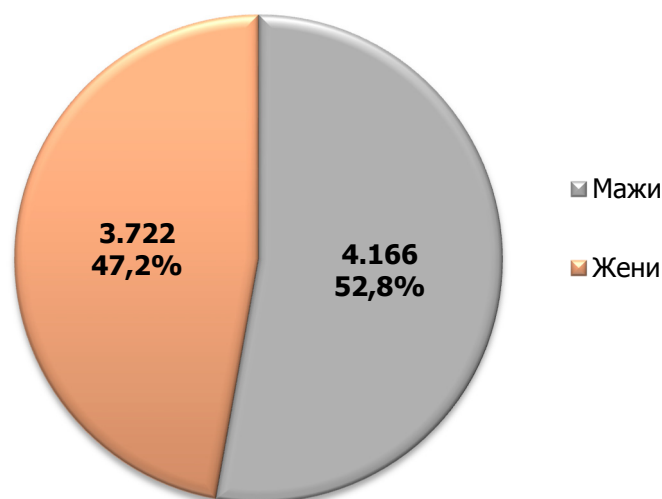

График 89: Полова и возрастна структура на населението во општина Чашка

Извор: Државен завод за статистика (Состојба 30.06.2013)

Етничка структура

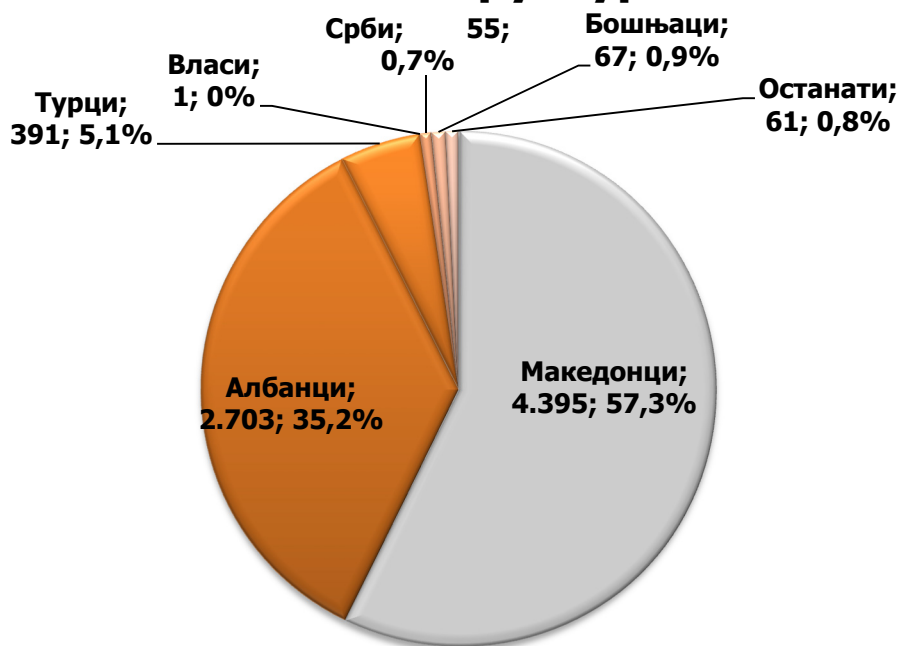

График 90: Етничка структура на населението во општина Чашка

Извор: Државен завод за статистика (Попис 2002)

Образовни институции:

Во Општина Чашка има основни училишта кои се распределени согласно големата територија и тоа: централно училиште ООУ „Тодор Јанев“, во населба Чашка со подрачно училиште Мелница, централно училиште ООУ „Петре Поп Арсов“, Богомила со подрачни училишта во Извор, Согле и Ореше и централно училиште ООУ „Лирија“, Горно Јаболчиште со подрачни училишта во Долно Јаболчиште и Горно Врановци.

Број на невработени лица во општина Чашка:

- активни баратели на работа изнесува 405 лица (од кои 85 се жени);
- пасивни баратели на работа 639 лица (од кои 255 се жени).

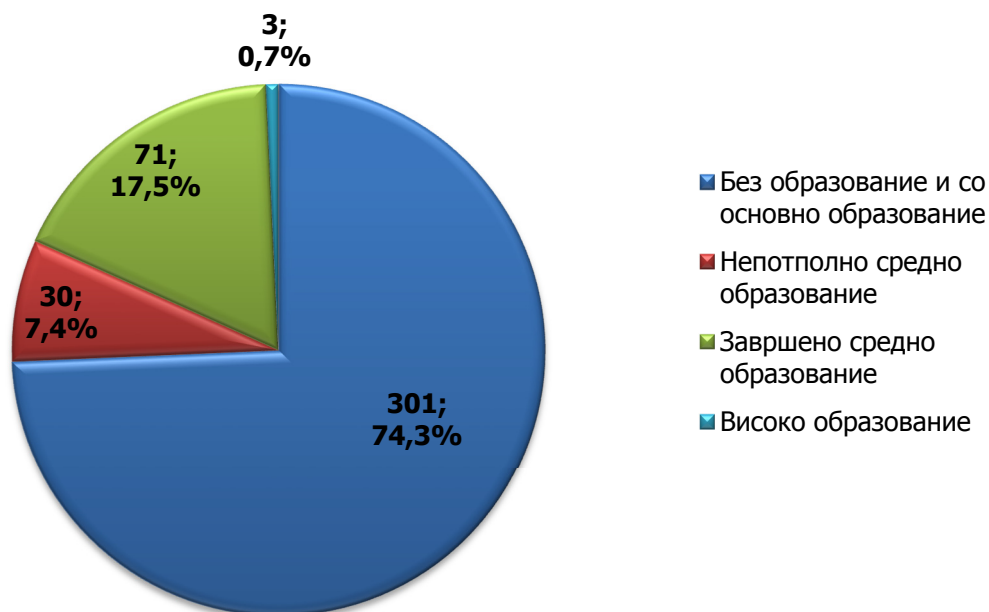

График 91: Структура на невработени лица – активни баратели на работа според нивото на образование во општина Чашка

Извор: АВРМ (Состојба на 31.01.2015)

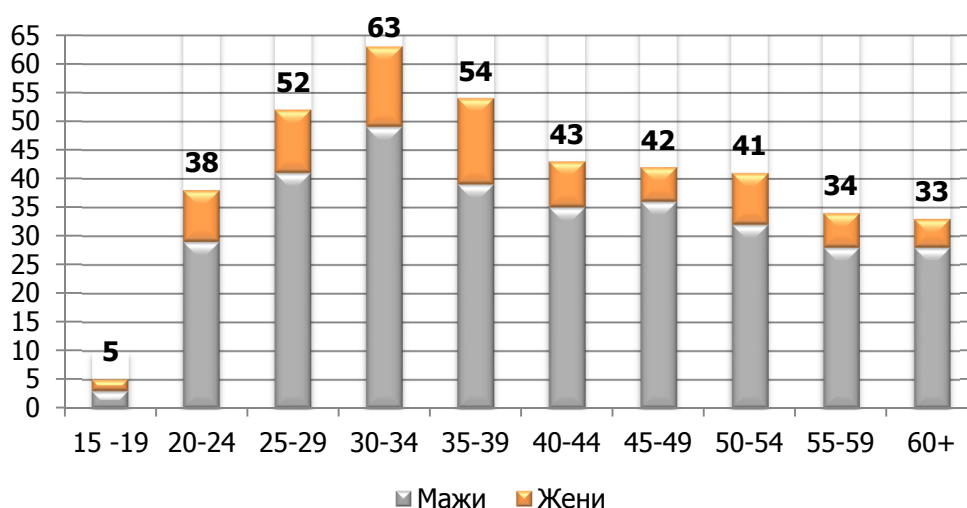

График 92: Возрасна и полова структура на невработени лица – активни баратели на работа во општина Чашка

Извор: АВРМ (Состојба на 31.01.2015)

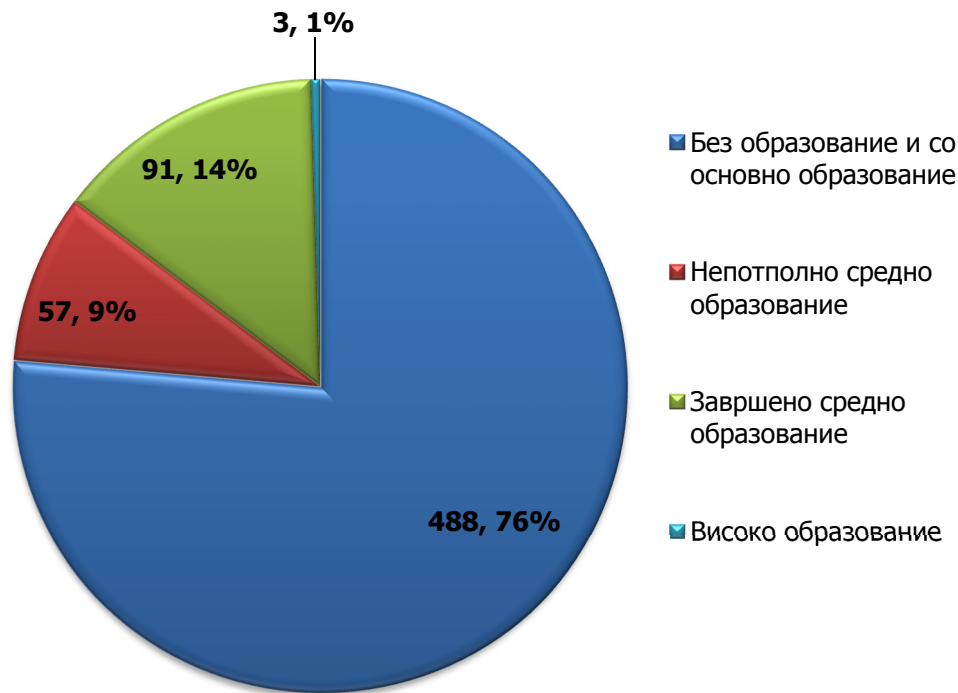

График 93: Структура на невработени лица – пасивни баратели на работа според нивото на образование во општина Чашка

Извор: АВРМ (Состојба на 31.01.2015)

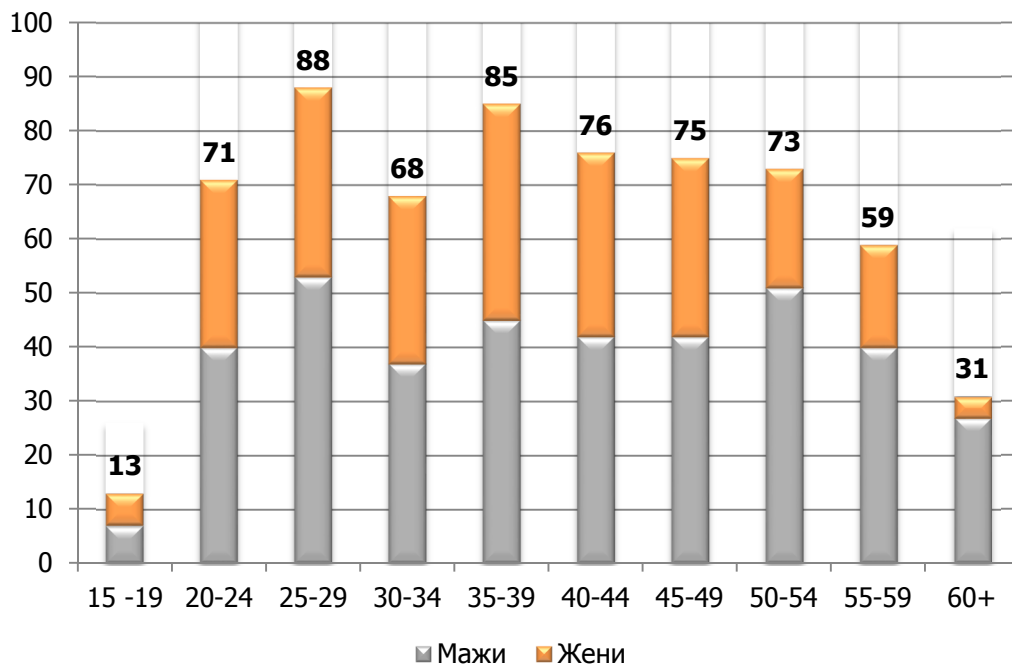

График 94: Возрасна и полова структура на невработени лица – пасивни баратели на работа во општина Чашка

Извор: АВРМ (Состојба на 31.01.2015)

2.10.5. Локална економија

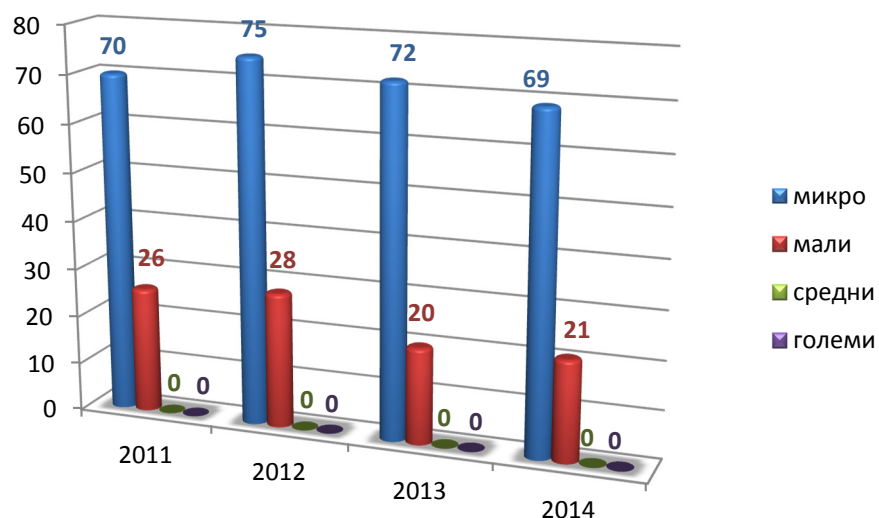

График 95: Број на активни субјекти според големина во општина Чашка

Извор: Државен завод за статистика (Состојба на 31.12)

Доминантни индустрии:

Доминантни стопански дејности во општина Чашка се земјоделство и сточарство.

График 96: Структура на активни деловни субјекти по сектори на дејност според НКД Рев. 2, општина Чашка

Извор: Државен завод за статистика (Состојба на 31.12.2014)

Главни компаративни вредности:

Поволна географска положба и климатски услови за развој на земјоделство и сточарство, потенцијал да прерасне во препознатлив туристички центар.

	Предности
Бизнис, земјоделство и туризам	1. Еколошки чиста животна средина; 2. Богата со природни ресурси; 3. Големи земјоделски површини; 4. Географска положба (географски центар); 5. Богато културно наследство (манастири, цркви, археолошки локалитети, споменици).

Табела 68: Предности за инвестирање во општина Чашка

	Можности
Бизнис, земјоделство и туризам	1. Развој на планински, рурален, еко, културно-историски, ловен и спортски туризам; 2. Вадење руди; 3. Изградба на мали хидроцентрали и мали вештачки езера; 4. Формирање на откупни центри за земјоделски, млечни, шумски производи; 5. Искористување на природните ресурси (водни, планински, земјиште); 6. Развој на пчеларство; 7. За отворање на преработувачки капацитети за земјоделски производи; 8. Развој на фарми.

Табела 69: Можности за инвестирање во општина Чашка

Најзначајни локални претпријатија		
	Претпријатие	Сектор
1	АГРОНИМЕКС	земјоделство
2	Каме Комерц	рударство, земјоделство
3	Тополка 2000	земјоделство, рибарство
4	ВИАЛ	земјоделство - сточарство
5	Рибник Нежилово	рибарство, туризам (хотел)
6	Ресторан Оморани	рибарство, ресторан
7	Мотел Зидан Мост	мотел ресторан
8	Агро линк	земјоделство
9	ВИЈАНА Компани	рударство, земјоделство
10	ПЕТ Бој Богомила	рударство, земјоделство
11	БЛАТОН Мартолци	рударство, земјоделство
12	ТП Лаби	транспорт превоз на патници
13	Маро Турс	транспорт превоз на патници
14	Сафет Транс	транспорт превоз на патници
15	БИБА	/
16	СТИЛ ФОРМ	земјоделство
17	СОНАК	земјоделство
18	САН ШПЕД Транс Населба Чашка	транспорт
19	Тео Агро	земјоделство
20	АГРОЕДИНАК	земјоделство

Табела 70: Најзначајни локални претпријатија во општина Чашка

Јавни претпријатија:

ЈПКД „Тополка“ - водовод и канализација и собирање на смет

Минерални ресурси:

Општина Чашка располага со значајни лежишта на неметални, минерални ресурси, како што се: момирок, кварц, бел и сив мермер, песок, глина и др. Истите се солидна база за развој на соодветни индустриски капацитети. Од украсните камења посебно се актуелни мермерите од околината на Нежилово, потоа гранитните стени кои се одликуваат со убави бои и одлични физичко-механички својства, како и гнајсевите од кои може да се добијат блокови за производство на плочки. Енергетски сировини, односно појави на јаглен, се утврдени во терцерниот базен на Чашка. Меѓу минералните ресурси застапени на територијата на општина Чашка доминира талкот со утврдени резерви во локалитетот Извор-Никодин, поголеми од 3 милиони тони. Засага во експлоатација е лежиштето кај село Извор со годишен капацитет од околу 12.000 тони. Приближно исти резерви како од талкот имаат лежиштата на туларски глини во Чашка, како и на покривни шкрилци кои се јавуваат во локалитетот Крнино. Кварцот е истражен во

локалитетот Ореше и по долините на реките Бабуна, Тополка и Мелничка река. Вкупните резерви се оценети на околу 60 милиони тони.

Туризам и угостителство:

Општина Чашка поседува атрактивни археолошки, амбиентално-екскурзивни локации, значајни архитектонски белези и споменици на културата, како суштински елементи за развој на туризмот. Голем број на атрактивни локации се погодни за развој на спортот, особено планинарење, лов и риболов. Особено интересна за спелеолозите е пештерата Дамјаница, како и голем број на јами. Вистински предизвик за алпинистите е гребенот кој се наоѓа под врвот на Солунска глава кој се наоѓа со висина од 650 м и ширина од 2 км, како еден од најголемите на Балканот. Водопадите на река Бабуна се наоѓаат на изворот на река Бабуна и имаат височина од околу 15 м.

Во историјата на нашето минато општина Чашка зазема значајно место на полето на одвивањето на културните и историските настани. Поради тоа не е случајно што на просторот на општината има подигнато голем број на споменици, спомен плочи и бисти поврзани со подалечното и поблиското културно и историско минато на настани и личности.

Во регистарот на меморијални споменици и спомен-обележја на територијата на општина Чашка, кои се заштитени од Министерството за култура се: Камен мост од турскиот период на река Бабуна, с. Богомила; куќата на Петре Поп Арсов, с. Богомила, куќата-седиште на Президиумот на АСНОМ, с. Горно Врановци, куќа-седиште на Главниот штаб со печатница, с. Горно Врановци, куќа-седиште на Централниот комитет, с. Горно Врановци, Џамија од 1944 година, Партизанска болница, с. Горно Врановци, Црква Свети Никола, с. Мокрени, Црква Свети Атанас, с. Војница и Село Горно Врановци - како целина.

Угостителство	3
Ресторани	1
Хотел	1
Мотел	1

Табела 71: Број на активни угостителски објекти во општина Чашка

Извор: општина Чашка

2.10.6. Слободни објекти за инвестирање

Поволности кои ги нуди општина Чашка за инвестирање:

- Советот на општина Чашка може да донесе одлука за утврдување на посебни поволности, на барање на инвеститорот за конкретна инвестиција.

Слободни објекти

Назив на објект	Локација	Оддалеченост	Состојба на објектот	Сопственост на а)општина/држава, б)приватна	Контакт	Намена	Површина на градба [м²]	Површина на земјиште [м²]	Цена за продажба [ден/м²]	Цена за закуп [ден/м²]	Инфраструктура
Поранешна училишна зграда	КО Владиловци (КП бр 3303)	Во непосредна близина е Болницата за белодробни заболувања Јасеново	Добра	Општина Чашка	Општина Чашка +389 43 241 400	Комерцијална и деловна намена	118	618	Според договор	Според договор	асфалтен пат, систем за водоснабдување и електрична енергија.
Поранешна училишна зграда	КО Нежилово (КП бр.89)	Оддалеченост од 45 км од центрот на општина Чашка, 58 км од Велес. Во непосредна близина на река Бабуна, Планинарски дом Чеплес, изворите на Бабуна и планинскиот врв Солунска Глава	Руинирана	Општина Чашка	Општина Чашка +389 43 241 400	Комерцијална и деловна намена	200	1,000	Според договор	Според договор	асфалтен пат, водоснабдување и електрична енергија.
Поранешна училишна зграда	КО Биструца (КП 3499)	Оддалеченост 35 км од центрот на општина Чашка, 48 км од Велес	Добра	Општина Чашка	Општина Чашка +389 43 241 400	стопанство, туризам-ловен дом или сместувачки центар	496	1,885	Според договор	Според договор	асфалтен пат, систем за водоснабдување и електрична енергија.
Поранешен задружен дом	КО Богомила (КП 1211)	Оддалеченост од 40 км од центрот на општина Чашка, 53 км од Велес. Во близина на римскиот мост на река Бабуна.	Добра	Општина Чашка	Општина Чашка +389 43 241 400	стопанство, туризам-ловен дом или сместувачки центар	715	1,211	Според договор	Според договор	асфалтен пат, систем за водоснабдување и електрична енергија.
Поранешен задружен дом	КО Извор (КП 1537)	Во центарот на с. Извор, до река Изворчица. Оддалеченост од 20 км од центрот на општина Чашка, 33 км од Велес.	Добра	Општина Чашка	Општина Чашка +389 43 241 400	Комерцијална и деловна намена	166	2,500	Според договор	Според договор	асфалтен пат, систем за водоснабдување и електрична енергија.
Поранешен задружен дом	Лисиче	Во непосредна близина на хидро систем лисиче	Добра	Општина Чашка	Општина Чашка +389 43 241 400	Комерцијална и деловна намена	324	468	Според договор	Според договор	асфалтен пат, систем за водоснабдување и електрична енергија.
Поранешна амбуланта	Лисиче	Во непосредна близина на хидро систем лисиче	Добра	Општина Чашка	Општина Чашка +389 43 241 401	Комерцијална и деловна намена	30	176m² под зграда	Според договор	Според договор	асфалтен пат, систем за водоснабдување и електрична енергија.
							126	516m² дворна површина			
Поранешна училишна зграда	Лисиче	Во непосредна близина на хидро систем лисиче	Добра	Општина Чашка	Општина Чашка +389 43 241 402	Комерцијална и деловна намена		1070m² под зграда 1687m² дворна површина	Според договор	Според договор	асфалтен пат, систем за водоснабдување и електрична енергија.

Табела 72: Карактеристики на слободни објекти во општина Чашка